

ÁRSREIKNINGUR
SAMSTÆÐU
2016

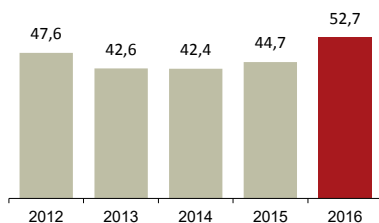
Efnisyfirlit

Helstu niðurstöður	3
Skýrsla stjórnar	4 - 7
Áritun óháðs endurskoðanda	8 - 10
Rekstrarreikningur samstæðunnar	11
Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar	12
Efnahagsreikningur samstæðunnar	13
Eiginfjáryfirlit samstæðunnar	14
Sjóðstreymisyfirlit samstæðunnar	15 - 16
Skýringar með ársreikningi samstæðunnar	17 - 88
Viðauki - óendurskoðaður	
Stjórnarháttayfirlýsing fyrir árið 2016	89 - 93

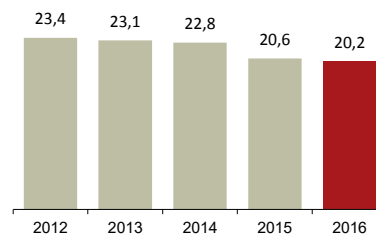
Helstu niðurstöður

Í milljóðum króna

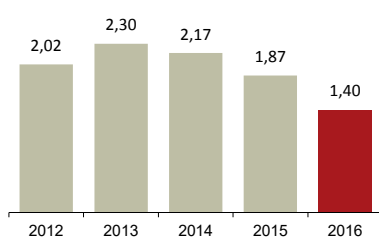
Rekstrartekjur samtals

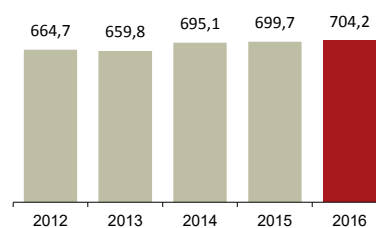
Hagnaður eftir skatt

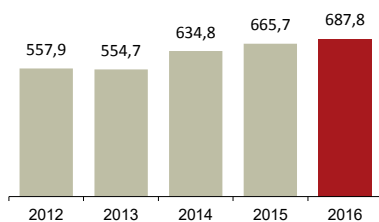
Hagnaður á hlut af áframhaldandi starfsemi

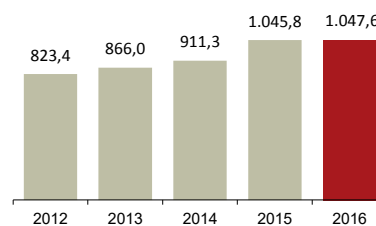
Áhættugrunnur samtals

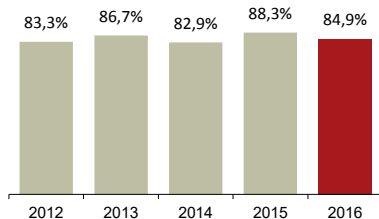
Útlán til viðskiptavina

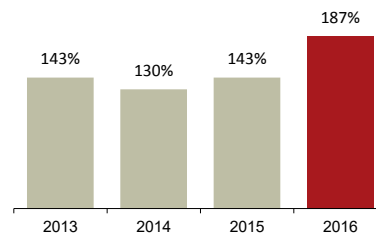
Eignir samtals

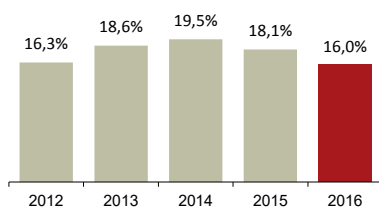
Innlán sem hlutfall af útlánum

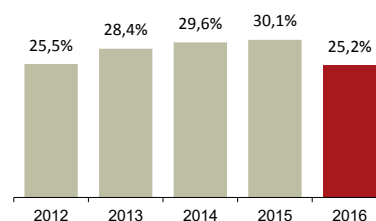
Lausafjárþekjuhlotfall

Vogunarhlutfall

Eiginfjárhlutfall

Skýrsla stjórnar

Ársreikningur Íslandsbanka hf. („bankans“ eða „Íslandsbanka“) fyrir fjárhagsárið 2016 samanstendur af ársreikningi Íslandsbanka hf. og dótturfélaga hans, en saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“.

Starfsemi árið 2016

Íslandsbanki býður alhliða fjármálaþjónustu fyrir heimili, fyrirtæki og stofnanafjórðingum á Íslandi og í öðrum löndum. Samstæðan er eitt af stærstu fyrirtækjum á Íslandi sem veita banka- og fjármálaþjónustu og er með sterka markaðshlutdeild innanlands.

Bankinn, sem rekur sögu sína allt aftur til ársins 1875, byggir á langri hefð lánveitinga til Íslensks atvinnulífs. Hann hefur þróað sérþekkingu á lánstarfsemi í ferðaþjónustu, sjávarútvegi, starfsemi sveitarfélaga og orkuvinnslu. Með viðskiptum á þessum sviðum veitir Íslandsbanki aðilum og fjárfestum í atvinnulífinu mikilsverða þjónustu.

Bankanum er skipt í sex meginstarfsþætti: viðskiptabankasvið, fyrirtækjasvið, markaði, eignastýringu, fjárstýringu og umsýslu eignarhluta. Bankinn starfrækir fjölbreytt og skilvirkt útibúanet með útibúum sem staðsett eru víðs vegar á höfuðborgarsvæðinu og í stærri bæjum á landsbyggðinni. Í árslok 2016 störfuðu 1.075 einstaklingar hjá samstæðunni í fullu starfi, þar af 910 í bankanum sjálfum, en af starfsmönnum eru 64% konur og 36% karlar.

Hagnaður af starfsemi samstæðunnar fyrir fjárhagsárið 2016 nam 20,2 milljörðum króna, sem samsvarar 10,2% arðsemi eigin fjár. Eigð fé samstæðunnar nam samtals 179,9 milljörðum króna í árslok 2016 og heildareignir námu 1.047,6 milljörðum króna. Heildareiginfjárlutfall samstæðunnar, reiknað samkvæmt lögum um fjármálaþjónustu, var 25,2%, sem er vel yfir núverandi skammtímamarkmiði um að vera yfir 23% hlutfalli. Lausafjárstaðan í árslok 2016 var sterk og vel yfir lögbundnu lágmarki og vögunarhlutfall var áfram mjög hátt miðað við sambærileg fyrirtæki á alþjóðavettvangi, eða 16%.

Sala Borgunar, dótturfyrirtækis bankans, á hlut sínum í Visa Europe á fjárhagsárinu hafði mikil áhrif á afkomu bankans og nam hagnaður af viðskiptunum 6,2 milljörðum króna. Nánar er fjallað um viðskiptin með Visa Europe í skýringu 13 með ársreikningi samstæðunnar.

Auk reglubundinnar árlegrar arðgreiðslu greiddi bankinn sérstaklega í arð 27 milljarða króna í desember vegna uppsafnaðs hagnaðar fyrri ára og námu arðgreiðslur á árinu því samtals 37 milljörðum króna.

Stjórn bankans leggur til að 10 milljarðar króna af hagnaði ársins 2016 verði greiddar í arð til hluthafa. Arðgreiðslan nemur tæplega 50% af hagnaði ársins 2016 og er því í samræmi við langtíma stefnu bankans um 40-50% arðgreiðsluhlutfall. Stjórn bankans má kalla til sérstaks hluthafafundar síðar á árinu þar sem tillaga um greiðslu arðs af hagnaði fyrri rekstrarára kann að vera lögð fram.

Mikil gróska var í Íslensku efnahagslífi á árinu 2016. Áætlað er að hagvöxtur hafi verið um 5,9% yfir árið og var hann að miklu leyti knúinn áfram af áframhaldandi miklum vexti í ferðaþjónustu. Íslenska krónan styrktist um tæp 18% á árinu í kjölfar innstreymis erlendis gjaldeyris. Verðbólga var 1,7% á ársgrundvelli og hefur verið undir verðbólgu markmiði Seðlabankans þrjú ár í röð. Atvinnuleysi var 2,6% í árslok 2016, sem felur í sér fulla atvinnu samkvæmt flestum mælikvörðum.

Íslensk stjórnvöld og Seðlabankinn hafa haldið áfram að taka varfærin skref til að losa um fjármagnshöft. Því geta einstaklingar nú fjárfest hluta af sparifé sínu erlendis, innlend fyrirtæki eiga auðveldara með að vaxa utan Íslands og innlendir lífeyrissjóðir geta aukið fjölbreytni eigna sinna, en þær námu 146% af vergri landsframleiðslu í árslok 2016.

Lánasafns bankans óx um 3% á árinu 2016. Ný lán, að endurfjármögnun meðtalinni, námu alls rúmlega 200 milljörðum króna, sem rekja má til aukinna umsvifa í efnahagslífinu, en á sama tíma eru endurgreiðslur lána áfram háar. Mest aukning nýrra lána var í húsnæðislánum og lánnum til ferðaþjónustu, sem uxu úr 10% í 13% sem hlutfall af lánasafninu í heild. Gæði lánasafnsins halda áfram að aukast og hlutfall lána í vanskilum lækkaði í 1,8% í árslok 2016, úr 2,2% á árinu á undan.

Á þriðja ársfjórðungi 2016 gaf Íslandsbanki út 500 milljóna evra (65 milljarða króna) skuldabréf til 4 ára. Andvirði útgáfunnar var að miklu leyti notað til að endurfjármagna útstandandi skuldir, þar á meðal 138 milljóna evra lán sem taldist til eiginfjárfáttar 2, og í árslok 2016 samanstóð eiginfjárgrunnurinn að fullu af eigin fé sem telst til eiginfjárfáttar 1. Eftirspurnin eftir skuldabréfunum var rúmlega tvöfalt meiri en framboðið og voru þau seld til fjárfesta í Bretlandi, á Norðurlöndum og á meginlandi Evrópu. Á innanlandsmarkaði var bankinn tíður útgefandi áhættuvarinna skuldabréfa og nam heildarútgáfan 20 milljörðum króna árið 2016. Innlán frá viðskiptavinum héldust nánast óbreytt á árinu 2016. Á sama tíma dró verulega úr samþjöppun í innlánagrunninum og hlutfall innlána frá stærstu tíu innlánaðilunum lækkaði úr 24% í 15%.

Í október 2016 hækkaði Standard & Poor's lánshæfismat bankans í BBB/A-2 með jákvæðum horfum, sem endurspeglar jákvæða þróun í Íslensku efnahagslífi og bankakerfi. Er einkunnin einnig til merkis um að vel hafi tekist í að endurskipuleggja lánasafn bankans.

Í árslok 2016 hóf bankinn flutning á höfuðstöðvum sínum í nýja byggingu í Kópavogi. Flutningunum lýkur á fyrri helmingi ársins 2017 og gerir hann bankanum kleift að sameina allar deildir höfuðstöðvanna á einum stað í vinnuumhverfi sem er sniðið að starfsemi. Þess er vænst að þetta muni auka ánægju og framleiðni starfsfólks og minnka kostnað. Bankinn hefur einnig gert frekari ráðstafanir til að auka skilvirknunni útibúanetsins. Árið 2016 voru þrjú útibú sameinuð í eitt í hinni nýju höfuðstöðvabyggingu og árið 2017 verður útibúið í gömlu höfuðstöðvunum á Kirkjusandi sameinað útibúinu á Suðurlandsbraut.

Skýrsla stjórnar

Markmið Íslandsbanka er að veita bestu bankþjónustu á Íslandi. Bankinn fékk flest stig í Íslensku ánægjuvuginni af öllum lánastofnunum á Íslandi á árunum 2013-2016. Íslandsbanki var einnig útnefndur besti bankinn á Íslandi af tímaritinu Euromoney fjórða árið í röð og banki ársins af tímaritinu Banker. Þessar viðurkenningar eru hvatning til að bæta þjónustuna enn frekar til hagsbóta fyrir viðskiptavinum bankans.

Framtíðarhorfur

Áfram er búist við þróttmiklum hagvexti á Íslandi og viðskiptajöfnuður landsins heldur áfram að batna. Lág skuldastaða hins opinbera og einkaaðila og áframhaldandi vöxtur í ferðaþjónustu styðja við þessa sýn. Styrking Íslensku krónunnar getur þó komið niður á útflutningsgreinum og skapað nýjan efnahagslegan óstöðugleika. Heildarhorfur í efnahagslífinu eru áfram hagstæðar.

Ný ríkisstjórn var mynduð á Íslandi í janúar 2017. Í stjórnarsáttmála hinnar nýju stjórnar kemur fram að ekki sé æskilegt að ríkið eigi meirihluta í innlendu viðskiptabönkunum. Ríkisstjórnin áformar að draga úr eignarhaldi ríkisins í smáum skrefum og með víðtæku samkomulagi og að það gerist í opnu og gagnsæju ferli.

Áframhaldandi vöxtur í Íslensku efnahagslífi bendir til þess að horfurnar fyrir kjarnastarfsemi bankans séu áfram góðar. Viðskiptavinir bankans telja Íslandsbanka veita bestu bankþjónustuna og skapar það tækifæri til að auka markaðshlutdeild bankans. Aukin samkeppni hefur á hinn bóginn áhrif á vaxtamun og vöxt tekna. Ennfremur kemur sérstakur bankaskattur niður á samkeppnishæfni innlendra viðskiptabanka og mun hafa umtalsverð áhrif á áframhaldandi arðsemi ef skatthlutfallið helst óbreytt. Kostnaður við öflun erlends gjaldeyris hefur lækkað verulega undanfarin misseri og bankinn mun leita leiða til að treysta eiginfjárstöðu sína með því að gefa út víkjandi skuldabréf.

Tvö stærstu verkefni í starfseminni árið 2017 eru að ljúka flutningi höfuðstöðva bankans og að endurnýja grunnkerfi bankans fyrir innlán og greiðslur. Þegar gömlu grunnkerfin hafa verið endurnýjuð, mun bankinn leitast við að bæta þjónustu við viðskiptavinum eftir rafrænum leiðum.

Efnahagsreikningur bankans er traustur, sem og eiginfjár- og lausafjárstaða hans. Þetta ásamt breytingum í upplýsingatækni mun gera bankanum kleift að halda áfram að veita viðskiptavinum góða bankþjónustu.

Áhættustýring

Starfsemi Íslandsbanka felur í sér margs konar áhættu og stýring þeirrar áhættu er óaðskiljanlegur hluti af starfsemi bankans. Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á því að umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits í bankanum sé fullnægjandi. Sú umgjörð er skilgreind og henni miðlað í stefnuskjölum um áhættustýringu og innra eftirlit sem eru samþykkt af stjórn og felur stjórn bankastjóra að tryggja innleiðingu og eftirfylgni stefnunnar.

Í janúar 2017 samþykkti stjórn Íslandsbanka breytingar á umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits með það að markmiði að skerpa á þrískiptingu varnarlína bankans og styrkja áhættumeningu í bankanum enn frekar.

Fjallað er um umgjörð áhættustýringar bankans í skýringum 58-83 og í óendurskoðaðri áhættuskýrslu bankans.

Eignarhald

Íslandsbanki er að fullu í eigu Íslenska ríkisins, beint (99,9%) og í gegnum ISB Holding ehf. (0,1%). Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlutinn fyrir hönd þess. Í lok janúar 2016 undirritaði fyrri eigandi bankans, Glitnir hf., nauðasamning um að framselja 95% eignarhlut sinn í bankanum til Íslenska ríkisins sem hluta af stöðugleikaframlagi. Samkeppniseftirlitið samþykkti breytinguna á yfirláðum í mars 2016 og eignarhluturinn færðist yfir til ríkissjóðs Íslands.

Á ársfundi bankans í apríl 2016 var kosin ný stjórn bankans. Stjórnarmenn eru sjö, fjórar konur og þrír karlar. Stjórnarmennirnir eru Anna Þórðardóttir, Auður Finnbogadóttir, Árni Stefánsson, Hallgrímur Snorrason, Heiðrún Jónsdóttir, Helga Valfells og Friðrik Sophusson sem er stjórnarformaður. Herdís Gunnarsdóttir og Pálmi Kristinsson voru kosin varamenn í stjórn.

Stjórnarhættir Íslandsbanka

Góðir stjórnarhættir eru grundvöllur að langtímaárangri fyrirtækja og stuðla að bættum vinnubrögðum, gagnsæi og ábyrgð og vernda þannig og efla hagsmuni hluthafa sem og annarra hagsmunaaðila. Eitt af meginmarkmiðum stjórnar Íslandsbanka er stöðug þróun og styrking stjórnarhátta bankans þannig að þeir séu í samræmi við bestu stjórnarhætti á fjármálamarkaði á hverjum tíma.

Íslandsbanka var fyrst veitt viðurkenning á árinu 2014 sem „Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum“ af Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti við Viðskiptafræðistofnun Háskóla Íslands en hún var veitt í kjölfar ítarlegrar skoðunar á starfsháttum stjórnar, undirnefnda og framkvæmdastjórnar. Viðurkenning bankans var endurnýjuð í mars 2015 og 2016 og aftur í febrúar 2017.

Bankinn lýtur stjórnar bankastjórnar, sem í sitja sjö einstaklingar og tveir til vara, og bankastjóra. Stjórn bankans fer með málefni félagsins milli hluthafafunda, er ábyrg fyrir stefnumörkun bankans og felur bankastjóra nánari útfærslu og framkvæmd stefnunnar. Stjórn hefur eftirlit með starfsemi bankans og að hún sé ávallt í samræmi við lög, reglur og góða viðskiptahætti. Stjórn bankans fylgist jafnframt með framkvæmd á stefnu bankans, hefur eftirlit með bókhaldi og fjárreiðum og tryggir stöðuga virkni innri endurskoðunar,

Skýrsla stjórnar

Sérstök valnefnd er tilnefnd skv. 7. gr. laga um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009 sem skal tilnefna fulltrúa til kjörs í stjórn bankans. Þá kveða samþykktir bankans á um að hlutfall hvors kyns í stjórn bankans skuli ekki vera lægra en 40% og samanstendur núverandi stjórn bankans af fjórum konum og þremur körlum. Umfram það sem að framan greinir hefur stjórn ekki sett sérstaka stefnu um fjölbreytileika í stjórn.

Undirnefndir stjórnar eru þrjár og þær starfa samkvæmt erindisbréfi frá stjórn og starfsreglum stjórnar. Þær eru endurskoðunarnefnd stjórnar, áhættunefnd stjórnar og nefnd stjórnar um stjórnarhætti, starfskjör og starfsmannamál. Erindisbréf undirnefnda stjórnar má finna á vefsíðu bankans. Nefndirnar eru allar skipaðar stjórnarmönnum.

Bankastjóri er ábyrgur fyrir daglegum rekstri bankans í samræmi við mótaða stefnu og ákvarðanir stjórnar. Það er einnig hlutverk bankastjóra að tryggja að starfsemi bankans sé á hverjum tíma í samræmi við samþykktir hans og viðeigandi lög. Bankastjóri skipar framkvæmdastjórn bankans, sem samanstendur af níu einstaklingum, að bankastjóra meðtöldum. Hlutverk framkvæmdastjórnar er að hafa heildaryfirsýn og samhæfa lykilorði í starfsemi bankans sem falla utan ábyrgðarsviðs annarra lykilornda bankans. Bankastjóri sér til þess að stjórn fái nákvæmar upplýsingar um fjármál, uppbyggingu og rekstur félagsins með reglubundnum hætti.

Fjármálasvið bankans gerir reikningsskil fyrir bankann í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS). Áður en árs- og árschlutareikningar bankans eru lagðir fyrir stjórn til samþykktar gefur endurskoðunarnefnd stjórnar álit sitt á þeim. Stjórnendauppgjör eru lögð fyrir stjórn 10 sinnum á ári, að jafnaði. Ytri endurskoðendur kanna hálfársuppgjör og endurskoða ársuppgjör bankans. Mat ytri endurskoðenda á veikleikum í innra eftirliti í vinnuferli við gerð reikningsskila er hluti af endurskoðunarskýrslu sem fer til endurskoðunarnefndar stjórnar. Óaðskiljanlegur þáttur í reikningsskilum bankans eru skýringar áhættustýringar í ársreikningi bankans, sjá nánar skýringar 58-83 í ársreikningi samstæðunnar.

Íslandsbanki starfar skv. þeim lögum og reglum sem gilda um starfsemi eftirlitsskyldra fjármálafyrirtækja ásamt öðrum lögum og reglum, þ.á m. þeim reglum sem Fjármálaeftirlitið (FME) og Nasdaq Iceland setja. Þetta eru meðal annarra lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, lög um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007, lög um hlutafélög nr. 2/1995 og samkeppnislög nr. 44/2005 sem eru aðgengileg á vef Alþingis (www.althingi.is).

Íslandsbanki fylgir Leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja (5. útg.) sem eru útfærnar af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Þær eru aðgengilegar á vefnum www.leidbeiningar.is (hér eftir nefndar leiðbeiningarnar). Stjórnarhættir bankans eru í samræmi við leiðbeiningarnar að undanskildum tilteknum efnisatriðum sem fram koma í greinum 1.5 og 2.9.

Samkvæmt grein 1.5 í leiðbeiningunum er gert ráð fyrir að hluthafafundur skipi tilnefningarnefnd eða ákveði hvernig hún skuli skipuð. Hluthafar bankans, sem og stjórn hans, telja ekki ástæðu til að skipa slíka nefnd vegna þess hvernig eignarhaldi bankans er hagað. Fulltrúar til stjórnasetu eru tilnefndir af eiganda bankans, íslenska ríkinu, og skipar Bankasýsla Ríkisins sérstaka valnefnd til verksins í samræmi við 7. gr. laga um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009.

Samkvæmt grein 2.9 í leiðbeiningunum er gert ráð fyrir að stjórn bankans setji siðferðisleg viðmið fyrir stjórn, stjórnendur og starfsmenn bankans. Framkvæmdastjórn bankans samþykkti siðareglur fyrir bankann í janúar 2011 sem allir starfsmenn tóku þátt í að móta. Stefnt er að því að stjórn samþykki nýjar siðareglur fyrir bankann á árinu 2017.

Nánari lýsing á stjórnarháttum Íslandsbanka er í stjórnarháttayfirlýsingu bankans sem má finna í óendurskoðuðum viðauka við ársreikninginn og á heimasíðu bankans, www.islandsbanki.is.

Samfélagsleg ábyrgð

Íslandsbanki vinnur eftir stefnu um samfélagslega ábyrgð sem miðar að því að bankinn hafi jákvæð áhrif á samfélagið. Stefnan var innleidd árið 2015 og unnið er að níu lykilverkefnum. Árlega skilar bankinn samfélagskýrslu sem sem unnin er eftir G4 viðmiðum GRI alþjóðasamtakanna. Þar er farið yfir stefnu og framvindu verkefna sem snúa að samfélagslegri ábyrgð. Þar er meðal annars fjallað um málefni tengd umhverfi, starfsmönnum og mannréttindamálum. Árið 2016 var Hjálparhönd eitt af lykilverkefnum bankans en þá leggja starfsmenn bankans góðgerðafélögum lið og aðstoða þau við ýmis verkefni. Rétt um 40% starfsmanna tóku þátt í verkefninu á árinu 2016 en markmiðið er að helmingur starfsmanna rétti góðgerðafélögum Hjálparhönd árið 2017.

Skýrsla stjórnar

Yfirlýsing stjórnar og bankastjóra

Endurskoðaður ársreikningur samstæðu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2016 er gerður á grundvelli áframhaldandi rekstrarhæfis í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu; lög um ársreikninga nr. 3/2006; lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002; og reglur um reikningsskil lánastofnana, þar sem við á, að svo miklu leyti sem þær ganga ekki í berhöggi við kröfur alþjóðlegra reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu.

Bankastjórnin vekur athygli á því að eiginfjár- og lausafjárstaða bankans er sterk og bankinn er því vel í stakk búinn til að takast á við þá áhættu og þau úrlausnarefni sem framundan eru.

Samkvæmt okkar bestu vitund gefur ársreikningur samstæðunnar glögga mynd af rekstrarafkomu og breytingu á handbæru fé árið 2016 og fjárhagsstöðu hennar þann 31. desember 2016. Hann lýsir einnig megin áhættu- og óvissuþáttum sem samstæðan stendur frammi fyrir.

Stjórn og bankastjóri hafa í dag fjallað um ársreikning Íslandsbanka fyrir árið 2016 og staðfest hann með áritun sinni.

Kópavogi, 24. febrúar 2017

Stjórn:

Friðrik Sophusson, stjórnarformaður

Helga Valfells, varaformaður

Anna Þórðardóttir

Auður Finnbogadóttir

Árni Stefánsson

Hallgrímur Snorrason

Heiðrún Jónsdóttir

Bankastjóri:

Birna Einarsdóttir

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa í Íslandsbanka hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Íslandsbanka hf. og dótturfélaga þess (samstæðan) fyrir árið 2016. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning samstæðunnar, yfirlit yfir heildarafkomu samstæðunnar, efnahagsreikning samstæðunnar þann 31. desember 2016, yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar, eiginfjáryfirlit samstæðunnar, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir samstæðunnar og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2016, efnahag hennar 31. desember 2016 og breytingu á handbæru fé samstæðunnar á árinu 2016, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnanna þar sem við á.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda. Við erum óháð Íslandsbanka hf. í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur (IESBA Code) og viðeigandi settar siðareglur á Íslandi og höfum uppfyllt önnur ákvæði þeirra. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Lykilatriði endurskoðunarinnar

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á ársreikningi félagsins fyrir árið 2016. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hlöðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á hann. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Mat á virðisrýrnun útlána

Útlán til viðskiptavina námu alls 687.840 milljónir kr. eða 66% af heildareignum þann 31. desember 2016 og vegna þeirra hefur verið færð virðisrýrnun að fjárhæð 13.521 milljón kr. Virðisrýrnun er metin fyrir hvert mikilvægt lán fyrir sig þegar hlutlæg vísbending liggur fyrir um að virðisrýrnun hafi átt sér stað. Þegar um safn lána er að ræða þar sem ekki hefur farið fram mat á einstökum lánnum er virðisrýrnun metin þegar hlutlæg vísbendingar gefa til kynna að safn lána hafi orðið fyrir virðisrýrnun.

Greining tapsatburða og mat á endurheimtanlegu virði er ferli sem er í eðli sínu háð óvissu og inniheldur ýmsar forsendur, þar á meðal fjárhagslega stöðu mótaðila, vænt sjóðstreymi, verð á mörkuðum og vænt söliverð. Notkun annarra aðferða og forsendna gæti leitt til verulega frábrugðinnar niðurstöðu við mat á virðisrýrnun útlána. Áætlun stjórnenda á virðisrýrnun útlána er sá þáttur sem er hvað mest háður mati í samstæðureikningnum. Vegna þess hve útlán og óvissa í mati þeirra er verulegur liður höfum við metið virðisrýrnun útlána sem lykilatriði endurskoðunar.

Viðbrögð endurskoðanda

Við lögðum mat á hönnun og virkni eftirlitsaðgerða varðandi greiningu tapsatburða og útreikning á niðurfærslu útlána.

Vegna lána þar sem virðisrýrnun er metin með sértækum hætti framkvæmdum við prófanir á eftirlitsaðgerðum er varða: ferli og starfsreglur sem stuðst er við í viðskiptaeiningunum við mat á virðisrýrnun útlána, ferli við yfirferð á virðisrýrnunarskjölum, ferli tengt forsendum í matinu, útreikning í lánakerfi á fjölda daga í vanskilum, afstemmingar og yfirferðir á afstemmingum á milli fjárhagskerfis og virðisrýrnunarkerfis og yfirferð og samþykkt á verulegri virðisrýrnun einstakra útlána.

Við tókum áhættumiðað úrtak og yfirforum forsendur stjórnenda í mati á virðisrýrnun einstakra útlána. Úrtakið var byggt á ýmsum þáttum, m.a.: vanskilum, áhættuflokkun, lögfræðinnheimtu, verulegum viðsnúningi á virðisrýrnun á árinu auk upplýsinga um atvinnugrein hérlandis og á erlendum mörkuðum.

Vegna lána sem metin eru í söfnum framkvæmdum við prófanir á eftirlitsaðgerðum varðandi yfirferð og samþykkt stjórnenda á útreikningi almennrar niðurfærslu. Við lögðum einnig mat á þá aðferðafræði sem beitt var með tilvísan til Alþjóðlegra reikningsskilastaðla. Við yfirforum útreikninga á almennu niðurfærslunni með endurútreikningi og samanburði við aðferðafræði stjórnenda ásamt því að prófa yfirferð stjórnenda á forsendum reiknilíkana.

Fjallað er um grundvöll að útreikningi virðisrýrnunar í kaflanum um helstu reikningsskilaaðferðir, í skýringu 4 „Mat og ályktanir við gerð reikningsskila“, í skýringum 24, 31, 32 og í skýringum 59 - 67 um útlánaáhættu.

Aðrar upplýsingar í ársskýrslu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2016

Aðrar upplýsingar eru upplýsingar sem er að finna í ársskýrslu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2016 aðrar en samstæðuársreikningurinn og áritun okkar á hann. Stjórn og stjórnendur eru ábyrg fyrir þessum öðrum upplýsingum.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki til þessara annarra upplýsinga og við látum ekki í ljós álit af nokkru tagi á þeim upplýsingum.

Áritun óháðs endurskoðanda

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningnum ber okkur að lesa yfir þessar upplýsingar og íhuga hvort þessar aðrar upplýsingar stangast verulega á við samstæðuársreikninginn eða aðra vitneskju sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðist á einhvern annan hátt vera verulega rangfært. Ef, á grundvelli þessa, við komumst að þeirri niðurstöðu að það séu verulegar rangfærslur í þessum öðrum upplýsingum, ber okkur að upplýsa um það. Við höfum ekkert að upplýsa í þessu sambandi.

Ábyrgð stjórnar og bankastjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og bankastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningssskilastaðla eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármála fyrirtæki og reglum um reikningssskil lánastofnanna þar sem við á.

Stjórn og bankastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins ber stjórn og bankastjóra að meta rekstrarhæfi Íslandsbanka hf. og eftir því sem við á, skýra frá þeim atriðum sem varða rekstrarhæfið og notkun forsendunnar um áframhaldandi rekstrarhæfi, nema ætlunin sé að leysa upp fyrirtækið eða hætta starfsemi þess, eða ef enginn annar raunhæfur valkostur er í stöðunni.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðenda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg víska er mikil víska, en ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær, einar og sér eða samanlagðar, gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins.

Við endurskoðun í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggjum við á faglegri dómgreind og beitum ávallt faglegri tortryggni. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Við greinum og metum hættur á verulegum skekkjum í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnum og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu ársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Við öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits félagsins.
- Við metum hvort reikningssskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Við ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun okkar. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi félagsins.
- Við metum í heild sinni hvort framsetning og uppbygging samstæðuársreikningsins, þ.m.t. innihald og skýringar, gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum.
- Við öflum fullnægjandi endurskoðunargagna, vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi samstæðunnar. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á álit okkar.

Við upplýsum stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem koma upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti sem fram koma við endurskoðunina, eftir því sem við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur síðareglna um óhæði og upplýsum um öll tengsl eða önnur atriði sem raunhæft er að ætla að gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og eftir því sem við á, til hvaða varúðarráðstafana við höfum gripið til að tryggja óhæði okkar.

Áritun óháðs endurskoðanda

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í einstaka tilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar af slíkri upplýsingagjöf eru taldar veða þyngra en hagsmunir almennings af upplýsingunum.

Skýrsla um innihald skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík 24. febrúar 2017

Margrét Pétursdóttir
löggiltur endurskoðandi

Ernst & Young ehf.
Borgartúni 30
105 Reykjavík

Rekstrarreikningur samstæðunnar fyrir árið 2016

	Skýringar	2016	2015
Vaxtatekjur	11	60.503	53.414
Vaxtagjöld	11	(28.701)	(25.404)
Hreinar vaxtatekjur		31.802	28.010
Þóknatekjur	12	21.818	20.737
Þóknagjöld	12	(8.095)	(7.567)
Hreinar þóknatekjur		13.723	13.170
Hreinar fjármunatekjur	13-16	6.096	3.881
Hreinn gengismunur	17	443	(1.490)
Aðrar rekstrartekjur	18	652	1.102
Aðrar rekstrartekjur		7.191	3.493
Rekstrartekjur samtals		52.716	44.673
Laun og launatengd gjöld	19-21	(14.789)	(13.891)
Annar rekstrarkostnaður	22	(12.332)	(9.869)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta		(1.063)	(1.067)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	86.27	(2.843)	(2.878)
Rekstrargjöld samtals		(31.027)	(27.705)
Hagnaður fyrir virðisbreytingu útlána		21.689	16.968
Hrein virðisbreyting útlána	24	735	8.135
Hagnaður fyrir skatta		22.424	25.103
Tekjuskattur	26	(5.205)	(5.851)
Hagnaður ársins af áframhaldandi starfsemi		17.219	19.252
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádragnum tekjuskatti	25	2.939	1.326
Hagnaður ársins		20.158	20.578
Hagnaður ársins tilheyrir:			
Hluthöfum Íslandsbanka hf.		16.947	20.000
Hlutdeild minnihluta		3.211	578
Hagnaður ársins		20.158	20.578
Hagnaður á hlut af áframhaldandi starfsemi			
Hagnaður á hlut og þynntur hagnaður á hlut sem tilheyrir hluthöfum Íslandsbanka hf.	27	1,40	1,87

Skýringar á blaðsíðum 17 til 88 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Yfirlit um heildarafkomu samstæðunnar fyrir árið 2016

	Skýringar	2016	2015
Hagnaður ársins		20.158	20.578
Önnur heildarafkoma			
Liðir sem eru eða kunna að vera endurflokkaðir í rekstrarreikning			
Þýðingarmunur vegna erlendrar starfsemi	53	(52)	9
Gangvirðisbreyting fjáreigna til sölu:			
Hrein gangvirðisbreyting		702	5.445
Endurflokkað í rekstrarreikning		(6.186)	-
Önnur heildarafkoma ársins, eftir skatta		(5.536)	5.454
Samtals heildarafkoma ársins		14.622	26.032
Skipting heildarafkomu:			
Hluthafa Íslandsbanka hf.		13.412	23.467
Hlutdeild minnihluta		1.210	2.565
Heildarafkoma ársins		14.622	26.032

Skýringar á blaðsíðum 17 til 88 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Efnahagsreikningur samstæðunnar 31. desember 2016

	Skýringar	31.12.2016	31.12.2015
Eignir			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	28	275.453	216.760
Skuldabréf og skuldagerningar	7	31.256	78.606
Hlutabréf og eiginfjárgæmingar	7	10.626	18.320
Afleiðusamningar	29	1.953	1.981
Útlán til lánastofnana	30	17.645	35.534
Útlán til viðskiptavina	31-32	687.840	665.711
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	33-34	450	716
Rekstrarfjármunir	38	6.211	7.344
Óefnislegar eignir	39	2.672	1.331
Aðrar eignir	40	7.064	6.674
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	41	6.384	12.792
Eignir samtals		1.047.554	1.045.769
Skuldir			
Innlán frá Seðlabanka Íslands og lánastofnunum	42	4.922	25.631
Innlán viðskiptavina	43-44	594.187	593.245
Afleiðusamningar og skortstöður	29	4.798	6.981
Lántaka	46	212.468	150.308
Víkjandi lán	47	-	19.517
Skattskuldir	48-50	8.473	8.358
Aðrar skuldir	51	43.456	36.677
Skuldir vegna fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	41	325	2.825
Skuldir samtals		868.629	843.542
Eigið fé			
Hlutafé	52	10.000	10.000
Yfirverðsreikningur hlutafjár	52	55.000	55.000
Varasjóðir		4.139	6.002
Óráðstafað eigið fé		105.563	127.288
Eigið fé hluthafa Íslandsbanka hf.		174.702	198.290
Hlutdeild minnihluta		4.223	3.937
Eigið fé samtals		178.925	202.227
Skuldir og eigið fé samtals		1.047.554	1.045.769

Skýringar á blaðsíðum 17 til 88 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Eiginfjáryfirlit samstæðunnar fyrir árið 2016

Skýringar	Eigið fé hluthafa						Samtals	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samtals
	Hlutafé	Yfirverðs- reikningur hlutafjár	Gangvirðis- vara- sjóður	Aðrir vara- sjóðir	Óráðstafað eigið fé				
Eigið fé 1. janúar 2015	10.000	55.000	-	2.535	116.288	183.823	1.664	185.487	
Þýðingarmunur	53			9		9		9	
Hrein gangvirðisbreyting af fjáreignum til sölu ...			3.458			3.458	1.987	5.445	
Hagnaður ársins					20.000	20.000	578	20.578	
Greiddur arður					(9.000)	(9.000)	(292)	(9.292)	
Eigið fé 31. desember 2015	10.000	55.000	3.458	2.544	127.288	198.290	3.937	202.227	
Eigið fé 1. janúar 2016	10.000	55.000	3.458	2.544	127.288	198.290	3.937	202.227	
Þýðingarmunur	53			(52)		(52)		(52)	
Hrein gangvirðisbreyting af fjáreignum til sölu ...			445			445	257	702	
Endurflokkað í rekstrarreikning			(3.928)			(3.928)	(2.258)	(6.186)	
Hagnaður ársins					16.947	16.947	3.211	20.158	
Greiddur arður					(37.000)	(37.000)	(835)	(37.835)	
Breyting á hlutdeild minnihluta						-	(89)	(89)	
Bundið vegna eignfærðs þróunarkostnaðar	53			1.302	(1.302)	-			
Bundið vegna gangvirðisbreytinga	53			113	(113)	-			
Bundið vegna dóttur- og hlutdeildarféлага	53			257	(257)	-			
Eigið fé 31. desember 2016	10.000	55.000	(25)	4.164	105.563	174.702	4.223	178.925	

Arður:

Á aðalfundi Íslandsbanka vegna rekstrarársins 2015, sem haldinn var 19. apríl 2016, ákváðu hluthafar að greiða allt að 50% hagnaðar ársins 2015 í arð og veita heimild til að kalla til sérstaks hluthafafundar síðar á árinu þar sem tillaga um sérstaka greiðslu arðs gæti verið lögð fram. Þann 27. apríl 2016 voru greiddar 10.000 milljónir króna í arð og á hluthafafundi þann 20. desember 2016 var tekin ákvörðun um sérstaka greiðslu arðs að fjárhæð 27.000 milljónir króna sem greidd var 28. desember 2016. Alls hefur Íslandsbanki því greitt 37.000 milljón króna í arð til íslenska ríkisins á árinu 2016 sem jafngildir 3,70 krónum á hlut (2015: 0,90 krónur á hlut).

Skýringar á blaðsíðum 17 til 88 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar fyrir árið 2016

	Skýringar	2016	2015
Rekstrarhreyfingar:			
Hagnaður ársins		20.158	20.578
Rekstrarliðir sem ekki hreyfa handbært fé:			
Breytingar á rekstrarliðum sem ekki hreyfa handbært fé og aðrar leiðréttingar		12.772	2.860
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum		(60.259)	58.569
Mótttekinn arður		209	681
Greiddur tekjuskattur og bankaskattur		(8.097)	(8.386)
Handbært fé (til rekstrar) frá rekstri		(35.217)	74.302
Fjárfestingarhreyfingar:			
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum		(84)	(33)
Seldir varanlegir rekstrarfjármunir		785	71
Keyptir varanlegir rekstrarfjármunir	38	(1.270)	(743)
Keyptar óefnislegar eignir	39	(1.493)	(848)
Fjárfestingarhreyfingar		(2.062)	(1.553)
Fjármögnunarhreyfingar:			
Útgefin skráð skuldabréf		103.421	76.395
Afborganir langtímalána		(48.116)	(24.318)
Greiddur arður		(10.000)	(9.000)
Greiddur arður minnihluta		(835)	(292)
Fjármögnunarhreyfingar		44.470	42.785
Hækkun á handbæru fé og ígildi þess		7.191	115.534
Áhrif gengisbreytinga		(355)	(127)
Handbært fé og ígildi þess í ársbyrjun		233.427	118.020
Handbært fé og ígildi þess í árslok		240.263	233.427
Sundurliðun handbærs fjár og ígildis þess:			
Handbært fé	28	3.073	2.784
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	28	272.380	213.976
Bankareikningar	30	12.003	31.646
Bindiskylda og innstæður háðar sérstökum takmörkunum hjá Seðlabanka Íslands	28	(47.193)	(14.979)
Handbært fé og ígildi handbærs fjár í árslok		240.263	233.427

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar er gert samkvæmt óbeinni aðferð. Yfirlitið byggir á hreinum hagnaði eftir skatta fyrir árið og sýnir sjóðstreymi frá rekstrarhreyfingum, fjárfestingarhreyfingum og fjármögnunarhreyfingum og breytingar á handbæru fé og ígildi þess. Handbært fé og ígildi þess felur í sér auðseljanlegar eignir sem hægt er að skipta í reiðufé og bera óverulega áhættu af virðisbreytingum. Handbært fé og ígildi þess eru óbundnar innstæður hjá Seðlabanka Íslands og gjaldkræfar kröfur á innlánsstofnanir.

Innborgaðar vaxtatekjur árið 2016 námu 61.551 milljónum króna (2015: 55.349 milljónum króna) og greiddir vextir námu 26.235 milljónum króna (2015: 24.404 milljónum króna). Vextir teljast greiddir þegar þeir hafa verið lagðir inn á reikning viðskiptavinarins og eru til ráðstöfunar.

Skýringar á blaðsíðum 17 til 88 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar fyrir árið 2016

Breytingar á rekstrarliðum sem ekki hreyfa handbært fé og aðrar leiðréttingar:

	2016	2015
Afskriftir og niðurfærsla	1.920	672
Afskriftir óefnislegra eigna	152	136
Tap (hagnaður) vegna hlutdeildarféлага	122	(113)
Verðbætur og gengismunur vegna lántöku	6.340	4.258
Virðisrýmun útlána	779	3.184
Endurmat vænts sjóðstreymis útlána	(1.514)	(11.319)
Gengismunur	(443)	1.490
(Söluhagnaður) sölutap varanlegra rekstrarfjármuna	(303)	57
Óinnleyst tap (hagnaður) vegna gangvirðisbreytinga færðar í rekstrarreikningi	610	(2.908)
Hreinn hagnaður af fastafjármunum til sölu og aflagðri starfsemi	(2.939)	(1.326)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	2.843	2.878
Tekjuskattur	5.205	5.851
Breytingar á rekstrarliðum sem ekki hreyfa handbært fé og aðrar leiðréttingar	12.772	2.860

Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum:

Bindiskylda og innistæður háðar sérstökum takmörkunum hjá Seðlabanka Íslands	(32.214)	(5.427)
Útlán til lánastofnana	(5.326)	7.140
Útlán til viðskiptavina	(41.610)	(29.172)
Veltufjáreignir	18.356	4.309
Aðrar eignir	(1.321)	1.049
Eignir og skuldir fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi	7.352	9.796
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	(20.659)	(166)
Innlán viðskiptavina	15.403	68.503
Veltufjárskuldir	(3.598)	3.387
Afleiðusamningar	1.443	(540)
Aðrar skuldir	1.915	(310)
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum	(60.259)	58.569

Hreyfingar sem ekki höfðu áhrif á sjóðstreymi árið 2016:

Eftirfarandi fjárfestingar- og fjármögnunarhreyfingar samstæðunnar á árinu 2016 eru ekki í sjóðstreymisýfirliti:

- Víkjandi lán bankans að fjárhæð 17.820 milljónir króna var greitt upp á árinu með útgáfu skuldabréfa. Uppgreiðsla víkjandi lánsins hefur ekki áhrif á handbært fé og er því ekki sýnd í sjóðstreymi.
- Bankinn greiddi arð að fjárhæð 37.000 milljónir króna á árinu 2016. Þar af hafa eftirtaldir greiðslur ekki áhrif á handbært fé, 21.600 milljónir króna greiddar með afhendingu ríkisskuldabréfs og 5.400 milljónir króna fjármagnstekjuskattur sem kemur til greiðslu í febrúar 2017.

Hreyfingar sem ekki höfðu áhrif á sjóðstreymi árið 2015:

Eftirfarandi fjárfestingar- og fjármögnunarhreyfingar samstæðunnar á árinu 2015 eru ekki í sjóðstreymisýfirliti:

- Samstæðan færði 5.445 milljóna króna gangvirðisbreytingu, sem ekki hefur áhrif á handbært fé.

Skýringar á blaðsíðum 17 til 88 eru óaðskiljanlegur hluti af ársreikningi samstæðunnar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Skýringar	Blaðsíða	Skýringar	Blaðsíða
Almennt		(framhald)	
1	18	40	42
2	18	41	43
3	18	42	44
4	18	43-44	44
5	19	45	44
		46	45
		47	45
		48-50	46
		51	47
		52-53	47
Skýringar með rekstrarreikningi samstæðunnar		Aðrar skýringar	
6	22	37	40
11	30	54	48
12	30	55	48
13-16	31	56	48
17	32	57	49
18	32	Áhættustýring	
19-21	32	58	50
22	34	59-67	51
23	34	68-69	59
24	34	70	63
25	34	71-75	63
26	35	76-77	67
27	35	78-79	69
		80	69
		81	69
		82	70
		83	71
Skýringar með efnahagsreikningi samstæðunnar		Reikningsskilareglur	
7	23	84	72
8-9	25	85	72
10	29	86	73
28	35		
29	36		
30	37		
31	37		
32	38		
33-34	38		
35-36	39		
38	41		
39	42		

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

1. Upplýsingar um félagið

Íslandsbanki hf., var stofnaður 8. október 2008 og er með aðsetur á Íslandi. Höfuðstöðvar bankans eru að Hagasmára 3, 201 Kópavogi.

Ársreikningur samstæðu Íslandsbanka hf. fyrir árið 2016 samanstendur af Íslandsbanka hf. („bankanum“ eða „Íslandsbanka“) og dótturfélögum hans, saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“.

Í lok árs 2016 var bankinn í eigu íslenska ríkisins, beint og í gegnum ISB Holding ehf. sem er jafnframt alfarið í eigu íslenska ríkisins. Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlut ríkisins í samræmi við lög um bankasýslu ríkisins nr. 88/2009.

Samstæðan veitir alhliða fjármálaþjónustu svo sem viðskiptabankaþjónustu, fyrirtækjaþjónustu, fjárfestingarþjónustu, verðbréfaþjónustu og eignafjármögnun. Starfsemi samstæðunnar fer aðallega fram á íslenskum markaði.

2. Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningur samstæðu Íslandsbanka hf. er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla IFRS eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu auk viðeigandi krafna í lögum um ársreikninga nr. 3/2006, lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og reglum um reikningsskil lánastofnana.

Ársreikningur samstæðunnar var saminn á ensku og samþykktur af stjórn og bankastjóra Íslandsbanka hf. þann 24. febrúar 2017. Sé munur á enskri útgáfu og íslenskri þýðingu þá gildir enska útgáfan.

Stjórnendur samstæðunnar hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi og það er mat stjórnenda að samstæðan hafi það sem þarf til áframhaldandi reksturs í fyrirsjáanlegri framtíð. Því eru reikningsskilin gerð miðað við áframhaldandi rekstrarhæfi.

3. Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningur samstæðunnar er í íslenskum krónum sem er starfrækslugjaldmiðill Íslandsbanka hf. Allar fjárhæðir í íslenskum krónum hafa verið jafnaðar að næstu milljón, nema annað sé tekið fram. Árslokagengi íslensku krónunnar gagnvart Bandaríkjadollar var 112,82 og 119,13 gagnvart Evru (31.12.2015 USD 129,59 og EUR 141,32).

4. Mat og ályktanir við gerð reikningsskila

Gerð reikningsskilanna krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir sem byggja á mati og gefnum forsendum sem áhrif hafa á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna og skulda, tekna og gjalda sem fram koma í samstæðureikningsskilunum. Þrátt fyrir að þetta mat sé byggt á bestu vitund stjórnenda á núverandi atburðum, kunna endanlegar niðurstöður að vera frábrugðnar þessu mati.

Stjórnendur samstæðunnar bera undir endurskoðunarnefnd þróun, val og birtingu mikilvægra reikningsskilaaðferða og beitingu þeirra og þær forsendur sem liggja til grundvallar við mat á stærri óvissupáttum. Fjallað er hér á eftir um forsendur og mat á óvissupáttum sem umtalsverð hættu er á að leiði til verulegra leiðréttinga á næsta fjárhagsári og um gagnrýnið mat við beitingu reikningsskilaaðferða, sem mest áhrif hafa á þær fjárhæðir sem færðar eru í ársreikningi samstæðunnar.

Virðisrýmun útlána sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði

Helstu óvissupættirnir eru í uppsafnaðri virðisrýmun og bakfærslu á uppsafnaðri virðisrýmun útlána. Stjórnendur endurskoða útlánasafn samstæðunnar ársfjórðungslega með hliðsjón af því hvort hlutlæg gögn gefi til kynna virðisrýmun. Þegar ákveðið er hvort tap vegna virðisrýrnunar skuli fært í rekstrarreikningi, leggja stjórnendur samstæðunnar mat á það hvort fyrir hendi séu gögn sem gefa vísbendingu um mælanlega lækkun á væntu framtíðargreiðsluflæði frá útlánum. Þetta geta verið gögn sem benda til þess að neikvæðar breytingar hafi orðið á greiðslugetu innan hóps lántakenda. Aðferðafræðin og forsendur, sem notaðar eru við að meta bæði fjárhæðir og tímasetningar á væntu framtíðargreiðsluflæði, eru endurskoðaðar reglulega með það að markmiði að minnka muninn milli vænts taps og raunverulegs taps. Fjallað er með ítarlegri hætti um virðisrýmun útlána í skýringu 24, í skýringum 59 til 67 um áhættustýringu og í skýringu 86.28.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Starfsþættir

5. Samstæðan samanstendur af sex meginstarfsþáttum, byggðum á vöruframboði og þjónustu:

a) *Viðskiptabankasvið*

Viðskiptabankasvið, sem er stærsta svið bankans, býður víðtæka fjármálaþjónustu til einstaklinga og líttilla og meðalstórra fyrirtækja. Alhliða ráðgjafþjónusta er í boði hjá reynslumiklum ráðgjöfum, af þeim eru 50 vottaðir fjármálaráðgjafar, í útibúum og í þjónustuverinu. Auk þess að starfrækja skilvirkasta útibúanetið þá er einnig sérstök greiðslukortadeild, Kreditkort, innan viðskiptabankasviðs.

b) *Fyrirtækjasvið*

Fyrirtækjasvið býður upp á alhliða fjármálaþjónustu og ráðgjöf til stærri fyrirtækja, stofnana og sveitarfélaga auk þess að bjóða verkefnafjármögnun fyrir verkefni í grunnvirkja-, iðnaðar- og almannaðþjónustu. Í gegnum Ergo býður sviðið upp á eignafjármögnun til fyrirtækja og einstaklinga. Fyrirtækjasvið hefur mikla reynslu af þjónustu við hefðbundnar atvinnugreinar eins og sjávarútveg, orkuiðnað og fasteignamarkað ásamt ört vaxandi greinum eins og verslun og ferðaþjónustu. Íslandsbanki hefur þróað hnitmiðaða stefnu í lánveitingum utan Íslands og beint sjónum sínum að sjávarútvegi á Norður-Atlantshafssvæðinu.

c) *Markaðir*

Markaðir, fjárfestingarbankasvið bankans, fer fyrir vexti heilbrigðs fjármalamarkaðar með því að bjóða upp á víðtæka fjármálaþjónustu sem gerir viðskiptavinum okkar kleift að ná stefnumarkmiðum sínum. Helstu viðskiptavinir sviðsins eru stór og meðalstór fyrirtæki, fjármálastofnanir, lífeyrissjóðir, fjárfestingarsjóðir og aðrir fjárfestar. Meðal þjónustu sem sviðið býður upp á er þjónusta í fyrirtækjafjármögnun, fjármagnsmörkuðum, afleiðum, erlendum gjaldeyri og markaðsrannsóknunum.

d) *Eignastýring*

Eignastýring bankans samanstendur af tveimur einingum: VÍB og Íslandssjóðum, sem er dótturfyrirtæki bankans. VÍB býður fjölbreytta þjónustu á sviði eignastýringar fyrir bæði einstaklinga og fagfjárfesta þar á meðal stýringu eignasafna fyrir vel stæða einstaklinga og fagfjárfesta, ráðgjöf, fjárfestingar og lífeyrisþjónustu fyrir almenna viðskiptavini. Íslandssjóðir er sérhæft sjóðstýringarfyrirtæki sem starfrækir úrval skuldabréfasjóða, hlutabréfasjóða, verðbrefasjóða og blandaðra sjóða ásamt bjóða sérhæfðar fjárfestingar. Hluta úr árinu tilheyrði Summa Rekstrarfélag hf. Eignastýringu sem dótturfélag bankans. Í árslok var Summa Rekstrarfélag hf. hlutdeildarfélag bankans.

e) *Fjárstýring*

Fjárstýring ber ábyrgð á að fjármagna starfsemi bankans á sem hagkvæmasta hátt ásamt því að ákvarða innri vexti og styðja þannig við markmið bankans um vöxt. Deildin ber sömuleiðis ábyrgð á að miðla upplýsingum um verðlagningu vaxta, fjármögnun, samkeppnisumhverfi og fjárhag samstæðunnar og einstakra sviða til viðeigandi aðila innan sem utan samstæðunnar. Fjárstýring ber ábyrgð á og stýrir árlegu áætlunarferli samstæðunnar og stýrir lausafjár-, gjaldmiðla-, verðbólgu- og vaxtaáhættu á skilvirkan hátt innan marka stjórnar, efnahagsnefndar og eftirlitsaðila. Þá er Fjárstýring tengiliður bankans við fjárfesta, fjármálastofnanir, kauphallir og lánsþæfismatsfyrirtæki.

f) *Umsýsla eignarhluta*

Umsýsla eignarhluta heldur utan um fjárfestingar svo sem hlutafjáreign í fjárfestingarbók og dótturfyrirtækjum, en þar hafa mesta þýðingu:

- Borgun hf., færsluhirðir og útgáfupjónustuaðili.
- Allianz Ísland hf., umboðsaðili fyrir þýska tryggingafélagið Allianz og eignarhaldsfélag þess Hringur eignarhaldsfélag ehf.
- D1 ehf., fasteignafélag sem á og stýrir fastafjármunum til leigu. Þar af eru 11 eignir leigðar af samstæðunni.

Stoðeiningar samstæðunnar eru skrifstofa bankastjóra, mannauðssvið, lögfræðisvið, áhættustýring, fjármálasvið, rekstrar- og upplýsingatæknisvið, innri endurskoðun, regluvarsla og viðskipti og þróun.

Reikningsskilaaðferðir aðgreindra starfsþátta eru í samræmi við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar. Starfsemi samstæðunnar fer aðallega fram á íslenskum markaði og enginn einn viðskiptavinur skapar 10% eða meira af samanlögðum tekjum samstæðunnar.

Á næstu blaðsíðu er yfirlit um rekstur samstæðunnar með sundurliðun eftir starfsþáttum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

5. (framhald)

Yfirlit um starfspætti samstæðunnar

Árið 2016

	Viðskipta- bankasvið	Fyrirtækja- svið	Markaðir	Eigna- stýring	Járstýring	Umsýsla eignarhluta	Stoðeiningar og jöfnunar færslur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur (gjöld)	18.176	7.114	838	604	4.662	748	(340)	31.802
Hreinar þóknunatekjur (gjöld)	4.758	523	1.494	2.015	(109)	5.017	25	13.723
Aðrar rekstrartekjur (gjöld)	123	39	291	2	209	8.279	(1.752)	7.191
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	23.057	7.676	2.623	2.621	4.762	14.044	(2.067)	52.716
Laun og launatengd gjöld	(3.988)	(1.023)	(1.011)	(997)	(135)	(2.158)	(5.477)	(14.789)
Annar rekstrarkostnaður	(3.099)	(371)	(226)	(232)	(249)	(2.935)	(5.220)	(12.332)
Framlag í Tryggingarsj. og bankask.	(976)	(6)	(0)	(69)	(2.855)	-	(0)	(3.906)
Hrein virðisbreyting útlána	682	(265)	0	0	-	318	-	735
Hagnaður (tap) fyrir kostn.dr. og skatta	15.676	6.011	1.386	1.323	1.523	9.269	(12.764)	22.424
Rekstrartekjur (gjöld) frá ytri viðskiptavinum	20.164	17.257	3.275	529	(1.606)	14.813	(1.716)	52.716
Rekstrartekjur (gjöld) frá öðrum starfspáttum	2.893	(9.581)	(652)	2.092	6.368	(769)	(351)	0
Afskriftir og niðurfærsla	(326)	(54)	-	(3)	(0)	(940)	(749)	(2.072)
31. desember 2016								
Útlán til viðskiptavina	409.855	272.282	227	0	0	6.460	(984)	687.840
Aðrar eignir	4.663	190	16.255	2.803	289.434	62.940	(16.571)	359.714
Eignir starfspáttar	414.518	272.472	16.482	2.803	289.434	69.400	(17.555)	1.047.554
Innlán viðskiptavina	439.632	1.783	9	34.692	122.655	6	(4.590)	594.187
Aðrar skuldir	10.079	1.522	1.549	1.542	232.477	39.599	(12.326)	274.442
Skuldir starfspáttar	449.711	3.305	1.558	36.234	355.132	39.605	(16.916)	868.629
Úthlutað eigið fé	44.964	41.603	1.677	3.444	78.747	13.172	(4.682)	178.925

Efnahagsliðir starfspáttanna eru við utanaðkomandi viðskiptavinum og innihalda ekki innri viðskipti sem útskýrir mismuninn í heildareignum og heildarskuldum og eigin fé.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

5. (framhald)

Yfirlit um starfspætti samstæðunnar

Árið 2015

	Viðskipta- bankasvið	Fyrirtækja- svið	Markaðir	Eigna- stýring	Járstýring	Umsýsla eignarluta	Stoðeiningar og jöfnunar færslur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur (gjöld)	16.279	6.682	1.066	639	3.579	142	(377)	28.010
Hreinar þóknunatekjur (gjöld)	4.156	495	1.520	2.208	(146)	4.932	5	13.170
Aðrar rekstrartekjur (gjöld)	41	18	415	314	(1.505)	4.690	(480)	3.493
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	20.476	7.195	3.002	3.161	1.928	9.764	(853)	44.673
Laun og launategd gjöld	(3.713)	(961)	(892)	(992)	(117)	(1.763)	(5.454)	(13.891)
Annar rekstrarkostnaður	(2.065)	(276)	(149)	(205)	(188)	(1.926)	(5.060)	(9.869)
Framlag í Tryggingarsj. og bankask.	(968)	(20)	(0)	(62)	(2.894)	(0)	-	(3.945)
Hrein virðisbreyting útlána	2.936	4.594	(0)	187	-	560	(142)	8.135
Hagnaður (tap) fyrir kostn.dr. og skatta	16.666	10.532	1.960	2.090	(1.271)	6.635	(11.509)	25.103
Rekstrartekjur (gjöld) frá ytri viðskiptavinum	19.086	16.276	3.419	1.085	(5.368)	10.611	(435)	44.673
Rekstrar(gjöld) tekjur frá öðrum starfspáttum	1.390	(9.081)	(417)	2.076	7.297	(848)	(417)	-
Afskriftir og niðurfærsla	(185)	(9)	(1)	(3)	(0)	(188)	(420)	(808)
31. desember 2015								
Útlán til viðskiptavina	393.712	268.577	152	0	(0)	5.450	(2.180)	665.711
Aðrar eignir	4.149	589	11.680	4.124	308.166	68.683	(17.334)	380.057
Eignir starfspáttar	397.861	269.166	11.833	4.124	308.166	74.133	(19.514)	1.045.769
Innlán viðskiptavina	401.049	7.511	7	42.368	146.162	82	(3.934)	593.245
Aðrar skuldir	13.180	1.747	5.057	1.741	201.046	41.315	(13.790)	250.297
Skuldir starfspáttar	414.229	9.258	5.064	44.109	347.208	41.398	(17.724)	843.542
Úthlutað eigið fé	42.924	39.577	2.898	3.130	101.749	19.046	(7.097)	202.227

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Ársfjórðungsyfirlit

6. Starfsemi eftir ársfjórðungum:

2016	Fjórði árs- fjórðungur*	Þriðji árs- fjórðungur*	Annar árs- fjórðungur*	Fyrsti árs- fjórðungur*	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	8.149	7.758	8.356	7.539	31.802
Hreinar þóknatekjur	3.831	3.233	3.515	3.144	13.723
Hreinar fjármunatekjur**	37	(607)	6.062	604	6.096
Hreinn gengismunur	77	49	305	12	443
Aðrar rekstrartekjur	(17)	45	473	151	652
Laun og launatengd gjöld	(4.061)	(3.092)	(3.697)	(3.939)	(14.789)
Annar rekstrarkostnaður	(3.331)	(2.521)	(3.902)	(2.578)	(12.332)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta	(252)	(283)	(267)	(261)	(1.063)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(691)	(745)	(716)	(691)	(2.843)
Hrein virðisbreyting útlána	484	(118)	689	(320)	735
Hagnaður fyrir skatta	4.226	3.719	10.818	3.661	22.424
Tekjuskattur	(1.353)	(1.266)	(1.720)	(866)	(5.205)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	2.873	2.453	9.098	2.795	17.219
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádragnum tekjuskatti	1.730	85	409	715	2.939
Hagnaður tímabilsins	4.603	2.538	9.507	3.510	20.158

2015	Fjórði árs- fjórðungur*	Þriðji árs- fjórðungur*	Annar árs- fjórðungur*	Fyrsti árs- fjórðungur*	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	7.003	7.457	7.359	6.191	28.010
Hreinar þóknatekjur	3.235	3.512	3.518	2.905	13.170
Hreinar fjármunatekjur	1.455	387	275	1.764	3.881
Hreinn gengismunur	(137)	(1.072)	(141)	(140)	(1.490)
Aðrar rekstrartekjur	403	158	252	289	1.102
Laun og launatengd gjöld	(3.670)	(3.340)	(3.421)	(3.460)	(13.891)
Annar rekstrarkostnaður	(2.848)	(1.970)	(2.688)	(2.363)	(9.869)
Framlag í Tryggingarsjóð innstæðueigenda og fjárfesta	(270)	(263)	(265)	(269)	(1.067)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(818)	(732)	(710)	(618)	(2.878)
Hrein virðisbreyting útlána	409	3.418	1.977	2.331	8.135
Hagnaður fyrir skatta	4.762	7.555	6.156	6.630	25.103
Tekjuskattur	(1.147)	(1.784)	(1.524)	(1.396)	(5.851)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	3.615	5.771	4.632	5.234	19.252
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádragnum tekjuskatti	274	128	762	162	1.326
Hagnaður tímabilsins	3.889	5.899	5.394	5.396	20.578

*Afkoma fyrstu sex mánuði ársins var könnuð af endurskoðendum samstæðunnar. Starfsemi eftir ársfjórðungum og milliuppgjör voru ekki könnuð eða endurskoðuð af endurskoðendum samstæðunnar.

**Sjá skýringu 13 fyrir frekari upplýsingar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Fjáreignir og fjárskuldir

7. Eftirfarandi tafla sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda:

31. desember 2016	Skýringar	Veltufjár- eignir og skuldir	Veltufjár- skuldir í áhættu- vörn	Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstur	Útlán og kröfur	Fjáreignir til sölu	Skuldir á afskrifuðu kostnaðar- verði	Bókfært virði
Sjóður og innstæður hjá SÍ	28	-	-	-	275.453	-	-	275.453
<i>Útlán og kröfur</i>								
Útlán til lánastofnana	30	-	-	-	17.645	-	-	17.645
Útlán til viðskiptavina	31-32	-	-	-	687.840	-	-	687.840
Útlán og kröfur		-	-	-	980.938	-	-	980.938
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>								
Skráð		28.448	-	635	-	-	-	29.083
Óskráð		-	-	2.173	-	-	-	2.173
Skuldabréf og skuldagerningar		28.448	-	2.808	-	-	-	31.256
<i>Hlutabréf og eiginfjárgæringar</i>								
Skráð		6.333	-	1.737	-	-	-	8.070
Óskráð		-	-	1.717	-	839	-	2.556
Hlutabréf og eiginfjárgæringar		6.333	-	3.454	-	839	-	10.626
Afleiðusamningar	29	1.953	-	-	-	-	-	1.953
Aðrar fjáreignir		-	-	-	6.293	-	-	6.293
Fjáreignir samtals		36.734	-	6.262	987.231	839	-	1.031.066
Innlán frá SÍ og lánastofnunum	42	-	-	-	-	-	4.922	4.922
Innlán viðskiptavina	43-44	-	-	-	-	-	594.187	594.187
Afleiðusamningar og skortstöður	29	4.413	385	-	-	-	-	4.798
Lántaka	46	-	-	-	-	-	212.468	212.468
Aðrar fjárskuldir		-	-	-	-	-	36.005	36.005
Fjárskuldir samtals		4.413	385	-	-	-	847.582	852.380

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

7. (framhald)

31. desember 2015	Skýringar	Veltufjár- Veltufjár- eignir og skuldir	Veltufjár- skuldir í áhættu- vörn	Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstur	Útlán og kröfur	Fjáreignir á til sólu	Skuldir á afskrifðu kostnaðar- verði	Bókfært virði
Sjóður og innstæður hjá SÍ	28	-	-	-	216.760	-	-	216.760
<i>Útlán og kröfur</i>								
Útlán til lánastofnana	30	-	-	-	35.534	-	-	35.534
Útlán til viðskiptavina	31-32	-	-	-	665.711	-	-	665.711
Útlán og kröfur		-	-	-	918.005	-	-	918.005
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>								
Skráð		44.443	-	31.341	-	-	-	75.784
Óskráð		-	-	2.822	-	-	-	2.822
Skuldabréf og skuldagerningar		44.443	-	34.163	-	-	-	78.606
<i>Hlutabréf og eiginfjárgæringar</i>								
Skráð		7.993	-	3.218	-	-	-	11.211
Óskráð		-	-	1.664	-	5.445	-	7.109
Hlutabréf og eiginfjárgæringar		7.993	-	4.882	-	5.445	-	18.320
Afleiðusamningar	29	1.981	-	-	-	-	-	1.981
Aðrar fjáreignir		-	-	-	5.535	-	-	5.535
Fjáreignir samtals		54.417	-	39.045	923.540	5.445	-	1.022.447
Innlán frá SÍ og lánastofnunum	42	-	-	-	-	-	25.631	25.631
Innlán viðskiptavina	43-44	-	-	-	-	-	593.245	593.245
Afleiðusamningar og skortstöður	29	6.981	-	-	-	-	-	6.981
Lántaka	46	-	-	-	-	-	150.308	150.308
Víkjandi lán	47	-	-	-	-	-	19.517	19.517
Aðrar fjárskuldir		-	-	-	-	-	26.642	26.642
Fjárskuldir samtals		6.981	-	-	-	-	815.343	822.324

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Upplýsingar um gangvirði fjármálagerninga

8. Fjármálagerningar á gangvirði

Gangvirði fjármálagernings er það viðskiptaverð sem væri greitt við kaup eða móttökið við sölu á viðkomandi fjármálagerningi í frjálsum viðskiptum á milli markaðsaðila. Þegar markaðsverð liggur ekki fyrir beittir samstæðan verðmatsaðferðum, sem byggjast á mati og forsendum, sem eru í samræmi við þær sem markaðsaðilar myndu miða við í verðlagningu fjármálagerningsins. Í sumum tilfellum beittir samstæðan nálgun við mat á virði fjármálagerninga. Þessar nálganir eru útskýrðar nánar hér á eftir.

Í töflunum hér að neðan eru fjármálagerningar sem færðir eru á gangvirði flokkaðir í þrjú þrep sem endurspeglar hvaða gögn voru notuð við mat á virði þeirra 31. desember 2016. Þrepin þrjú hafa verið skilgreind með eftirfarandi hætti:

1. þrep: Viðskiptaverð, skráð á virkum markaði, fyrir samskonar eignir og skuldir sem eru aðgengilegar á matsdegi.
2. þrep: Matsverð sem byggist á greinanlegu skráðu verði öðru en því, sem tilgreint er í 1. þrepi, annaðhvort beint (t.d. sem verð) eða óbeint (t.d. afleitt af verði).
3. þrep: Matsverð eigna og skulda sem byggist ekki á greinanlegum markaðsupplýsingum, heldur t.d. innra mati.

31. desember 2016

Fjáreignir:	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Skuldabréf og skuldagerningar	26.243	3.141	1.872	31.256
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	7.965	589	2.072	10.626
Afleiðusamningar	-	1.953	-	1.953
Fjáreignir samtals	34.208	5.683	3.944	43.835

Fjárskuldir:

Skortstöður	475	-	-	475
Afleiðusamningar	-	4.323	-	4.323
Fjárskuldir samtals	475	4.323	-	4.798

31. desember 2015

Fjáreignir:	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Skuldabréf og skuldagerningar	45.227	32.732	647	78.606
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	11.348	1.527	5.445	18.320
Afleiðusamningar	-	1.981	-	1.981
Fjáreignir samtals	56.575	36.240	6.092	98.907

Fjárskuldir

Skortstöður	3.771	302	-	4.073
Afleiðusamningar	-	2.908	-	2.908
Fjárskuldir samtals	3.771	3.210	-	6.981

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

8. (framhald)

Afstemming fjármálagerninga í 3. þrepi

	Skuldabréf og skuldagerningar	Hlutabréf og eiginfjárgerningar	Afleiðusamningar
Bókfært virði 1. janúar 2016	647	5.445	-
Kaup	113	906	-
Sala	(265)	(6.193)	-
Hreinn hagnaður af fjáreignum færður í rekstrarreikning	6	29	-
Hreinn hagnaður af fjáreignum færður í aðra heildarafkomu	-	702	-
Færslur frá 1. eða 2. þrepi	1.371	1.183	-
Bókfært virði 31. desember 2016	1.872	2.072	-

	Skuldabréf og skuldagerningar	Hlutabréf og eiginfjárgerningar	Afleiðusamningar
Bókfært virði 1. janúar 2015	1.190	2.816	(93)
Kaup	-	689	-
Sala	-	(1.315)	-
Hreint (tap) hagnaður af fjáreignum færður í rekstrarreikning	(543)	818	(2)
Hreinn hagnaður af fjáreignum færður í aðra heildarafkomu	-	5.445	-
Færslur í 1. eða 2. þrep	-	(3.008)	95
Bókfært virði 31. desember 2015	647	5.445	-

Hver viðskiptaeyning ber ábyrgð á mati á gangvirði eigin fjármálagerninga. Viðskiptaeyningunum ber að yfirfara verðmat fjármálagerninganna ársfjórðungslega og leggja skýrslu þess efnis fyrir fjárfestingarráð til samþykktar. Verðmatsskýrslan og forsendur hennar er rýnd af áhættustýringu.

Sé það mögulegt er gangvirði ákvarðað út frá skráðu verði á virkum markaði fyrir sömu eða sambærilegar fjáreignir og fjárskuldir. Sé ekki um virkan markað að ræða er gangvirðið metið með aðferðum á borð við núvirðis- og fjárstreymislíkönun, samanburð við sambærilega fjármálagerninga með greinanlegar upplýsingar, hreint eignavirði fyrir hlutdeildarskírteini í fjárfestingarsjóðum eða væntar endurheimtur fyrir skuldabréf útgefenda í vanda. Þessar verðmatsaðferðir byggjast á mati á ýmsum stærðum, s.s. áhættulausum vöxtum, væntum tekjuvexti og skuldara- og seljanleikaálagi á ávöxtunarkröfu. Í vissum tilfellum, ef erfitt er að nálgast óháð mat fyrir inntaksbreytur í líkönun, er stuðst við mat sérfæðinga bankans.

Fjáreignir og fjárskuldir samstæðunnar í 1. þrepi eru annaðhvort skuldabréf eða hlutabréf sem skráð eru á markað hér á landi eða erlendis.

Í 2. þrepi eru innlend skuldabréf með óvirka verðmyndun, hlutabréf og afleiður. Hlutdeildarskírteini eru flokkuð sem hlutabréf og eignahlutir í 2. þrep og gangvirði þeirra er byggt á hreinu bókfærðu verði ef einingaverð eru ekki aðgengileg. Samstæðan flokkar vaxtaafleiður, t.d. vaxtaskiptasamninga og gjaldeyrisvaxtaskiptasamninga, í 2. þrep og reiknar núvirði af væntu framtíðargreiðslufæði þeirra með vaxtaferlum sem metnir eru út frá t.a.m. kjörum í vaxtaskiptasamningum og framvirkum vöxtum. Framvirkir gjaldeyrissamningar og gjaldeyrisskiptasamningar eru flokkaðir í 2. þrep og verðlagðir með því að nota stundargengi, sem búið er að leiðrétta með framvirku álagi í punktum (hundraðshlutum úr einu prósentustigi) en upplýsingar um þá má fá af markaði. Framvirkir skuldabréfa- og hlutabréfasamningar eru einnig flokkaðir í 2. þrep og verðlagðir með hefðbundnum líkönunum sem byggjast m.a. á hlutabréfaverði, væntu arðgreiðsluhlutfalli og fjármögnunarkostnaði útgefendanna. Samstæðan flokkar skuldabréfavalrétti almennt í 2. þrep.

Í 3. þrepi eru óskráð skuldabréf þar sem verðmyndun er óvirk. Óskráð hlutabréf eru flokkuð í 3. þrep og upphaflega bókuð á kaupvirði en eru endurverðmetin í hverjum ársfjórðungi með líkönunum, sem fjallað er um hér að ofan. Í árslok 2016 voru hlutabréf að verðmæti 2.072 milljónum króna flokkuð í 3. þrepi. Á árinu 2016 eignaðist samstæðan forgangshlutabréf í C-flokki í Visa Inc. þegar eignarhlutur í Visa Europe var seldur. Bréfin eru háð sölutakmörkunum í allt að 12 ár og að ákveðnum skilyrðum uppfylltum gætu þau verið innkölluð. Bréfin teljast til stigs þrjú í flokkun gangvirðis og eru metin á 819 milljónir króna í lok árs 2016.

Í árslok 2016 nam verðmæti skuldabréfa í 3. þrepi 1.872 milljónir króna og var það byggt á núvirtum væntum endurheimtum af eignum útgefendanna. Væntar endurheimtur þessara skuldabréfa eru á bilinu 0–100% og eru háðar ýmsum forsendum svo sem varðandi niðurstöður dómsmála. Hækkun eða lækkun væntra endurheimta hefði samsvarandi áhrif á verðmæti skuldabréfanna. Fjárhæð skuldabréfa í 3. þrepi er að mestu leyti ákvörðuð með núvirðingu á greiðslufæði þar sem ávöxtunarkrafan samanstendur af grunnvöxtum í samningsmynt auk álags sem sérfæðingar ákvarða með tilliti til verkefnaáhættu og fjármögnunarkostnaðar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

9. Fjármálagerningar sem ekki eru metnir á gangvirði

Eignir

Útlán til viðskiptavina á efnahagsreikningi samstæðunnar sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru tvenns konar:

- 1) Lán á bókfærðu virði sem er minna en kröfuvirði þeirra, annaðhvort vegna virðisrymnunar eða mikils afsláttar.
- 2) Lán á bókfærðu virði sem jafngildir kröfuvirði þeirra.

Lán í flokki 1) eru metin sérstaklega ársfjórðungslega og þess vegna er bókfært virði þeirra álitid góð nálgun á gangvirði. Þar sem mat þessara lána er að hluta byggt á innri líkönnum bankans flokkast þau í 3. þrep.

Gangvirði lána í flokki 2) kann að vera annað en bókfært virði þeirra vegna þess að vextirnir sem þau bera endurspeгла ef til vill ekki þá vexti sem sams konar ný lán myndu bera. Þessi munur á sér tvær skýringar:

- a) Breytingar á lánshæfi: Lánshæfi lánþega getur hafa breyst frá því vaxtakjör voru síðast ákvörðuð sem og virði undirliggjandi trygginga.
- b) Lán á föstum vöxtum: Sá vaxtagrunnur sem lagður var til grundvallar við verðlagningu lána með föstum vöxtum kann að hafa breyst.

Samstæðan reiknar gangvirði lána í flokki 2) með því að núvirða þann vaxtamun sem af a) eða b) leiðir frá 31. desember 2016 til næstu vaxtaendurákvörðunar lánsins eða lokagjalds þess, hvort sem kemur á undan. Þar sem lánshæfi er metid byggt á innri líkönnum samstæðunnar flokkast þessar eignir í 3. þrep.

Gangvirði handbærs fjár og innstæðna hjá Seðlabanka Íslands, lána til fjármálastofnana og annarra fjáreigna er talið vera vel nálgad með bókfærðu virði þar sem þessar gerningar eru til skamms tíma. Þessar eignir flokkast því í 2. þrep.

Skuldir

Gangvirði skulda sem eru innkallanlegar, til að mynda innlána sem eru ávallt laus til úttektar (óbundin), er ekki lægra en sú fjárhæð sem er laus til innköllunar núvirt frá fyrsta mögulega innköllunardegi. Flestar innstæður eru lausar til úttektar (óbundnar) eða bera breytilega vexti og því er bókfært virði þeirra álitid góð nálgun á gangvirði þeirra. Fyrir bundin innlán á föstum vöxtum reiknar samstæðan gangvirði með binditímaáðferð með því að bera saman vexti hvers innláns við þá vexti sem í boði væru fyrir sambærilegt innlán í dag. Mat á gangvirði innlána tekur ekki tillit til áhrifa tilskipunar Evrópusambandsins um greiðsluþjónustu (e. Payment Service Directive) á vaxtaendurskoðunardagsetningu. Öll innlán flokkast í 2. þrep þar sem innlánakjör byggja á samanburði við markaðsvexti og það endurspeglar því við mat á gangvirði.

Samstæðan notar skráð markaðsvirði við mat á gangvirði fyrir skuldir í flokknum „lántaka“ þar sem það er mögulegt. Útgefnir víxlar og skuldabréf með skráð markaðsverð flokkast í 1. þrep. Ef ekki er til skráð markaðsverð er gangvirði skulda metid á sama hátt og fyrir fastvaxtinnlán ef skuldin ber fasta vexti. Ef vaxtagrunnurinn er fjótandi þá er gangvirði metid með því að bera vaxtaálag skuldarinnar saman við núverandi mat á fjármögnunarálagi samstæðunnar fyrir sambærilega skuld. Þessar skuldbindingar flokkast í 2. þrep. Fjármögnunarálagid er metid út frá markaðskjörum á skráðum útgáfum samstæðunnar, þ.e. víxlum, sértryggðum útgáfum og útgáfum í erlendum myntum.

Aðrar fjárskuldir samanstanda aðallega af óuppgerðum viðskiptum og skuldum til smásala vegna greiðslukorta og flokkast í 2. þrep þar sem virði þeirra er ekki byggt á skráðu markaðsvirði. Þar sem þessar skuldir eru til skamms tíma er bókfært virði álitid góð nálgun á gangvirði þeirra.

Tölflumar hér fyrir neðan sýna þrepaskiptingu og mat á gangvirði fjáreigna og fjárskulda, sem ekki eru færðar á gangvirði í efnahagsreikningi. Þrepaskiptingin er skilgreind á sama hátt og áður (sjá skýringu 8):

31. desember 2016

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Gangvirði	Bókfært virði
Fjáreignir:					
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	275.453	-	275.453	275.453
Útlán til lánastofnana	-	17.645	-	17.645	17.645
Útlán til viðskiptavina	-	-	690.660	690.660	687.840
Aðrar fjáreignir	-	6.293	-	6.293	6.293
Fjáreignir samtals	-	299.391	690.660	990.051	987.231

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

9. (framhald)

31. desember 2016

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Gangvirði	Bókfært virði
Fjárskuldir:					
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	-	4.922	-	4.922	4.922
Innlán viðskiptavina	-	594.253	-	594.253	594.187
Lántaka	70.907	145.793	-	216.700	212.468
Aðrar fjárskuldir	-	36.005	-	36.005	36.005
Fjárskuldir samtals	70.907	780.973	-	851.880	847.582

31. desember 2015

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Gangvirði	Bókfært virði
Fjáreignir:					
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	-	216.760	-	216.760	216.760
Útlán til lánastofnana	-	35.534	-	35.534	35.534
Útlán til viðskiptavina	-	-	668.265	668.265	665.711
Aðrar fjáreignir	-	5.534	-	5.534	5.534
Fjáreignir samtals	-	257.828	668.265	926.093	923.539
Fjárskuldir:					
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	-	25.631	-	25.631	25.631
Innlán viðskiptavina	-	593.402	-	593.402	593.245
Lántaka	59.294	91.149	-	150.443	150.308
Víkjandi lán	-	19.517	-	19.517	19.517
Aðrar fjárskuldir	-	26.642	-	26.642	26.642
Fjárskuldir samtals	59.294	756.341	-	815.635	815.343

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

10. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Töflurnar hér fyrir neðan innihalda yfirlit yfir fjáreignir og fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

a) Fjáreignir	Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga			Ójafnaðar fjárhæðir sem falla undir jöfnunarsamninga og aðra áþekka samninga			Nettó fjárhæðir að teknu tilliti til áhrifa jöfnunarsamninga	Fjáreignir sem uppfylla ekki skilyrði um skuldajöfnun	Heildareignir í efnahagsreikningi
	Fjáreign jöfnun í efnahagsreikningi	Fjárskuldir jafnaðar á móti eignum í efnahag	Hreinar fjáreignir í efnahagsreikningi	Fjárskuldir ójafnaðar í efnahag	Reiðufé, mótteknar veðtryggingar	Fjármálagerningar, mótteknar veðtryggingar			
31. desember 2016									
Afleiður	1.953	-	1.953	(616)	(402)	(59)	876	-	1.953
31. desember 2015									
Afleiður	1.981	-	1.981	(696)	(31)	(1)	1.253	-	1.981

b) Fjárskuldir	Fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga			Ójafnaðar fjárhæðir sem falla undir jöfnunarsamninga og aðra áþekka samninga			Nettó fjárhæðir að teknu tilliti til áhrifa jöfnunarsamninga	Fjárskuldir sem uppfylla ekki skilyrði um skuldajöfnun	Heildarfjárskuldir í efnahagsreikningi
	Fjárskuld jöfnun í efnahagsreikningi	Fjáreignir jafnaðar á móti skuldum í efnahag	Hreinar fjárskuldir í efnahagsreikningi	Fjáreignir ójafnaðar í efnahag	Reiðufé, mótteknar veðtryggingar	Fjármálagerningar, mótteknar veðtryggingar			
31. desember 2016									
Afleiðusamningar og skortstöður	4.323	-	4.323	(616)	(297)	-	3.410	475	4.798
31. desember 2015									
Afleiðusamningar og skortstöður	2.908	-	2.908	(696)	-	-	2.212	4.073	6.981

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Hreinar vaxtatekjur

11. Hreinar vaxtatekjur sundurliðast þannig:

	2016	2015
Vaxtatekjur:		
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	11.507	7.394
Útlán og kröfur	47.084	43.303
Veltufjáreignir	99	980
Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	1.672	1.558
Aðrar eignir	141	179
Vaxtatekjur samtals	60.503	53.414
Vaxtagjöld:		
Innlán frá Seðlabanka Íslands og lánastofnunum	(275)	(517)
Innlán viðskiptavina	(20.382)	(18.240)
Lántaka	(7.384)	(5.427)
Víkjandi lán	(627)	(1.015)
Aðrar fjárskuldir	(7)	(147)
Önnur vaxtagjöld	(26)	(58)
Vaxtagjöld samtals	(28.701)	(25.404)
Hreinar vaxtatekjur	31.802	28.010
Vaxtamunur (hlutfall hreinna vaxtatekna af meðaleignum)	3,1%	2,9%

Hreinar þóknatekjur

12. Hreinar þóknatekjur sundurliðast þannig:

	2016	2015
Þóknatekjur:		
Eignastýring	1.757	1.778
Fjárfestingarbanki og verðbréfavíðskipti	1.987	2.132
Greiðslumiðlun	14.705	13.664
Útlán og ábyrgðir	1.449	1.498
Aðrar þóknatekjur	1.920	1.665
Þóknatekjur samtals	21.818	20.737
Þóknagjöld:		
Verðbréfavíðskipti	(109)	(121)
Uppgjör viðskipta	(7.963)	(7.415)
Önnur þóknagjöld	(23)	(31)
Þóknagjöld samtals	(8.095)	(7.567)
Hreinar þóknatekjur	13.723	13.170

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Hreinar fjármunatekjur

13. Hreinar fjármunatekjur sundurliðast þannig:

	2016	2015
Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	138	1.375
Hreint (tap) hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	(185)	2.506
Hreint (tap) af gangvirðisvörn	(43)	-
Hreinn hagnaður af fjáreignum til sölu	6.186	-
Hreinar fjármunatekjur	6.096	3.881

Á árinu 2015 var eignarhlutur samstæðunnar í Visa Europe flokkaður sem fjáreign til sölu og endurmetinn til gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu á 5.445 milljónir króna. Þann 21. júní 2016 seldi samstæðan hlut sinn í Visa Europe til Visa Inc. og fékk í skiptum handbært fé og annað endurgjald sem metið var á 6.186 milljónir króna. Endurgjaldið samanstóð af fyrirframgreiddu reiðufé að fjárhæð 4.943 milljónir króna, forgangshlutabréfum í C-flokki í Visa Inc. sem metin voru á 876 milljónir króna og kröfu að fjárhæð 367 milljónum króna sem verður greidd 21. júní 2019. Endanleg fjárhæð forgangshlutabréfanna kann að lækka vegna niðurstöðu lagalegra álitamála sem tengjast Visa Europe. Þegar gengið var frá sölu hlutabréfanna í Visa Europe, var virðisaukning árið 2016 að fjárhæð 741 milljón króna færð í gegnum aðra heildarafkomu og heildarvirðisaukning árin 2015 og 2016 að fjárhæð 6.186 milljónir króna endurflokkuð í rekstrarreikning. Forgangshlutabréfin í Visa Inc. eru flokkuð sem eign til sölu og metin á 819 milljónir króna 31. desember 2016.

Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum

14. Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum sundurliðast þannig:

	2016	2015
Hlutabréf og tengdar afleiður	(182)	487
Arðstekjur af veltufjáreignum	90	105
Skuldabréf og tengdar afleiður	(62)	530
Aðrir afleiðusamningar	292	253
Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	138	1.375

Hreint (tap) hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstur

15. Hreint (tap) hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstur sundurliðast þannig:

	2016	2015
Hlutabréf	(368)	2.324
Skuldabréf	183	182
Hreint (tap) hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstur	(185)	2.506

Hreint (tap) af gangvirðisvörn

16. Hreint (tap) af gangvirðisvörn sundurliðast þannig:

	2016	2015
Hrein gangvirðisbreyting vaxtaskiptasamninga skilgreindir sem áhættuvarnargerningar	(335)	-
Gangvirðisbreytingar útgefinna skuldabréfa sem rekja má til vaxtaáhættu	292	-
Hreint (tap) af gangvirðisvörn	(43)	-

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Hreinn gengismunur

17. Hreinn gengismunur sundurliðast þannig:

	2016	2015
Eignir:		
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	(303)	(136)
Veltufjáreignir	(8.735)	(4.315)
Fjáreignir tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	(205)	(24)
Útlán	(23.759)	(6.255)
Aðrar eignir	(681)	113
Samtals	(33.683)	(10.617)
Skuldir:		
Innlán	14.461	4.705
Víkjandi lán	1.697	1.787
Lántaka	17.305	2.918
Aðrar skuldir	663	(283)
Samtals	34.126	9.127
Hreinn gengismunur	443	(1.490)

Aðrar rekstrartekjur

18. Aðrar rekstrartekjur sundurliðast þannig:

	2016	2015
Áhrif hlutdeildarféлага	48	63
Hreint (tap) vegna hlutdeildarféлага	(170)	-
Þjónustusamningar	77	194
Lögfræðiþjónusta	135	171
Leigutekjur	58	285
Innlestur hagnaður af varanlegum rekstrarfjármunum	363	23
Aðrar rekstrartekjur	141	366
Aðrar rekstrartekjur	652	1.102

Starfsmenn og laun

19. Laun og launatengd gjöld sundurliðast þannig:

	2016	2015
Laun	11.821	10.869
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.682	1.585
Tryggingagjald og fjársýsluskattur*	1.552	1.507
Annað	302	205
Eignfærð innri vinna við þróun hugbúnaðar	(568)	(274)
Laun og launatengd gjöld	14.789	13.891

*Fjársýsluskattur reiknaður á laun var 5,5% (2015: 5,5%).

Samstæðan gjaldfærði 430 milljón króna (2015: 378 milljónir króna) sem skuldbindingu vegna frammistöðutengdra greiðslna. Í samræmi við reglur FME nr. 700/2011 frestast hluti greiðslunnar um að lágmarki þrjú ár. Launatengd gjöld eru innifalin í fjárhæðinni.

Laun byggð á frammistöðu eru byggð á reglum Fjármálaeftirlitsins nr. 700/2011 um kaupaukakerfi fjármálafyrirtækja. Reglurnar endurspeglar varfærnislega umgjörð fyrir starfskjarasamninga innan fjármálageirans. Kaupaukakerfi skal miða að því að kaupaukar hvetji ekki til óhöflegar áhættutöku, né vinni gegn langtímahagsmunum fyrirtækisins og stöðugleika fjármálakerfisins.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

20. Fjöldi starfsmanna skiptist þannig:

	2016		2015	
	Íslandsbanki	Samstæðan	Íslandsbanki	Samstæðan
Meðalfjöldi starfsmanna	955	1.161	958	1.222
Stöðugildi í árslok	910	1.075	919	1.184

Í meðalfjölda starfsmanna samstæðunnar árið 2016 eru 42 starfsmenn (2015: 108 starfsmenn) vegna aflagðrar starfsemi. Laun þeirra eru ekki hluti af launum og launatengdum gjöldum.

21. Laun stjórnar, bankastjóra og framkvæmdastjóra sundurliðast þannig:

	Laun	
	2016	2015
Fríðrik Sophusson, stjórnarformaður	9,3	9,0
Helga Valfells, varaformaður	6,7	6,2
Anna Þórðardóttir, stjórnarmaður	4,8	-
Auður Finnbogadóttir, stjórnarmaður	4,4	-
Árni Stefánsson, stjórnarmaður	4,4	-
Hallgrímur Snorrason, stjórnarmaður	4,4	-
Heiðrún Jónsdóttir, stjórnarmaður	4,4	-
Marianne Økland, fyrrverandi varaformaður	2,3	6,6
Árni Tómasson, fyrrverandi stjórnarmaður	2,1	6,2
Eva Cederbalk, fyrrverandi stjórnarmaður	2,3	5,2
Gunnar Fjalar Helgason, fyrrverandi stjórnarmaður	1,6	1,2
Neil Graeme Brown, fyrrverandi stjórnarmaður	2,3	6,6
John E. Mack, fyrrverandi varaformaður	-	1,6
Þórunn Jónsdóttir, fyrrverandi stjórnarmaður	-	4,5
Varamenn í stjórn	1,6	0,2
Samtals	50,6	47,2

	2016		2015	
	Laun	Frammistöðu- tengdar greiðslur*	Laun	Frammistöðu- tengdar greiðslur*
Birna Einarsdóttir, bankastjóri	49,1	9,1	43,7	7,2
8 framkvæmdastjórnar	232,3	39,8	221,3	29,1

*Í reglum Fjármálaeftirlitsins um kaupauka er kveðið á um að samtala veitts kaupauka til starfsmanns, að meðtöldum þeim hluta greiðslu sem er frestað, megi á ársgrundvelli ekki nema hærri fjárhæð en 25% af árslaunum viðkomandi án kaupauka. Fresta skal greiðslu á a.m.k. 40% af kaupauka um að lágmarki þrjú ár. Segi starfsmaðurinn upp starfi sínu, á hann ekki lengur rétt á hinum frestaða kaupauka. Árið 2015 var í fyrsta sinn greiddur út frestaður kaupauki, 40% eftirstöðvar frá árinu 2011.

Launatengd gjöld og önnur hlunnindi bankastjóra, stjórnar og framkvæmdastjórnar á árinu 2016 námu 72,9 milljónum króna (2015: 68,9 milljónum króna). Engir kaupréttarsamningar voru gerðir árin 2016 og 2015.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Annar rekstrarkostnaður

22. Annar rekstrarkostnaður sundurliðast þannig:

	2016	2015
Aðkeypt þjónusta	4.425	4.117
Fasteignir og aðrir fastafjármunir	3.555	2.795
Afskriftir og niðurfærslur	2.072	808
Annar rekstrarkostnaður	2.280	2.149
Annar rekstrarkostnaður	12.332	9.869

Þóknun til endurskoðenda

23. Þóknun endurskoðenda sundurliðast þannig:

	2016	2015
Endurskoðun ársreiknings samstæðu	101	113
Könnun árshlutareiknings	22	29
Önnur þjónusta	17	43
Þóknun til endurskoðenda	140	185

Hrein virðisbreyting útlána

24. Hrein virðisbreyting útlána sundurliðast þannig:

	2016	2015
Sértæk virðisrýrnun	(1.090)	(3.567)
Almenn virðisrýrnun	310	383
Tekjur vegna endurmetins greiðslufæðis útlána	1.515	11.319
Hrein virðisbreyting útlána	735	8.135

Hagnaður af aflagðri starfsemi

25. Hagnaður af aflagðri starfsemi:

	2016	2015
Hagnaður af sölu fullnustueigna	748	646
Hrein hlutdeild í afkomu aflagðrar starfsemi	1.599	653
Hagnaður af sölu dóttur- og hlutdeildarféлага	592	27
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádragnum tekjuskatti	2.939	1.326

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Tekjuskattur

26. Tekjuskattur er reiknaður út frá tekjuskattshlutföllum og þeim skattalögum sem eru í gildi, tekjuskattshlutfall lögaðila á árinu 2016 var 20% (2015: 20%). Sérstakur fjársýsluskattur, reiknast 6% af skattskyldum hagnaði yfir 1 milljarð króna samkvæmt lögum nr. 165/2011 um fjársýsluskatt. Virkur tekjuskattur bankans árið 2016 er 23,2% (2015: 23,3%).

Tekjuskattur færður á rekstrarreikning samanstandur af:

	2016	2015
Tekjuskattur til greiðslu	3.897	4.027
Sérstakur fjársýsluskattur	1.060	1.046
Mismunur á álögdum og reiknuðum tekjuskatti fyrra árs	57	(34)
Breyting á tímabundnum mismun skatteigna/skulda	191	812
Samtals	5.205	5.851

Virkt tekjuskattshlutfall greinist þannig:

	2016		2015	
Hagnaður fyrir skatta	22.424		25.103	
Reiknaður 20% tekjuskattur af hagnaði ársins	4.485	20,0%	5.021	20,0%
Sérstakur fjársýsluskattur	1.060	4,7%	1.046	4,2%
Tekjur undanþegnar sköttum	(1.132)	(5,0%)	(820)	(3,3%)
Ófrádráttarbær kostnaður	579	2,6%	565	2,2%
Aðrir liðir	213	0,9%	39	0,2%
Tekjuskattur	5.205	23,2%	5.851	23,3%

Bankinn er samskattaður með dótturfélagi sínu Íslandssjóðum hf.

Hagnaður á hlut

27. Hagnaður á hlut sundurliðast þannig:

	Aflögð starfsemi			
	Ekki meðtalin		Meðtalin	
	2016	2015	2016	2015
Hagnaður sem tilheyrir hluthöfum Íslandsbanka hf.	14.008	18.674	16.947	20.000
Vegið meðaltal útistandandi hluta, í milljónum	10.000	10.000	10.000	10.000
Hagnaður á hlut	1,40	1,87	1,69	2,00

Engir gerningar voru í gildi í árslok 2016 eða 2015 sem kynnu að hafa þynningarhrif á hagnað á hlut.

Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands

28. Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands sundurliðast þannig:

	31.12.2016	31.12.2015
Handbært fé	3.073	2.784
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands aðrar en bindiskylda	26.526	15.458
Bundnar innstæður	198.661	183.539
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands háðar sérstökum takmörkunum*	34.532	-
Handbært fé og bundnar innstæður	262.792	201.781
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	12.661	14.979
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	275.453	216.760

*Innstæður samanber lög nr. 37/2016 um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum og reglur nr. 490/2016 um bindingu reiðufjár veana nvs innstrevmis erlends aialdevis.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Afleiðusamningar og skortstöður

29. Afleiðusamningar og skortstöður:

31. desember 2016

	Eignir	Nafnverð tengt eignum	Skuldir	Nafnverð tengt skuldum
Vaxtaskiptasamningar	762	58.055	1.991	123.333
Gjaldmiðlavaxtaskiptasamningar	782	8.293	765	24.989
Framvirkir hlutabréfasamningar	237	2.494	152	2.141
Framvirkir gjaldeyrissamningar	30	2.660	1.056	13.992
Gjaldeyrisskiptasamningar	141	13.128	231	21.105
Framvirkir skuldabréfasamningar	1	400	26	3.610
Valréttir skuldabréfa	-	-	102	25.000
Afleiðusamningar	1.953	85.030	4.323	214.170
Skortstöður í skráðum skuldabréfum	-	-	475	-
Samtals	1.953	85.030	4.798	214.170

31. desember 2015

	Eignir	Nafnverð tengt eignum	Skuldir	Nafnverð tengt skuldum
Vaxtaskiptasamningar	533	13.687	1.435	37.340
Gjaldmiðlavaxtaskiptasamningar	1.138	26.212	148	10.209
Framvirkir hlutabréfasamningar	56	1.283	588	3.003
Framvirkir gjaldeyrissamningar	21	1.551	391	7.687
Gjaldeyrisskiptasamningar	82	9.918	236	17.034
Framvirkir skuldabréfasamningar	151	3.015	14	920
Valréttir skuldabréfa	-	-	96	25.000
Afleiðusamningar	1.981	55.666	2.908	101.193
Skortstöður í skráðum skuldabréfum	-	-	4.073	-
Samtals	1.981	55.666	6.981	101.193

Samstæðan notar afleiðusamninga til að verja sig gegn gjaldeyrissáhhættu, vaxtaáhhættu og verðbólguáhhættu. Samstæðan ber tiltölulega litla óbeina áhhættu vegna skuldsettra viðskipta viðskiptavina þar sem hún hefur tekið veð vegna hugsanlegs taps. Aðrir afleiðusamningar samstæðunnar vegna tilfallandi viðskipta nema óverulegum fjárhæðum.

Skortstöður eru í skráðum ríkisskuldabréfum. Samstæðan hefur aðgang að lánaheimildum, sem aðalmiðlari í tengslum við verðbréf, sem veittar eru af Seðlabanka Íslands og Íbúðalánasjóði. Flestar skortstöður gjaldfalla innan árs og er hægt að gera þær upp með peningum á gjalddaga.

Samstæðan beitir áhhættuvarnarreikningsskilum gagnvart ákveðnum vaxtaskiptasamningum í evrum, þar sem samstæðan greiðir fljótandi vexti og fær greidda fasta vexti. Vaxtaskiptasamningarnir eru notaðir til þess að verja áhhættu gagnvart gangvirðisbreytingum á ákveðnu evru skuldabréfi sem stafa af breytingum á vaxtastigi en skuldabréfið greiðir fasta vexti (sjá skýringu 46). Beiting áhhættuvarnarreikningsskila hófst á fjórða ársfjórðungi 2016. Samstæðan beitir gangvirðisvörn í áhhættuvarnarreikningsskilum gagnvart áhhættuvarnarsambandinu. Heildar gangvirði vaxtaskiptasamninganna í lok árs 2016 var neikvætt um 385 milljónir króna. Heildar höfuðstóll samninganna í lok árs 2016 var 59.565 milljónir króna.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Útlán og kröfur

30. Útlán til lánastofnana	31.12.2016	31.12.2015
Peningamarkaðslán	5.642	3.888
Bankareikningar	12.003	31.646
Útlán til lánastofnana	17.645	35.534

31. Útlán til viðskiptavina - virðisrýmun eftir atvinnugreinum:

	Heildar- fjárhæð	Sértæk virðisrýmun	Útlán að fráðreginni virðisrýmun
31. desember 2016			
Útlán til viðskiptavina:			
Einstaklingar	288.455	(2.278)	286.177
Verslun og þjónusta	99.010	(1.067)	97.943
Byggingariðnaður	29.644	(1.766)	27.878
Orkuiðnaður	7.216	-	7.216
Fjármálastarfsemi	85	-	85
Iðnaður og flutningar	67.391	(4.301)	63.090
Fjárfestingarfélag	15.289	(887)	14.402
Opinberir aðilar og félagasamtök	12.848	(13)	12.835
Fasteignafélag	100.751	(731)	100.020
Sjávarútvegur	80.672	(429)	80.243
Útlán til viðskiptavina fyrir almenna virðisrýmun			689.889
Almenn virðisrýmun			(2.049)
Útlán til viðskiptavina	701.361	(11.472)	687.840

	Heildar- fjárhæð	Sértæk virðisrýmun	Útlán að fráðreginni virðisrýmun
31. desember 2015			
Útlán til viðskiptavina:			
Einstaklingar	276.053	(3.443)	272.610
Verslun og þjónusta	90.956	(1.175)	89.781
Byggingariðnaður	24.815	(1.802)	23.013
Orkuiðnaður	3.737	-	3.737
Fjármálastarfsemi	105	-	105
Iðnaður og flutningar	63.589	(2.863)	60.726
Fjárfestingarfélag	21.643	(2.281)	19.362
Opinberir aðilar og félagasamtök	13.878	-	13.878
Fasteignafélag	99.869	(775)	99.094
Sjávarútvegur	86.938	(1.066)	85.872
Útlán til viðskiptavina fyrir almenna virðisrýmun			668.178
Almenn virðisrýmun			(2.467)
Útlán til viðskiptavina	681.583	(13.405)	665.711

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

32. Virðisýrnnun

Taflan hér að neðan sýnir breytingar á framlagi til virðisýrnnunar útlána.

	Sértæk virðisýrnnun	Almenn virðisýrnnun	Samtals
Staða 1. janúar 2016	13.405	2.467	15.873
Endanlegar afskriftir	(3.799)	-	(3.799)
Endurheimt áður afskrifuð lán	711	-	711
Gjaldfærð virðisýrnnun	1.090	(310)	780
Annað	65	(108)	(43)
Staða 31. desember 2016	11.472	2.049	13.521

	Sértæk virðisýrnnun	Almenn virðisýrnnun	Samtals
Staða 1. janúar 2015	16.908	2.851	19.759
Endanlegar afskriftir	(6.699)	-	(6.699)
Endurheimt áður afskrifuð lán	591	-	591
Höfuðstólsleiðrétting	(461)	-	(461)
Gjaldfærð virðisýrnnun	3.567	(383)	3.184
Annað	(501)	-	(501)
Staða 31. desember 2015	13.405	2.467	15.873

Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum

33. Breytingar á fjárfestingum í hlutdeildarfélagum:

	2016	2015
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum í byrjun árs	716	570
Viðbætur á árinu	104	33
Seldir eignarhlutir	(248)	-
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaga	48	63
Greiddur arður	-	23
Virðisýrnnun	(170)	-
Annað	-	27
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	450	716

34. Eignarhlutir samstæðunnar í hlutdeildarfélagum eru eftirfarandi:

	Staðsetning	Eignarhlutur	
		31.12.2016	31.12.2015
Atorka Group hf., eignarhaldsfélag, Suðurlandsbraut 18, 108 Reykjavík	Ísland	-	26,8%
Auðkenni hf., þjónustufyrirtæki í upplýsingatækni, Borgartúni 31, 105 Reykjavík	Ísland	23,8%	22,4%
B-Payment Szolgálató Zrt, fyrirtæki í rafrænni greiðslumiðlun, H-1132 Búdapest	Ungverjaland	35,0%	-
FAST GP ehf., eignarhaldsfélag, Katrínartúni 2, 105 Reykjavík	Ísland	35,0%	35,0%
Reiknistofa bankanna hf., þjónustufyrirtæki í upplýsingatækni, Katrínartúni 2, 105 Reykjavík	Ísland	30,8%	30,8%
Summa Rekstrarfélag hf., rekstrarfélag verðbréfasjóða, Tjarnargötu 4, 101 Reykjavík*	Ísland	25,0%	-

* Í árslok 2015 var Summa Rekstrarfélag hf. dótturfélag bankans.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

34. (framhald)

Fjárhagsupplýsingar vegna hlutdeildarféлага samstæðunnar eru eftirfarandi:

	31.12.2016	31.12.2015
Heildareignir	5.021	5.172
Heildarskuldir	(2.690)	(2.284)
Hrein eign	2.331	2.888
Hreinn eignarhlutur samstæðunnar í hlutdeildarfélögum	450	716
	2016	2015
Heildartekjur	5.015	4.605
Heildarhagnaður (-tap) hlutdeildarféлага á árinu	313	(613)

Fjárfestingar í dótturfélögum

35. Helstu dótturfélög:

	Staðsetning	Eignarhlutur	
		31.12.2016	31.12.2015
Borgun hf., færsluhirðir og útgáfuþjónustuaðili, Ármúla 30, 108 Reykjavík	Ísland	63.5%	63.5%
Íslandssjóðir hf., rekstrarfélag verðbréfasjóða, Kirkjusandi 2, 105 Reykjavík	Ísland	100%	100%
IS Þróunarsjóðurinn Langbrók, fagfjárfestingsjóður, Kirkjusandi 2, 105 Reykjavík	Ísland	100%	-
Hringur eignarhaldsfélag ehf., eignarhaldsfélag, Digranesvegi 1, 200 Kópavogur	Ísland	100%	100%
Allianz Ísland hf., váttryggingamiðlun, Digranesvegi 1, 200 Kópavogur	Ísland	100%	100%
D-1 ehf., rekstur fasteigna, Kirkjusandi 2, 105 Reykjavík	Ísland	100%	100%

Önnur veigaminni dótturfélög:

Íslandsbanki hefur yfirráð yfir 18 dótturfélögum til viðbótar ofangreindum dótturfélögum.

36. Minnihluti í dótturfélögum

Borgun hf. er eina dótturfélag Íslandsbanka sem hefur verulega hlutdeild minnihluta (2016: 36,5%, 2015:36,5%).

Taflan hér að neðan sýnir helstu upplýsingar er varða Borgun hf.:

	2016	2015
Lán og kröfur	4.272	4.329
Aðrar eignir	33.922	31.411
Skuldir	27.469	25.206
Hrein eign	10.725	10.534
Bókfært virði minnihluta	3.915	3.845
Tekjur	11.448	4.674
Hagnaður	7.866	1.523
Önnur heildarafkoma ársins (eftir skatta)	(5.484)	5.445
Samtals heildarafkoma	2.382	6.968
Hagnaður minnihluta	869	2.543
Rekstrarhreyfingar	3.498	1.490
Fjárfestingarhreyfingar	4.724	(574)
Fjármögnunarhreyfingar	(2.187)	(800)
Aukning handbærs fjár og ígildis þess	6.035	116

Borgun greiddi 2.187 milljónir króna í arð til hluthafa á árinu 2016.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Upplýsingar um tengda aðila

37. Upplýsingar um tengda aðila

Í lok árs 2016 var Íslandsbanki í eigu Íslenska ríkisins, beint og í gegnum ISB Holding ehf. sem er jafnframt alfarið í eigu Íslenska ríkisins. Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlut ríkisins í samræmi við lög um bankasýslu ríkisins nr. 88/2009. Þar af leiðir eru Íslenska ríkið og Bankasýsla ríkisins, ásamt stjórn hennar, skilgreindir sem tengdir aðilar samstæðunnar. Samstæðan hefur í samræmi við greinar 25-27 í IAS 24 beitt undanþágu að hluta fyrir félög tengd hinu opinbera.

Stjórn Íslandsbanka og lykilstjórnendur bankans eru skilgreind sem tengdir aðilar ásamt nánnum fjölskyldumeðlimum framangreindra einstaklinga og lögaðilar undir þeirra yfirráðum.

Hlutdeildarfélag samstæðunnar, ásamt lykilstjórnendum þeirra og lögaðilar undir þeirra yfirráðum, eru jafnframt skilgreind sem tengdir aðilar samstæðunnar.

Viðskipti tengdra aðila

Vörur og þjónusta samstæðunnar standa ríkissjóði og fyrirtækjum í eigu ríkissjóðs til boða í samkeppni við aðra söluaðila og á almennt viðurkenndum viðskiptakjörum. Á svipaðan hátt kaupir samstæðan vörur og þjónustu af fyrirtækjum í eigu ríkissjóðs á markaðsvirði og á öðrum almennt viðurkenndum viðskiptakjörum.

Upplýsingar um handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands eru birtar í skýringu 28 og upplýsingar um innlán Seðlabanka Íslands eru birtar í skýringu 42.

Öll lán til starfsmanna eru veitt á grundvelli almennra viðskiptakjara í samstæðunni. Stöðurnar taka ekki tillit til trygginga sem samstæðan er með.

Staða 31. desember 2016

Staða við tengda aðila:	Eignir	Skuldir	Staða	Ábyrgðir	Lánalínur og yfirdráttarheimildir
Hluthafar með yfirráð yfir samstæðunni	-	(101)	(101)	-	1
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	335	(606)	(271)	-	72
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	523	(1.065)	(542)	1	227
Staða við tengda aðila	858	(1.772)	(914)	1	300

Viðskipti við tengda aðila:	Vaxtatekjur	Vaxtagjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
Hluthafar með yfirráð yfir samstæðunni	-	(4)	-	-
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	33	(24)	4	-
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	34	(32)	8	-
Viðskipti við tengda aðila	67	(60)	12	-

Staða 31. desember 2015

Staða við tengda aðila:	Eignir	Skuldir	Staða	Ábyrgðir	Lánalínur og yfirdráttarheimildir
Hluthafar með yfirráð yfir samstæðunni	-	(110)	(110)	-	-
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	359	(563)	(204)	-	67
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	533	(479)	54	-	228
Staða við tengda aðila	892	(1.152)	(260)	-	295

Viðskipti við tengda aðila:	Vaxtatekjur	Vaxtagjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
Hluthafar með yfirráð yfir samstæðunni	-	(4)	-	-
Stjórnarmenn og lykilstjórnendur	22	(18)	3	-
Hlutdeildarfélag og aðrir tengdir aðilar	37	(37)	43	-
Viðskipti við tengda aðila	59	(59)	46	-

Framlag til virðisrýmunar sem nemur -1 milljón króna (2015: -1 milljónum króna) var fært á árinu á móti útstandandi viðskiptakröfum á hlutdeildarfélag. Engir kaupréttarsamningar voru gerðir árið 2015. Starfskjör tengdra aðila eru tilgreind í skýringu 21.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Rekstrarfjármunir

38. Rekstrarfjármunir sundurliðast þannig:

Staða 31. desember 2016	Fasteignir og lóðir	Innréttingar, áhöld og bifreiðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	6.787	4.883	11.670
Viðbætur á árinu	119	1.151	1.270
Selt á árinu og niðurfært	(1.611)	(1.174)	(2.785)
Staða 31. desember 2016	5.295	4.860	10.155
Uppsafnaðar afskriftir			
Staða í byrjun árs	(1.539)	(2.787)	(4.326)
Afskrifað á árinu	(83)	(591)	(674)
Virðisrýmnum ársins	(768)	-	(768)
Selt á árinu og niðurfært	1.134	690	1.824
Staða 31. desember 2016	(1.256)	(2.688)	(3.944)
Bókfært virði 31. desember 2016	4.039	2.172	6.211
Afskriftarhlutföll	0-2%	8-33%	
Fasteignamat bygginga og lóða			4.254
Tryggingavirði bygginga 31. desember 2016			5.328
Tryggingavirði innréttinga, áhalda og bifreiða 31. desember 2016			2.724

Á árinu kom í ljós myglusveppur í höfuðstöðvum bankans á Kirkjusandi. Ekki er ljóst hvað gert verður við húsnæðið. Höfuðstöðvar bankans voru fluttar í nýtt húsnæði í Kópavogi á árinu. Flutningi mun ljúka á fyrri helmingi ársins 2017. Ýmsir innanstokksmunir úr húsnæðinu á Kirkjusandi voru gjaldfærðir.

Staða 31. desember 2015	Fasteignir og lóðir	Innréttingar, áhöld og bifreiðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	6.753	4.533	11.286
Viðbætur á árinu	169	574	743
Selt á árinu og niðurfært	(135)	(224)	(359)
Staða 31. desember 2015	6.787	4.883	11.670
Uppsafnaðar afskriftir			
Staða í byrjun árs	(1.440)	(2.444)	(3.884)
Afskrifað á árinu	(109)	(507)	(616)
Selt á árinu og niðurfært	10	164	174
Staða 31. desember 2015	(1.539)	(2.787)	(4.326)
Bókfært virði 31. desember 2015	5.248	2.096	7.344
Afskriftarhlutföll	0-2%	8-33%	
Fasteignamat bygginga og lóða			4.076
Tryggingavirði bygginga 31. desember 2015			5.929
Tryggingavirði innréttinga, áhalda og bifreiða 31. desember 2015			2.261

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Óefnislegar eignir

39. Óefnislegar eignir sundurliðast þannig:

Staða 31. desember 2016	Keyptur hugbúnaður	Þróun hugbúnaðar	Samtals
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	1.514	476	1.990
Viðbætur á árinu og innri þróun	195	1.298	1.493
Niðurfært á árinu	(111)	-	(111)
Staða 31. desember 2016	1.598	1.774	3.372
Uppsafnaðar afskriftir			
Staða í byrjun árs	(458)	(201)	(659)
Afskrift á árinu	(120)	-	(120)
Niðurfært á árinu	79	-	79
Staða 31. desember 2016	(499)	(201)	(700)
Bókfært virði 31. desember 2016	1.099	1.573	2.672
Afskriftarhlutfall	25%	10-25%	
Staða 31. desember 2015			
Upphaflegt kostnaðarverð			
Staða í byrjun árs	940	202	1.142
Viðbætur á árinu og innri þróun	574	274	848
Staða 31. desember 2015	1.514	476	1.990
Uppsafnaðar afskriftir			
Staða í byrjun árs	(340)	(183)	(523)
Afskrift á árinu	(118)	(18)	(136)
Staða 31. desember 2015	(458)	(201)	(659)
Bókfært virði 31. desember 2015	1.056	275	1.331
Afskriftarhlutfall	25%	25%	

Aðrar eignir

40. Aðrar eignir sundurliðast þannig:

	31.12.2016	31.12.2015
Kröfur	5.090	4.166
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	652	1.279
Áfallinn kostnaður	749	616
Fyrirframgreidd gjöld	300	265
Skatteign	4	21
Aðrar eignir	269	327
Aðrar eignir	7.064	6.674

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi

41. Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi sundurliðast þannig:

	31.12.2016	31.12.2015
Fullnustueignir	3.348	5.471
Eignir vegna aflagðrar starfsemi	3.036	7.321
Samtals	6.384	12.792

Fullnustueignir:

	31.12.2016	31.12.2015
Lóðir og fasteignir	3.319	5.427
Lönaðartæki og atvinnubifreiðar	29	44
Samtals	3.348	5.471

Í árslok 2016 skilgreindi samstæðan eignir og skuldir eftirtalinna dótturfélaga sem eignir og skuldir aflagðrar starfsemi í sölumeðferð: Fastengi ehf. (100%), IG Invest ehf. (71,1%), LT lóðir ehf. (100%), Geysir Green Investment Fund slhf. (100%), ÍSB fasteignir ehf. (100%) og Fergin ehf. (80%).

Tekjuskattur vegna aflagðrar starfsemi nam 286 milljónum króna árið 2016.

Eignir vegna aflagðrar starfsemi:

	31.12.2016	31.12.2015
Handbært fé	1.545	592
Hlutabréf	775	775
Viðskiptakröfur	36	1.378
Fasteignir og land	633	2.044
Aðrar eignir	47	2.532
Samtals	3.036	7.321

Skuldir vegna aflagðrar starfsemi:

Skammtímaskuldir	52	77
Skattskuldir	269	325
Lántaka	-	2.299
Aðrar skuldir	4	124
Samtals	325	2.825

Í lok júní 2016 seldi samstæðan 80% af hlutafé sínu í Frumherja hf. og í október 2016 seldi samstæðan 100% af hlutafé sínu í Gráhellu ehf. Þessi félög voru flokkuð sem aflögð starfsemi í sölumeðferð.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana

	31.12.2016	31.12.2015
42. Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana sundurliðast þannig:		
Endurhverf viðskipti við Seðlabanka Íslands	70	97
Innlán lánastofnana	4.852	25.534
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	4.922	25.631

Innlán viðskiptavina

	31.12.2016	31.12.2015
43. Innlán viðskiptavina sundurliðast þannig:		
Óbundin innlán	501.045	485.128
Bundin innlán	93.142	108.117
Innlán viðskiptavina	594.187	593.245

Óbundin innlán innihalda innlán sem eru laus til útborgunar innan þriggja mánaða.

	31.12.2016		31.12.2015	
	Fjárhæð	Hlutfall	Fjárhæð	Hlutfall
44. Innlán viðskiptavina sundurliðast þannig eftir eigendum:				
Ríki og fyrirtæki í ríkiseign	10.264	2%	9.274	2%
Sveitarfélög	5.277	1%	4.598	1%
Önnur félög	335.766	56%	364.651	61%
Einstaklingar	242.880	41%	214.722	36%
Innlán viðskiptavina	594.187	100%	593.245	100%

Veðsettar eignir

	31.12.2016	31.12.2015
45. Veðsettar eignir vegna lántöku:		
Fjáreignir sem hafa verið veðsettar sem trygging fyrir skuldum	119.277	108.265
Fjáreignir sem hafa verið veðsettar sem trygging í erlendum bönkum	457	578
Veðsettar eignir vegna lántöku	119.734	108.843

Samstæðan hefur sett eignir að veði vegna útgáfu sértryggðra skuldabréfa sem gefin hafa verið út samkvæmt íslenskum lögum til allt að 10 ára, fyrst og fremst með veði í hluta af húsnæðislánum samstæðunnar. Lánasafnið þarf að standast vikuleg álagspróf hvað varðar vaxtakjör og gengisbreytingar. Samstæðan hefur einnig veðsett safn húsnæðislána sem tryggingu fyrir eignavörðu skuldabréfi sem upphaflega var gefið út til Seðlabanka Íslands.

Þá hefur samstæðan veðsett eignir í erlendum bönkum og fjármálastofnunum, einkum sem tryggingu fyrir viðskiptum sem byggja á alþjóðlegum skipta- og afleiðusamningum til að verjast markaðsáhættu. Samanburðartala fyrir liðinn Fjáreignir sem hafa verið veðsettar sem trygging fyrir skuldum þann 31.12.2015, hefur verið hækkuð um 400 milljónir króna til samræmis við árið 2016 þar sem nú er tekið tillit til veðsetts krónureiknings vegna sértryggðra bréfa.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Lántaka

46. Lántaka sundurliðast þannig:

31.12.2016 31.12.2015

	Útgefið	Loka- gjalddagi	Greiðslu- skilmálar Vaxtakjör		
Sértryggt skuldabréf í ISK	2013-2014	2016	Á lokadegi Fastir, 6,2523%	-	2.852
Sértryggt skuldabréf í ISK	2014-2016	2019	Á lokadegi Fastir, 6,9299%	8.024	4.158
Sértryggt skuldabréf í ISK	2015	2023	Á lokadegi Fastir, 6,40%	7.467	5.559
Sértryggt skuldabréf í ISK - verðtryggð ..	2011	2016	Á lokadegi Fastir, Verðtryggt, 3,50%	-	4.421
Sértryggt skuldabréf í ISK - verðtryggð ..	2012-2014	2019	Á lokadegi Fastir, Verðtryggt, 2,84%	8.528	8.362
Sértryggt skuldabréf í ISK - verðtryggð ..	2014-2015	2020	Á lokadegi Fastir, Verðtryggt, 3,4699%	4.049	3.968
Sértryggt skuldabréf í ISK - verðtryggð ..	2015-2016	2022	Á lokadegi Fastir, Verðtryggt, 2,98%	5.461	2.836
Sértryggt skuldabréf í ISK - verðtryggð ..	2012-2015	2024	Á lokadegi Fastir, Verðtryggt, 3,45%	11.317	11.113
Sértryggt skuldabréf í ISK - verðtryggð ..	2015-2016	2026	Á lokadegi Fastir, Verðtryggt, 3,372%	19.379	6.408
Sértryggt skuldabréf				64.225	49.677
Óveðtryggt skuldabréf í SEK	2013-2014	2017	Á lokadegi Breytilegir, STIBOR + 4,00%	9.971	12.359
Óveðtryggt skuldabréf í EUR	2014	2016	Á lokadegi Fastir, 3,00%	-	7.449
Óveðtryggt skuldabréf í EUR*	2016	2020	Á lokadegi Fastir, 1,75%	61.125	-
Óveðtryggt skuldabréf í SEK	2015	2019	Á lokadegi Breytilegir, STIBOR + 3,10%	7.493	9.280
Óveðtryggt skuldabréf í EUR	2015-2016	2018	Á lokadegi Fastir, 2,875%	36.140	32.018
Óveðtryggt skuldabréf í NOK	2015	2018	Á lokadegi Breytilegir, NIBOR + 2,60%	6.566	7.365
Óveðtryggt skuldabréf í USD	2016	2017	Á lokadegi Breytilegir, LIBOR + 1,70%	3.963	-
Útgefin skuldabréf				125.258	68.471
Lán frá lánastofnunum				14.773	2
Seðlabanki Íslands, veðtryggð í ISK				-	19.732
Víxlaútgáfa				5.755	9.992
Önnur lántaka				2.457	2.434
Önnur lán / víxlaútgáfa				22.985	32.160
Lántaka				212.468	150.308

*Samstæðan beitir áhættuvarnarskilmálum gagnvart þessari skuldabréfaútgáfu og notar ákveðna vaxtaskiptasamninga í evrum sem áhættuvarnir (sjá skýringu 29). Vaxtaskiptasamningarnir verja áhættu samstæðunnar gagnvart breytingum á gangvirði þessa fastvaxta evru skuldabréfs sem stafar af breytingum á vaxtastigi. Beiting áhættuvarnarskilmála hófst hjá bankanum á fjórða ársfjórðungi 2016. Bankinn beitir gangvirðisvörn í áhættuvarnarskilmálum gagnvart áhættuvarnarsambandinu. Heildarvirði skuldabréfsins í lok árs 2016 er 61.125 milljónir króna og þar með talið er gangvirðisbreyting 292 milljónir króna (sjá skýringu 16).

Enginn endurkaup voru á eigin skuldabréfum á tímabilinu hjá Íslandsbanka.

Upphæðir sértryggðra skuldabréfa innihalda ekki skuldabréf í eigu samstæðunnar sem haldið er til hliðar vegna ákvæðis um verðbréfalán í viðskiptavakasamningum.

Víkjandi lán

47. Víkjandi lán sundurliðast þannig:

	Útgefið	Mynt	Bókfært virði 31.12.2016	Bókfært virði 31.12.2015
Lán sem teljast til eiginfjárbáttar B				
Víkjandi lán - óskráð	2009	EUR	-	19.517
Víkjandi lán			-	19.517

Á þriðja ársfjórðungi 2016 greiddi bankinn upp víkjandi lán sem tilheyrði eiginfjárbætti 2, að fjárhæð 138 milljón evra.

Vextir á árinu 2016 voru 4,714% (2015: 4,96%).

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Skatteign og skattskuldir

48. Skattar í efnahagsreikningi:	31.12.2016		31.12.2015	
	Eign	Skuld	Eign	Skuld
Skattskuldir	-	7.986	-	8.045
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding	4	487	21	313
Skattar í efnahagsreikningi	4	8.473	21	8.358

49. Breytingar á skatteign og tekjuskattsskuldbindingu eru eftirfarandi:	Eignir	Skuldir
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 1.1.2015	521	2
Færsla frestaðra skattaskuldbindinga yfir á skattainneign 1.1.2015	(507)	(507)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2015	(401)	4.456
Tekjuskattur til greiðslu 2016	408	(3.753)
Leiðréttingar frá fyrra ári	-	115
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 31.12.2015	21	313
Færsla frestaðrar skatteignar yfir á skattaskuldbindingu 1.1.2016	(22)	(22)
Reiknaður tekjuskattur vegna ársins 2016	(22)	4.264
Tekjuskattur til greiðslu 2017	27	(4.049)
Leiðréttingar frá fyrra ári	-	(19)
Skatteign og tekjuskattsskuldbinding 31.12. 2016	4	487

50. Breytingar á tímabundnum mismun á árinu voru eftirfarandi:

2016	Staða 31. desember				
	Staða 1. janúar	Fært í rekstrar- reikning	Staða í árslok	Skatteign	Tekjuskatts- skuldbinding
Varanlegir rekstrarfjármunir	(197)	50	(147)	-	(147)
Gengistryggðar eignir og skuldir	(218)	35	(183)	-	(183)
Aðrar óefnislegar eignir	(81)	(94)	(175)	-	(175)
Frestaður gengismunur	205	(182)	23	23	-
Yfirfæranlegt skattalegt tap	(1)	-	(1)	-	(1)
	(292)	(191)	(483)	23	(506)
Jöfnun skatteigna á móti tekjuskattsskuldbindingu sömu eignarhluta				(19)	19
Skatteign (skuld)	(292)	(191)	(483)	4	(487)

2015	Staða 31. desember				
	Staða 1. janúar	Fært í rekstrar- reikning	Staða í árslok	Skatteign	Tekjuskatts- skuldbinding
Varanlegir rekstrarfjármunir	(204)	7	(197)	19	(216)
Gengistryggðar eignir og skuldir	(187)	(31)	(218)	-	(218)
Aðrar óefnislegar eignir	693	(774)	(81)	-	(81)
Frestaður gengismunur	217	(12)	205	205	-
Yfirfæranlegt skattalegt tap	-	(1)	(1)	-	(1)
	519	(811)	(292)	224	(516)
Jöfnun skatteigna á móti tekjuskattsskuldbindingu sömu eignarhluta				(203)	203
Skatteign (skuld)	519	(811)	(292)	21	(313)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Aðrar skuldir

51. Aðrar skuldir sundurliðast þannig:

	31.12.2016	31.12.2015
Áfallinn kostnaður	4.219	3.632
Skuldir til smásala vegna greiðslukorta	25.494	23.869
Skuldbinding vegna dómsmála*	1.344	1.665
Skuldbinding vegna ábyrgða og fleira**	86	207
Fjármagnstekjuskattur	7.165	2.072
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	1.551	1.698
Frestaðar tekjur	190	130
Ýmsar skuldir	3.407	3.404
Aðrar skuldir	43.456	36.677

Skuldbinding:	*Skuldbinding	**Skuldbinding	Samtals
	vegna dómsmála	vegna ábyrgða og fleira	
Staða 1. janúar 2016	1.665	207	1.872
Nýjar skuldbindingar og bakfærðar skuldbindingar ársins	(321)	(121)	(442)
Staða 31. desember 2016	1.344	86	1.430

Eigið fé

52. Hlutfé

Samstæðunni er heimilt að gefa út að hámarki 10.000 milljónir almennra hluta þar sem hver hlutur er jafnvirði einnar krónu. Þann 31.12.2016 nam innborgað hlutfé 65.000 milljónum króna sem er útgefið heildarhlutfé samstæðunnar. Samstæðan er með einn flokk almenns hlutfjár sem bera engin réttindi til fastra tekna.

Í júní 2016 voru samþykktar breytinar á lögum um ársreikninga sem takmarkað geta möguleika til arðgreiðslu. Frekari upplýsingar er að finna í skýringu 86.19.

	31.12.2016	31.12.2015
Samtals hlutfé:		
Hlutfé	10.000	10.000
Yfirverðsreikningur hlutfjár	55.000	55.000
Samtals hlutfé	65.000	65.000

53. Aðrir varasjóðir sundurliðast þannig:

	Aðrir varasjóðir
Aðrir varasjóðir 1.1.2015	2.535
Þýðingarmunur	9
Aðrir varasjóðir 31. desember 2015	2.544
Þýðingarmunur	(52)
Bundið vegna eignfærðs þróunarkostnaðar	1.302
Bundið vegna gangvirðisbreytinga	113
Bundið vegna dóttur- og hlutdeildarfélaganna	257
Aðrir varasjóðir 31. desember 2016	4.164

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Skuldbindingar vegna rekstrarleigusamninga

54. Framtíðargreiðslur vegna rekstrarleigusamninga sundurliðast þannig eftir gjalddaga:

	31.12.2016	31.12.2015
Allt að 1 ári	529	240
1 - 5 ár	2.002	661
Eftir 5 ár	4.123	391
Skuldbindingar vegna rekstrarleigusamninga	6.654	1.292

Samstæðan leigir nokkrar húseignir undir útibú og skrifstofur. Dæmigerður leigutími er til 5-20 ára með framlengingarákvæði. Í sumum tilfellum er leigan byggð á vísitölu neysluverðs og breytist í samræmi við hana.

Framtíðargreiðslur rekstrarleigusamninga hækka þar sem Íslandsbanki flutti í lok árs 2016 höfuðstöðvar sínar í nýja byggingu í Kópavogi. Flutningi mun ljúka á fyrri helmingi ársins 2017.

Eignir í vörslu

55. Eignir í vörslu:

	31.12.2016	31.12.2015
Eignir í vörslu	1.216.155	665.046

Eignum í vörslu er ekki stýrt af samstæðunni.

Óvissuþættir

56. Óvissuþættir

Skuldbindingar

Gengistryggðir lánasamningar

Þau fáu dómsmál sem eftir standa fjalla um gengistryggða lánasamninga með smávægilegum frávikum í skilmálum frá þeim samningum sem þegar hafa þrífaldlega verið úrskurðaðir löglegir. Meirihluta málanna er lokið fyrir héraðsdómi og féllu dómur samstæðunni í vil í öllum tilvikum. Þeim verður lokið í Hæstarétti á næstu 12 til 16 mánuðum. Sum dómsmálin fjalla þó um svipaða samninga svo að eitt fordæmi getur leitt til þess að um önnur verði samið utan dómstóla. Samstæðan telur ólíklegt að þessir úrskurðir muni setja umtalsvert fordæmi fyrir aðra lánasamninga. Samstæðan telur því litlar líkur á að þau dómsmál sem eftir eru hafi veruleg áhrif, jafnvel þó einhverjir þeirra lánasamninga sem um er fjallað reynist ólögmatir að mati dómstóla.

Nýlegir dómur Hæstaréttar um lánasamninga Landsbankans eru ekki taldir hafa mikil áhrif á úrslit ólokinna dómsmála samstæðunnar eða aðra samninga sem ekki hefur reynt á, enda byggir samstæðan gildi viðkomandi samninga á öðrum sjónarmiðum.

Heildarskuldbinding að fjárhæð 1.344 milljónir króna (sjá skýringu 51) hefur verið færð í ársreikningi samstæðunnar 31. desember 2016 vegna ofangreindra lánasamninga.

Óvissar skuldir

Lánasamningar með breytilegum vöxtum

Neytendastofa birti í september 2014 ákvörðun sína um mál vegna skilmála og upplýsinga sem tengjast veitingu neytendaveðláns með vaxtaendurskoðun af hálfu samstæðunnar árið 2005. Neytendastofa komst að þeirri niðurstöðu að þeir skilmálar sem samstæðan, og fyrirrennarar, bauð, varðandi aðferð og aðstæður við endurskoðun vaxta, brjóti í bága við ákvæði 6. og 9. gr. laga nr. 121/1994 um neytendalán (sem leyst voru af hólmi með nýjum lögum í nóvember 2013). Neytendastofa álitur að skilmálarnir veiti ófullnægjandi skýringu á því með hvaða hætti vextir séu breytilegir og við hvaða aðstæður ákvörðun sé tekin um endurskoðun vaxtanna. Vitnað var í úrskurð áfrýjunarnefndar neytendamála frá 2009 sem fordæmi. Í kjölfar ákvörðunar Neytendastofu ákvað samstæðan að fresta áformaðri vaxtabreytingu og viðskiptavinum var gefinn þess kostur að endurskipuleggja lán sín með viðeigandi skjölum sem hafa að fullu verið samræmd hinum nýju lögum um neytendalán.

Samstæðan vísaði málinu til dómstóla og féll héraðsdómur samstæðunni í vil. Neytendastofa áfrýjaði og er þess vænst að málinu verði lokið fyrir Hæstarétti á öðrum ársfjórðungi 2017. Ekki er auðvelt að mæla afleiðingar óhagstæðrar niðurstöðu fyrir samstæðuna. Samstæðan hefur ekki fært neina skuldbindingu vegna mögulegs taps vegna úrskurðarins. Vegna endurfjármögnunar og greiðslna fyrir gjalddaga fækkar umræddum samningum stöðugt. Af þessum sökum er ekki unnt að setja fram ábyggilega áætlun um fjárhæð skuldbindingarinnar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

56. (framhald)

Formleg rannsókn Samkeppniseftirlitsins vegna meints brots Íslandsbanka á samkeppnislögum

Á árinu 2013 hóf Samkeppniseftirlitið („SKE“) rannsókn vegna meintra brota samstæðunnar á samkeppnislögum nr. 44/2005. Efni rannsóknarinnar er ennþá trúnaðarmál. SKE hefur óskað eftir og fengið upplýsingar frá samstæðunni og hefur, í kjölfar skoðunar sinnar, sent samstæðunni andmælaskjal. SKE álitur að brotin séu viðtæk, að þau hafi staðið yfir um alllangt skeið og að þau varði mikilvæga markaði. Andmælaskjalið er liður í meðferð málsins og felur ekki í sér endanlega stjórnvaldsákvörðun.

Samstæðan er ósammála niðurstöðum SKE og hefur kynnt athugasemdir sínar. Ef niðurstöður SKE reynast endanlegar, kunna þó veruleg viðurlög að koma til álíta, samkvæmt 37. grein samkeppnislaganna. Þar sem hvorki er hægt að geta sér til um niðurstöðu málsins eða áætla þær fjárhæðir sem kynnu að koma til greiðslu, hefur samstæðan ekki fært skuldbindingu í tengslum við þetta mál.

Borgun hf.

Borgun hf. er greiðslumiðlunarfyrtæki og dótturfélag Íslandsbanka. Landsbankinn hf. seldi 31,2% hlut sinn í Borgun síðla árs 2014. Snemma árs 2016 kom fram gagnrýni á hendur Landsbankanum hf. (m.a. frá Ríkisendurskoðun) fyrir að hafa ekki í söluferlinu séð fyrir hlutdeild Borgunar í sölu Visa Europe til Visa Inc. Landsbankinn hf. hefur svarað gagnrýninni á þann veg að stjórnendur Borgunar hefðu ekki lagt fram allar verðmyndandi upplýsingar er vörðuðu fyrtækið. Landsbankinn hf. telur sig eiga rétt á skaðabótum og höfðaði í því skyni dómsmál þann 12. janúar 2017.

Í dómsmálinu krefst Landsbankinn hf. (stefnandi) þess að viðurkennd verði óskipt bótaskylda Borgunar hf., BPS ehf., Eignarhaldsfélagsins Borgunar slf. og Hauks Oddssonar framkvæmdastjóra Borgunar fyrir að hafa látið undir höfuð leggjast að leggja fram eða kynna fullnægjandi gögn um verðmæti eignarhlutar Borgunar í Visa Europe. Stefnu hafna öllum kröfum stefnanda og hafa tekið til varna í dómsmálinu. Ekki er gerð töluleg krafa í málinu en í stefnu telur stefnandi sig mögulega hafa farið á mis við 1.930 milljón króna hagnað við söluna á eignarhlutnum í Borgun. Þar sem hvorki er hægt að segja með vissu fyrir um niðurstöðu málsins eða áætla þær fjárhæðir sem kynnu að koma til greiðslu, hefur samstæðan ekki fært skuldbindingu í tengslum við þetta mál.

Kortþjónustan hf.

Í júní 2013 höfðaði Kortþjónustan hf. mál á hendur Íslandsbanka hf., Arion banka hf., Landsbankanum hf., Borgun hf. og Valitor hf. og krefst bóta að fjárhæð 1.200 milljón króna auk vaxta óskipt úr hendi stefndu. Stefnandi byggir kröfur sínar aðallega á meintum brotum stefndu á samkeppnislögum. Bankinn hefur skilað greinargerð í málinu og krefst sýknu af kröfum Kortþjónustunnar. Kortþjónustan fékk dómsskvadda matsmenn til að vinna mat á tjóni félagsins og liggur niðurstaðan fyrir. Bankinn og aðrir aðilar að málinu hafa krafist þess að málinu verði frestað þar til endurmati er lokið. Samstæðan hefur ekki fært skuldbindingu í tengslum við þetta mál.

Óvissar eignir

Uppgjör vegna yfirtöku á Byr árið 2011

Samstæðan yfirtók Byr hf. (fyrrum sparisjóð) árið 2011 af skilanefnd sparisjóðsins („nefndinni“) og Efnahags- og viðskiptaráðuneyti Íslands („ráðuneytinu“). Samkvæmt viðtekinni venju áskildi samstæðan sér rétt til að endurmeta gangvirði hreinna eigna sem yfirteknar höfðu verið og krefjast endurgreiðslu ef gangvirði hreinna eigna var ekki í samræmi við það sem fram kom í reikningsskilum Byrs. Á grundvelli þessa setti samstæðan fram kröfu á hendur nefndinni í júní 2013 sem nam 6.943 milljónum króna auk vaxta. Krafan er lögð inn sem forgangskrafa, samkvæmt 110. grein laga nr. 21/1991. Nefndin hafnaði kröfunni með bréfi dagsettu 30. september 2013. Ákveðið var á fundi kröfuhafa í desember 2013 að nefndin skyldi vísa deilunni til Héraðsdóms Reykjavíkur. Formleg krafa sem nemur 911 milljónum króna auk vaxta var sett fram á hendur ráðuneytinu 24. september 2014. Báðar kröfurnar hafa nú verið teknar fyrir í Héraðsdómi Reykjavíkur. Ennfremur hefur Héraðsdómur skipað tvo óháða matsmenn, að beiðni samstæðunnar, til að leggja formlegt mat á kröfu samstæðunnar gagnvart ráðuneytinu og nefndinni. Þess er vænst að lokið verði við matið fyrir lok annars ársfjórðungs 2017. Málarekstur fyrir dómstólum mun því væntanlega hefjast á öðrum eða þriðja ársfjórðungi 2017. Samstæðan hefur ekki fært neinar tekjur sem tengjast þessari kröfu.

Héraðsdómur Reykjavíkur staðfesti nauðasamning Byrs sparisjóðs 8. janúar 2016. Í samningnum er að finna fyrirvara vegna kröfu samstæðunnar og ekki er búist við að hann hafi áhrif á þann málarekstur sem lýst er hér að framan.

Atburðir eftir reikningsskiladag

57. Engir atburðir hafa átt sér stað eftir lok reikningsskiladags sem kalla á leiðréttingar eða viðbótarupplýsingar í ársreikningi samstæðunnar 2016.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Áhættustýring

58. Áhættustýring og innra eftirlit

Starfsemi Íslandsbanka felur í sér margs konar áhættu og stýring þeirrar áhættu er óaðskiljanlegur hluti af starfsemi bankans. Umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits hjá Íslandsbanka er skipulögð í þremur varnarlínum (e. three lines of defence) og miðar að upplýstri ákvarðanatöku og sterkri áhættuvitund innan bankans.

Stjórnskipulag bankans er tvíþætt. Stjórn bankans hefur yfirumsjón með því að settri stefnu sé framfylgt, hefur eftirlit með reikningsskilum og fjármálastjórn ásamt því að tryggja að innri endurskoðun, regluvarsla og áhættustýring séu ávallt skilvirk. Bankastjóri, framkvæmdastjóri áhættustýringar og aðrir framkvæmdastjórar ásamt framkvæmdanefndum bera ábyrgð á að innleiða viðeigandi áhættustýringu í samræmi við þær heimildir sem stjórn veitir.

Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á því að umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits í bankanum sé fullnægjandi. Umgjörð um áhættustýringu og innra eftirlit er skilgreind og henni miðlað í stefnuskjali um áhættustýringu og innra eftirlit, stefnuskjali um áhættuvilja sem og öðrum stefnuskjölum um áhættustýringu.

Bankastjóri ber ábyrgð á daglegum rekstri Íslandsbanka samkvæmt stefnu og ályktunum stjórnar. Að auki ber bankastjóra að tryggja að starfsemi bankans sé ávallt í samræmi við gildandi lög og samþykktir hluthafa, m.a. með því að viðhalda fullnægjandi og skilvirkri áhættustýringu og innra eftirliti innan bankans. Bankastjóri skipar framkvæmdastjóra áhættustýringar, regluvörð auk annarra fulltrúa í framkvæmdastjórn, og fulltrúa í framkvæmdanefndir.

Framkvæmdastjóri áhættustýringar er ábyrgur fyrir því að skilgreina dagleg verkefni áhættustýringar og hann metur hvort fagkunnátta innan sviðsins sé fullnægjandi. Að auki ber framkvæmdastjóri áhættustýringar ábyrgð á eftirliti með umgjörð áhættustýringar í bankanum. Framkvæmdastjóri áhættustýringar er skipaður af bankastjóra að gefnu samþykki stjórnar. Framkvæmdastjóri áhættustýringar veitir upplýsingar beint til stjórnar og áhættunefndar stjórnar um heildaráhættusnið samstæðunnar.

Áhættustýring ber ábyrgð á innleiðingu á áhættustefnu bankans, á að ganga úr skugga um að ferlar er varða stýringu á áhættu séu skilvirkir og að áhættuþáttum í rekstri bankans sé stýrt með viðunandi hætti og hjá viðkomandi einingum innan bankans. Áhættustýring veitir óháðar upplýsingar, greiningar og sérfræðimat varðandi áhættu ásamt því að veita ráðgjöf varðandi það hvort tillögur og ákvarðanir sem stjórnendur bankans og viðskipta- og/eða stóðeiningar séu í samræmi við settan áhættuvilja og áhættustefnu stjórnar. Áhættustýring sér um skýrslugjöf varðandi áhættu og stöðu áhættumælikvarða til innri og ytri hagsmunaaðila og tryggir viðeigandi viðbrögð við brotum á áhættumörkum.

Regluvörður bankans stýrir regluvörslueiningu hans og er ábyrgur fyrir því að skilgreina dagleg verkefni regluvörslu innan bankans og metur hvort fagkunnátta innan einingarinnar sé viðunandi. Regluvörður hefur yfirsýn yfir hlítingaráhættu í bankanum. Regluvörður er skipaður af bankastjóra og er skipun hans staðfest af stjórn.

Innri endurskoðandi er skipaður af og heyrir beint undir stjórn og stýrir innri endurskoðun bankans í umboði stjórnar. Innri endurskoðandi er ábyrgur fyrir þeim málefnum sem tengjast innri endurskoðun hjá bankanum, þar með talið útvistaðri þjónustu. Innri endurskoðun er ekki ábyrg fyrir innra eftirliti eða framkvæmd þess en veitir stjórn óháða staðfestingu á virkni innra eftirlits og ráðgjöf sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur bankans. Innri endurskoðun leggur mat á og stuðlar að bættri virkni áhættustýringar, eftirlits og stjórnarháttanna.

Í janúar 2017 samþykkti stjórn Íslandsbanka breytingar á umgjörð áhættustýringar og innra eftirlits ásamt breytingum á skipulagi framkvæmdanefnda bankans til að styrkja enn frekar hinar þrjár varnarlínur innra eftirlits og áhættustýringar. Breytingum þessum er nánar lýst í öndurskoðaðri áhættuskýrslu bankans.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Útlánaáhætta

59. Útlánaáhætta er skilgreind sem áhættan á tapi fyrir samstæðuna ef viðskiptamaður eða mótaðili í fjármálagerningi stendur ekki við samningsbundnar skuldbindingar sínar.

Í þessu felst hættan á að viðskiptavinur lendi í greiðsluþroti, að endurheimtur verði minni en vænst er, landfræðileg áhætta, uppgjörsáhætta og áhætta vegna samþjöppunar í lánasafni.

Samþjöppunaráhætta er heiti á þeirri áhættu sem skapast þegar sameiginlegir áhættuþættir einkenna marga viðskiptavini bankans, svo sem atvinnugrein, efnahagslíf, landfræðileg staðsetning, tegund fjármálagerninga eða vegna innbyrðis tengsla mótaðila. Stórar áhættuskuldbindingar til einstakra aðila eða til hóps tengdra viðskiptavina þar sem greiðsluþrot eins eykur verulega líkur á greiðsluþroti annarra aðila í hópnum eru meðhöndlaðar sem samþjöppunaráhætta.

Útlánaáhætta skapast fyrst og fremst vegna útlána samstæðunnar og fyrirgreiðslu til viðskiptavina og lánastofnana en einnig vegna innstæðna hjá Seðlabanka Íslands og liða utan efnahagsreiknings eins og ábyrgða, lánsloforða og afleiðusamninga.

Íslandsbanki hefur markað sér stefnu varðandi útlánaáhættu og komið á fót ferli til þess að mæla áhættuna og stýra henni. Markmið útlánaáhættustýringar bankans er að ná jafnvægi milli áhættu og arðsemi og lágmarka neikvæð áhrif útlánaáhættu á fjárhagslega afkomu samstæðunnar.

Grunnurinn að öllum ákvörðunum í lánamálum hvílir á ítarlegri greiningu á fjárhagsstöðu mótaðila, greiningu á núverandi greiðslufæði og mati á framtíðargreiðslufæði ásamt almennri getu lántaka til þess að endurgreiða skuldbindingar sínar. Bankinn stýrir útlánaáhættu með því að setja mörk sem miðast við einstaka lántakendur, hópa lántakenda, lönd og atvinnugreinar. Bankinn mælir útlánaáhættu fyrir hvern mótaðila eða hóp tengdra viðskiptavina í samræmi við innri og ytri viðmið um tengda aðila.

Bankinn beitir margvíslegum reglum og verklagi til að draga úr útlánaáhættu. Hefðbundna leiðin er að taka veð í eignum lántakanda. Helstu tegundir trygginga fyrir lánum eru fasteignir, farartæki, tæki, skip og verðbréf. Þegar það á við er öðrum ráðum beitt til að draga úr útlánaáhættu.

60. Hámarksútlánaáhætta

Bæði eignir sem koma fram á efnahagsreikningi og liðir utan efnahags skapa útlánaáhættu fyrir samstæðuna. Hámark útlánaáhættu vegna eigna sem fram koma á efnahagsreikningi er mælt með því að líta á bókfært virði eignanna áður en almenn virðisrýrnun hefur verið dregin frá, sjá skýringu 31. Hámark útlánaáhættu vegna skuldbindinga utan efnahags er mælt með því að líta til hámarksfjárhæðar sem samstæðan er skuldbundin til að lána sé eftir því óskað, eða greiða vegna ábyrgða, að frádregnum varúðarfærslum vegna þeirra. Hámarksútlánaáhætta vegna afleiðusamnings er reiknuð út með því að bæta framtíðar útlánaáhættu við markaðsvirði samningsins eins og því er lýst í kafla 6 í reglugerð Evrópuþingsins nr. 575/2013.

Útlánaáhætta er sundurliðuð eftir atvinnugreinum fyrir neðan. Samstæðan notar innri atvinnugreinaflokkun sem er byggð á ISAT2008 atvinnugreinaflokkunninni en hún er byggð á flokkunarviðmiðum European NACE Rev. 2.

Útlánaáhætta samstæðunnar, áður en tekið hefur verið mið af tryggingum eða öðrum þáttum sem draga úr útlánaáhættu, er sem hér segir:

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Útlánaáhætta

60. (framhald)

Hámarksútlánaáhætta 31.12.2016

	Einstaklingar	Ríkisstofnanir	Verslun og þjónusta	Byggingar- iðnaður	Orku- iðnaður	Fjármála- starfsemi	Iðnaður og flutningar	Fjárfestingar- félög	Opinberir aðilar og félagasamtök	Fasteigna- félög	Sjávarútvegur	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	-	275.453	-	-	-	-	-	-	-	-	-	275.453
Skuldabréf og skuldageringar	-	24.928	-	-	-	3.885	1.638	150	4	651	-	31.296
Aflæðusamningar	4	-	210	-	990	3.155	46	120	-	179	683	5.387
Útlán til lánastofnana	-	-	105	-	-	17.540	-	-	-	-	-	17.645
Útlán til viðskiptavina	286.177	-	97.943	27.878	7.216	85	63.090	14.402	12.835	100.020	80.243	689.889
Yfirdráttarlán	11.540	-	9.587	3.586	2	16	6.309	578	932	2.922	9.911	45.383
Greiðslukort	16.788	-	1.514	209	3	28	407	34	108	60	37	19.188
Húsnæðislán	211.233	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	211.233
Eignaleigusamningar	8.397	-	20.782	2.049	8	0	7.534	216	83	1.147	200	40.415
Önnur lán	38.219	-	66.060	22.034	7.203	41	48.840	13.574	11.712	95.891	70.095	373.670
Aðrar fjáreignir	342	6	251	52	2	5.303	97	126	5	85	24	6.293
Liðir utan efnahags:												
Fjárhagslegar ábyrgðir	1.605	-	4.953	2.751	-	1.666	1.596	62	4	681	505	13.823
Óáðregnar lánalínur	-	-	2.197	6.704	9.675	-	16.972	526	-	8.223	1.881	46.178
Ónýttar yfirdráttarheimildir	9.997	-	9.669	1.868	250	3.504	3.850	469	2.609	2.432	2.977	37.625
Ónýttar greiðslukortahæimildir	25.869	1	4.212	630	32	165	1.125	129	835	274	172	33.444
Hámarksútlánaáhætta	323.994	300.388	119.540	39.883	18.165	35.303	88.414	15.984	16.292	112.545	86.486	1.156.994

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

60. (framhald)

Hámarksútlánaáhætta 31.12.2015

	Einstaklingar	Ríkisstofnanir	Verslun og þjónusta	Byggingarlánaður	Orkuilánaður	Fjármála- starfsemi	lónaður og flutningar	Fjárfestingarfélag	Opinberir aðilar og félagasamtök	Fasteignafélag	Sjávarútvegur	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Sedlabanka	-	216.760	-	-	-	-	-	-	-	-	-	216.760
Skuldabréf og skuldageringar	-	72.876	1.530	-	-	3.067	306	506	16	304	-	78.605
Aflieðusamningar	5	-	23	-	1.208	3.073	22	15	-	13	53	4.412
Útlán til lánastofnana	-	-	-	-	-	35.534	-	-	-	-	-	35.534
Útlán til viðskiptavina	272.610	-	89.781	23.013	3.737	105	60.726	19.362	13.878	99.094	85.872	668.178
Yfirdráttarlán	11.931	-	9.632	3.924	15	37	6.223	1.047	790	3.408	1.647	38.654
Greiðslukort	15.847	-	1.448	201	4	27	391	33	127	51	37	18.166
Húsnæðislán	197.307	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	197.307
Eignaleigusamningar	8.451	-	20.633	1.934	9	1	6.413	188	119	1.180	232	39.161
Önnur lán	39.074	-	58.069	16.954	3.709	40	47.699	18.093	12.841	94.455	83.957	374.891
Aðrar fjáreignir	233	12	137	3	1	4.234	14	80	1	738	82	5.535
Ljör utan efnahags:												
Fjárhagslegar ábyrgðir	1.406	-	3.445	2.592	-	1.668	1.831	52	29	219	363	11.605
Óaðregnar lánalínur	-	-	1.385	9.339	10.222	-	11.207	757	-	4.226	5.549	42.685
Ónýttar yfirdráttarheimildir	9.636	-	9.007	1.834	209	3.198	3.103	404	2.482	1.595	1.663	33.131
Ónýttar greiðslukortahéimildir	25.360	2	3.677	520	36	169	998	162	802	227	162	32.115
Hámarksútlánaáhætta	309.250	289.650	108.985	37.301	15.413	51.048	78.207	21.338	17.208	106.416	93.745	1.128.560

Samanburðarfjárhæðir hafa verið leiðréttar um 2.957 milljónir króna sem voru færðar úr lönnum Eignaleigusamningar yfir í ljör Önnur lán.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

61. Útlánaáhætta tryggð með veði

Tryggingar og aðrar útlánavarnir eru mismunandi eftir tegundum lántaka og lánsforma. Lán til lánastofnana eru venjulega ótryggð. Helsta trygging fyrir lánveitingum til einstaklinga er veð í íbúðarhúsnæði. Skammtímalán einstaklinga eins og yfirdrættir og kreditkort eru oftast ótryggð. Þegar um fyrirtæki er að ræða tekur samstæðan veð í fasteignum, fiskiskipum, reiðufé og verðbréfum sem og öðrum eignum þar á meðal viðskiptakröfum, birgðum, bifreiðum og tækjum. Lán til ríkisstofnana og sveitarfélaga eru oftast ekki ótryggð. Afleiðusamningar eru almennt gerðir samkvæmt ISDA rammamningi með CSA-viðauka eða samsvarandi skilmálum með handveði í reiðufé eða verðbréfum.

Samstæðan notar í sumum tilfellum ábyrgðir til að draga úr útlánaáhrættu, en þar sem ábyrgðir lækka ekki hámarksútlánaáhrættu heldur flytja hana frá einum mótaðila til annars eru þær ekki taldar hafa fjárhagsleg áhrif hér. Kvaðir í lánasamningum eru einnig mikilvægar en lækka ekki hámarksútlánaáhrættu.

Mat á tryggingum byggir á markaðsverði, opinberu fasteignamati eða áliti sérfræðinga samstæðunnar, eftir því hvað er tiltækt hverju sinni. Þegar um er að ræða fiskiskip eru aflaheimildir þess taldar með í matinu á fjárhagslegum áhrifum trygginga. Tryggingum er úthlutað samkvæmt fjárhæðum lánakrafna, ekki bókfærðu virði, og eru metnar án áhrifa tryggingaþekju umfram lánsfjárhæð. Þetta þýðir að ef virði trygginga tiltekinnna lána er hærra en fjárhæð kröfu, er mismunurinn undanskilinn til að endurspegla raunverulega áhrættu samstæðunnar gagnvart útlánaáhrættu.

Fyrir eignaleigusamninga er samstæðan áfram eigandi hins leigða. Í töflunni hér fyrir neðan eru 33.421 milljón króna taldar sem trygging vegna þessa.

Mat á tryggingum sem samstæðan hefur til að vega á móti útlánaáhrættu er sýnt að neðan:

31. desember 2016

	Fasteignir	Skip	Handbært fé og verðbréf	Bifreiðar og tæki	Aðrar tryggingar	Útlánaáhætta tryggð með veði
Afleiðusamningar	-	-	4.631	-	-	4.631
Útlán til viðskiptavina:	449.999	70.510	8.770	40.329	40.524	610.132
Einstaklingar	236.215	32	552	11.426	135	248.360
Verslun og þjónusta	48.987	623	128	20.694	10.026	80.458
Byggingariðnaður	25.679	100	738	1.548	3.246	31.311
Orkuiðnaður	2.887	-	415	-	8	3.310
Fjármálastarfsemi	41	-	144	-	-	185
Iðnaður og flutningar	25.770	3.389	356	6.164	11.652	47.331
Fjárfestingarfélag	4.782	8	2.596	88	4.190	11.664
Opinberir aðilar og félagasamtök	939	-	6	71	-	1.016
Fasteignafélög	99.306	-	3.812	163	727	104.008
Sjávarútvegur	5.393	66.358	23	175	10.540	82.489
Samtals	449.999	70.510	13.401	40.329	40.524	614.763

31. desember 2015

	Fasteignir	Skip	Handbært fé og verðbréf	Bifreiðar og tæki	Aðrar tryggingar	Útlánaáhætta tryggð með veði
Afleiðusamningar	-	-	3.181	-	-	3.181
Útlán til viðskiptavina:	425.053	78.274	6.416	38.604	42.650	590.997
Einstaklingar	223.131	33	688	10.329	45	234.226
Verslun og þjónusta	46.418	422	344	19.902	8.719	75.805
Byggingariðnaður	20.856	154	208	1.953	2.360	25.531
Orkuiðnaður	2.895	-	414	9	88	3.406
Fjármálastarfsemi	40	-	24	1	-	65
Iðnaður og flutningar	23.776	6.208	411	5.797	10.765	46.957
Fjárfestingarfélag	5.056	10	3.460	91	7.524	16.141
Opinberir aðilar og félagasamtök	1.034	-	9	105	-	1.148
Fasteignafélög	96.805	-	572	207	562	98.146
Sjávarútvegur	5.042	71.447	286	210	12.587	89.572
Samtals	425.053	78.274	9.597	38.604	42.650	594.178

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

62. Útlánagæði fjáreigna

Lán eru flokkuð sem virðisrýrð ef hlutlægt mat gefur til kynna að virðisrýrnun hafi átt sér stað. Sjóðstreymið er núvirt með virkum vöxtum lánanna.

Bókfært heildarvirði allra útlána sem gefa tilefni til virðisrýrnunar er fært undir virðisrýrð lán, jafnvel þótt hluti fjárhæðarinnar sé tryggður með veði. Almenna virðisrýrnunin hefur ekki verið dregin frá bókfærða virðinu hér.

Nánari umfjöllun um lán í vanskilum sem ekki eru sérstaklega virðisrýrð er að finna í skýringu 64.

	Hvorki í vanskilum né	Í vanskil- um en ekki	Sérstak- lega	Samtals
	sérstak- lega virðisrýrð	sérstak- lega virðisrýrð	Sérstak- lega virðisrýrð	
31. desember 2016				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	275.453	-	-	275.453
Skuldabréf og skuldagerningar	31.256	-	-	31.256
Afleiðusamningar	5.387	-	-	5.387
Útlán til lánastofnana	17.645	-	-	17.645
Útlán til viðskiptavina:	663.124	21.448	5.317	689.889
Einstaklingar	272.963	11.648	1.566	286.177
Verslun og þjónusta	94.604	2.303	1.036	97.943
Byggingariðnaður	26.654	561	663	27.878
Orkuiðnaður	7.216	-	-	7.216
Fjármálastarfsemi	44	41	-	85
Iðnaður og flutningar	58.579	3.748	763	63.090
Fjárfestingarfélag	14.033	363	6	14.402
Opinberir aðilar og félagasamtök	12.825	3	7	12.835
Fasteignafélög	97.181	1.764	1.075	100.020
Sjávarútvegur	79.025	1.017	201	80.243
Aðrar fjáreignir	6.253	40	-	6.293
Samtals	999.118	21.488	5.317	1.025.923

	Hvorki í vanskilum né	Í vanskil- um en ekki	Sérstak- lega	Samtals
	sérstak- lega virðisrýrð	sérstak- lega virðisrýrð	Sérstak- lega virðisrýrð	
31. desember 2015				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	216.760	-	-	216.760
Skuldabréf og skuldagerningar	78.606	-	-	78.606
Afleiðusamningar	4.412	-	-	4.412
Útlán til lánastofnana	35.534	-	-	35.534
Útlán til viðskiptavina:	636.685	23.572	7.921	668.178
Einstaklingar	253.798	15.443	3.369	272.610
Verslun og þjónusta	87.102	1.517	1.162	89.781
Byggingariðnaður	21.655	583	775	23.013
Orkuiðnaður	3.737	-	-	3.737
Fjármálastarfsemi	65	40	-	105
Iðnaður og flutningar	59.267	885	574	60.726
Fjárfestingarfélag	18.476	580	306	19.362
Opinberir aðilar og félagasamtök	13.839	39	-	13.878
Fasteignafélög	96.243	1.562	1.289	99.094
Sjávarútvegur	82.503	2.923	446	85.872
Aðrar fjáreignir	4.748	787	-	5.535
Samtals	976.745	24.359	7.921	1.009.025

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

63. Lán sem hvorki eru í vanskilum né virðisrýrð

Bankinn notar eigin líkön til að meta vanefndalíkur viðskiptavina. Líkönin úthluta hverjum viðskiptavini einn af tíu áhættuflokkum. Áhættuflokkur 10 er fyrir viðskiptavini í vanskilum en áhættuflokkar 1-9 eru fyrir viðskiptavini sem ekki eru í vanskilum.

Áhættumat stærri fyrirtækja er byggt á fjárhagsupplýsingum þeirra ásamt mati bankans á stjórnendum þess, markaðsstöðu og atvinnugrein. Fyrir einstaklinga og smærri fyrirtæki með heildarlán frá bankanum innan við 150 milljónir króna notar bankinn tölfraðileg áhættumatslíkön. Þessi líkön styðjast við upplýsingar um greiðslusögu viðskiptavinar, skuldsetningu, innlán og lýðfræðilegar breytur til að meta líkindi þess að viðskiptavinir lendi í vanskilum á næstu 12 mánuðum.

Taflan hér að neðan gerir grein fyrir lánum sem eru hvorki í vanskilum né sérstaklega virðisrýrð eftir áhættuflokkum viðskiptavina. Flokkar 1-4 tákna litla áhættu, flokkar 5-6 miðlungsáhættu, flokkar 7-8 meiri áhættu, flokkur 9 mikla áhættu og áhættuflokkur 10 stendur fyrir viðskiptavini sem eru í vanskilum. Óflokkuð eru lán hjá viðskiptavinum dótturfélaga bankans sem hafa ekki sín eigin áhættumatslíkön, lán hjá viðskiptavinum sem enn á eftir að flokka eða lán hjá viðskiptavinum með útrunninn áhættuflokk.

Sami viðskiptavinur getur verið með eitt lán í meira en 90 daga vanskilum en annað lán á sama tíma í skilum. Þar sem áhættuflokkur er úthlutað á viðskiptavini en ekki á lán eru einhver lán í töflunni að neðan til viðskiptavina í áhættuflokki 10 þótt lánin sjálf séu í skilum.

	Áhættu- flokkur 1-4	Áhættu- flokkur 5-6	Áhættu- flokkur 7-8	Áhættu- flokkur 9	Áhættu- flokkur 10	Óflokkuð lán	Samtals
31. desember 2016							
Útlán til viðskiptavina:							
Einstaklingar	12.033	104.940	107.085	43.474	1.809	3.622	272.963
Verslun og þjónusta	26.975	47.752	14.924	3.279	149	1.525	94.604
Byggingariðnaður	1.189	13.686	9.422	1.855	413	89	26.654
Orkuiðnaður	3.023	3.341	852	-	-	-	7.216
Fjármálastarfsemi	21	8	13	1	-	1	44
Iðnaður og flutningar	16.828	28.877	9.070	3.416	388	-	58.579
Fjárfestingarfélag	988	4.719	7.556	614	4	152	14.033
Opinberir aðilar og félagasamtök	6.731	5.863	208	23	-	-	12.825
Fasteignafélög	25.555	45.571	22.929	2.931	4	191	97.181
Sjávarútvegur	34.411	38.147	4.880	1.530	57	-	79.025
Samtals	127.754	292.904	176.939	57.123	2.824	5.580	663.124

	Áhættu- flokkur 1-4	Áhættu- flokkur 5-6	Áhættu- flokkur 7-8	Áhættu- flokkur 9	Áhættu- flokkur 10	Óflokkuð lán	Samtals
31. desember 2015							
Útlán til viðskiptavina:							
Einstaklingar	11.793	99.967	91.329	44.290	2.418	4.001	253.798
Verslun og þjónusta	13.264	53.916	15.418	3.357	294	853	87.102
Byggingariðnaður	657	10.676	7.659	2.130	506	27	21.655
Orkuiðnaður	353	3.243	141	-	-	-	3.737
Fjármálastarfsemi	36	9	20	-	-	-	65
Iðnaður og flutningar	14.329	30.049	12.207	2.507	87	88	59.267
Fjárfestingarfélag	4.735	7.029	5.235	1.328	149	-	18.476
Opinberir aðilar og félagasamtök	5.605	8.048	175	3	7	1	13.839
Fasteignafélög	29.490	42.952	21.177	2.403	50	171	96.243
Sjávarútvegur	36.848	33.065	11.372	327	892	-	82.504
Samtals	117.110	288.954	164.733	56.345	4.403	5.141	636.686

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

64. Lán í vanskilum en ekki sérstaklega virðisrýrð

Lán teljast vera í vanskilum en ekki sérstaklega virðisrýrð ef sammingsbundnar vaxta- eða höfuðstólsgreiðslur eru gjaldfallnar fyrir meira en þremur dögum en samstæðan telur að ekki sé tilefni til sérstakrar virðisrýrnunar. Ástæðan er venjulega sú að líklegt er talið að sammingsbundnar greiðslur verði inntar af hendi eða að þau lán verði endurskipulögð án taps fyrir samstæðuna vegna fullnægjandi trygginga.

Lán þar sem greiðslur hafa ekki skilað sér í allt að þrjú daga eru ekki talin hafa upplýsingagildi um útlánagæði. Þau eru flest yfirdráttarlán til einstaklinga þar sem heimild hefur fallið niður en verður endurnýjuð. Þann 31.12.2016 voru 61 milljón króna í eins til þriggja daga vanskilum en þann 31.12.2015 voru það 39 milljónir króna.

Fjárhæðir sem hér eru tilgreindar sýna heildareftirstöðvar lána sem eru í vanskilum án virðisrýrnunar en ekki aðeins gjaldfallnar greiðslur. Lán í vanskilum sem ekki hafa verið sérstaklega virðisrýrð eru sem hér segir:

	Vanskil 4-30 dagar	Vanskil 31-60 dagar	Vanskil 61-90 dagar	Vanskil yfir 90 daga	Vanskil útlána
31. desember 2016					
Útlán til viðskiptavina:	10.204	2.628	1.365	7.251	21.448
Einstaklingar	6.477	1.918	588	2.665	11.648
Verslun og þjónusta	1.281	324	409	289	2.303
Byggingariðnaður	247	55	97	162	561
Fjármálastarfsemi	-	-	-	41	41
Iðnaður og flutningar	385	140	78	3.145	3.748
Fjárfestingarfélag	115	71	65	112	363
Opinberir aðilar og félagasamtök	1	1	1	-	3
Fasteignafélög	1.264	113	116	271	1.764
Sjávarútvegur	434	6	11	566	1.017
Aðrar fjáreignir	36	1	-	3	40
Samtals	10.240	2.629	1.365	7.254	21.488

	Vanskil 4-30 dagar	Vanskil 31-60 dagar	Vanskil 61-90 dagar	Vanskil yfir 90 daga	Vanskil útlána
31. desember 2015					
Útlán til viðskiptavina:	10.351	4.975	1.292	6.954	23.572
Einstaklingar	7.322	3.156	432	4.533	15.443
Verslun og þjónusta	544	460	300	213	1.517
Byggingariðnaður	413	114	8	48	583
Fjármálastarfsemi	-	-	-	40	40
Iðnaður og flutningar	499	106	13	267	885
Fjárfestingarfélag	289	72	72	147	580
Opinberir aðilar og félagasamtök	27	10	-	2	39
Fasteignafélög	614	577	42	329	1.562
Sjávarútvegur	643	480	425	1.375	2.923
Aðrar fjáreignir	765	-	-	22	787
Samtals	11.116	4.975	1.292	6.976	24.359

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

65. Endurskipulagning og greiðsluúrræði

Bankinn getur boðið greiðsluúrræði fyrir viðskiptavinum í fjárhagslegum vandræðum. Þar á meðal eru tímabundin hlé á greiðslum, lenging lána, viðbætur vanskila við höfuðstól og undanþága vegna brota á ákvæðum samningsskilmála. Í mörgum tilfellum eru þessi úrræði undanfara formlegs endurskipulagningarferlis.

66. Fullnustueignir

Upplýsingar um ófjárhagslegar eignir sem samstæðan eignaðist á árinu með því að taka til sín veð sem sett var til tryggingar lánum.

	2016	2015
Fasteignir og land	2.701	3.504
Iðnaðartæki og bifreiðar	96	179

Samstæðan innleysir veðin samkvæmt settum reglum. Samstæðan notar almennt ekki fullnustueignir í eigin rekstri. Starfsfólki samstæðunnar er ekki heimilt að kaupa fullnustueignir.

67. Stórar áhættuskuldbindingar

Þegar heildaráhættuskuldbindingar hóps tengdra viðskiptavina gagnvart samstæðunni nema 10% eða meira af eiginfjárgrunni samstæðunnar er um stóra áhættuskuldbindingu að ræða. Eins og reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 625/2013 kveða á um eru allir fjármálagerningar, bæði þeir sem fram koma á efnahagsreikningi og liðir utan efnahags taldir með þegar fjárhæðir stórra áhættuskuldbindinga eru metnar. Bankinn notar eigin aðferð til að skilgreina tengsl milli viðskiptavina. Aðferðin endurspeglar túlkun bankans á a-lið 1. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki þar sem hópar tengdra viðskiptavina eru skilgreindir.

Stærð áhættuskuldbindinga er mæld bæði fyrir og eftir frádráttarliði samkvæmt reglum Fjármálaeftirlitsins. Á uppgjörstími eru tvær stórar áhættuskuldbindingar sem eru 13% og 12% af eiginfjárgrunni eftir frádráttarliði. Engin stór áhættuskuldbinding er umfram 25% af eiginfjárgrunni sem er hámarkið sem kveðið er á um í lögum.

Taflan hér að neðan sýnir stórar áhættuskuldbindingar sem hlutfall af eiginfjárgrunni samstæðunnar, með og án leyfilegs frádrags. Númer hóps getur breyst milli uppgjörstímabíla, t.d. er hópur 1 mögulega ekki sami hópur í báðum töflum.

	31.12.2016	
Hópar tengdra viðskiptamanna	Fyrir	Eftir
Áhættuskuldbinding 1	159%	0%
Áhættuskuldbinding 2	13%	13%
Áhættuskuldbinding 3	12%	12%

	31.12.2015	
Hópar tengdra viðskiptamanna	Fyrir	Eftir
Áhættuskuldbinding 1	117%	0%
Áhættuskuldbinding 2	12%	12%

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Lausafjánhættu

68. Samstæðan skilgreinir lausafjánhættu sem áhættuna af því að geta ekki fjármagnað fjárhagslegar skuldbindingar sínar eða fyrirhugaðan vöxt, eða geta einungis gert það gegn kjörum sem eru umtalsvert hærrí en gengur og gerist á markaði á hverjum tíma.

Stýring lausafjánhættu

Samstæðan er að stærstum hluta fjármögnuð með innlánnum viðskiptavina. Fjárstýring bankans ber ábyrgð á fjármögnun bankans og lausafjánhættu. Dagleg umsýsla lausafjár er í höndum millibankamarkaða.

Áhættustýring ber ábyrgð á mælingum, eftirliti og skýrslugjöf er varðar lausafjánhættu.

Stefna samstæðunnar um stýringu lausafjánhættu gerir ráð fyrir að laust fé samstæðunnar skuli á hverjum tíma duga til að mæta skuldbindingum næstu 12 mánaða. Lykilmælikvarðar við mat á lausafjánhættu eru lausafjárþekjuhluftfall (LCR) og fjármögnunarhlutfall (NSFR) sem innleiddir hafa verið í evrópsk lög í gegnum CRD IV.

Í aðdraganda afnáms gjaldeyrishafta hefur innleiðing á LCR og NSFR verið hraðari hér á landi en í Evrópu auk þess sem áhersla hefur verið á að setja sérstök mörk á þessi hlutföll fyrir erlendar eignir og skuldir. Seðlabanki Íslands sem setur reglur og hefur eftirlit með lausafjánhættu íslenskra banka hefur fellt LCR og NSFR mælikvarðana inn í reglur um lausafjánhluftfall og reglur um fjármögnunarhlutfall í erlendum gjaldmiðlum.

Lágmark Seðlabanka Íslands fyrir árið 2016 var 100% fyrir eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum og 90% fyrir allar eignir og skuldir. Á sama tíma var lágmarks NSFR fyrir erlendar eignir og skuldir 90%. Taflan að neðan sýnir LCR og NSFR fyrir samstæðuna við árslok 2016 og 2015.

Lausafjárþekjuhluftfall	31.12.2016	31.12.2015
Heildarstöður	187%	143%
Erlendir gjaldmiðlar	331%	467%

Fjármögnunarhlutfall	31.12.2016	31.12.2015
Heildarstöður	123%	120%
Erlendir gjaldmiðlar	144%	141%

Töflurnar hér að neðan sýna samningsbundnar vaxta- og höfuðstólsgreiðslur vegna fjárhagslegra skuldbindinga samstæðunnar. Samtölur fyrir hverja tegund skuldbindinga eru því hærrí en samsvarandi tölur á efnahagsreikningi samstæðunnar. Greiðsluflæði skuldbindinga, sem ekki er fyrirfram ákveðið, t.d. vegna breytilegra vaxta, verðtryggingar eða gengistryggingar, er áætlað út frá spá um þróun undirliggjandi þátta.

Fyrir samningsbundnar skuldbindingar eru upphæðir brotnar niður á tímabil eftir því hvenær samningsbundnar höfuðstólsgreiðslur og áætlaðar greiðslur á vöxtum falla til. Óbundnar innstæður og aðrar skuldbindingar, sem ekki hafa samningsbundinn gjalddaga, eru flokkaðar miðað við að viðskiptavinur krefji samstæðuna um greiðslu við fyrsta tækifæri.

Tímagreining samningsbundinna gjalddaga 31. desember 2016

Fjárskuldir	Bókfært virði	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	Meira en 5 1-5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Skortstöður	475	475	-	-	-	-	475
Innlán SÍ og lánastofnana	4.922	4.922	2	-	-	-	4.924
Innlán viðskiptavina	594.187	383.060	119.632	60.007	25.133	20.679	608.511
Lántaka	212.468	2.457	3.779	26.452	155.189	49.353	237.230
Aðrar fjárhagslegar skuldbindingar	36.005	30.316	3.102	2.270	317	-	36.005
Fjárskuldir samtals	848.057	421.230	126.515	88.729	180.639	70.032	887.145

Skuldbindingar utan efnahags sýna samningsbundnar skuldbindingar samstæðunnar gagnvart viðskiptavinum, annað hvort vegna loforða um lánveitingar eða vegna ábyrgða sem veittar hafa verið þriðja aðila. Fjárhæðirnar eru hámarksfjárhæðir og er ekki tekið tillit til þess að samstæðan gæti lækkað yfirdráttarheimildir og greiðslukortarheimildir áður en þær verða fullnýttar. Þessar skuldbindingar tilheyra fyrsta gjalddagatímabilinu þar sem samstæðan gæti í hverju tilfalli fyrir sig verið krafín um að mæta þeim samningsbundnu skuldbindingum strax.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

68. (framhald)

	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals
Liðir utan efnahags							
Fjárhagslegar ábyrgðir	13.823	-	-	-	-	-	13.823
Óáðregnar lánalínur	46.178	-	-	-	-	-	46.178
Ónýttar yfirdráttarheimildir	37.625	-	-	-	-	-	37.625
Ónýttar greiðslukortahæmildir	33.444	-	-	-	-	-	33.444
Samtals	131.070	-	-	-	-	-	131.070

Heildarskuldbindingar aðrar en afleiður og

liðir utan efnahags	552.300	126.515	88.729	180.639	70.032	-	1.018.215
---------------------------	---------	---------	--------	---------	--------	---	-----------

Taflan hér að neðan sýnir greiðslufæði þeirra afleiðuskuldbindinga samstæðunnar sem hafa neikvætt markaðsvirði í árslok 2016. Afleiðusamningar með jákvætt markaðsvirði árslok 2016 eru sundurliðaðir sérstaklega. Fyrir afleiður sem gerðar eru upp án nettunar er greiðslufæði fyrir báða leggina sýnt þar sem ekki er hægt að beita skuldajöfnun við uppgjör.

	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals
Afleiður - skuldir							
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	28.809	11.141	72.281	6.280	-	118.511
Útstreymi	-	(29.356)	(11.653)	(73.586)	(7.063)	-	(121.658)
Samtals	-	(547)	(512)	(1.305)	(783)	-	(3.147)
Afleiður gerðar upp nettó	-	(139)	-	-	-	-	(139)
Samtals	-	(686)	(512)	(1.305)	(783)	-	(3.286)

Flokkun eigna eftir gjalddaga byggir á samningsbundnum gjalddaga. Fyrir skuldabréf og skuldabréfagerninga í fjárfestingarbók er flokkun eftir gjalddögum byggð á samningsbundnum gjalddögum en þegar um skuldabréf og skuldagerninga í veltubók er að ræða er byggt á þeim tíma sem áætlað er að þurfi til að selja eignina.

Í töflunni hér að neðan er upphæð útlána til viðskiptavina hærrí en í ársreikningnum þar sem hér er ekki tekið tillit til almennrar virðisrýrnunar lánanna.

	Bókfært virði	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals
Fjáreignir								
Handbært fé og innstæður hjá Sí	275.453	76.752	198.701	-	-	-	0	275.453
Skuldabréf og skuldagerningar	31.256	1.127	11.941	6.475	6.238	5.475	0	31.256
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	10.626	-	-	-	-	-	10.626	10.626
Útlán til lánastofnana	17.645	11.379	6.266	-	-	-	-	17.645
Útlán til viðskiptavina	687.840	4.036	75.625	65.656	190.636	353.935	-	689.888
Aðrar fjáreignir	6.293	3.057	706	26	84	5	2.415	6.293
Fjáreignir samtals	1.029.113	96.351	293.239	72.157	196.958	359.415	13.041	1.031.161

	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjaldtagi	Samtals
Afleiður - eignir							
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	9.000	2.309	3.098	28	-	14.435
Útstreymi	-	(8.808)	(1.744)	(2.728)	(40)	-	(13.320)
Samtals	-	192	565	370	(12)	-	1.115
Afleiður gerðar upp nettó	-	299	-	-	-	-	299
Samtals	-	491	565	370	(12)	-	1.414

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

68. (framhald)

Töflurnar hér að neðan sýna samanburðartölur fyrir eignir og skuldir miðað við árslok 2015.

Tímagreining samningsbundinna gjalddaga 31. desember 2015

Fjárskuldir	Bókfært virði	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Skortstöður	4.073	4.073	-	-	-	-	-	4.073
Innlán SÍ og lánastofnana	25.631	18.905	6.862	-	-	-	-	25.767
Innlán viðskiptavina	593.245	358.266	128.895	37.110	63.649	20.978	-	608.898
Lántaka	150.308	2	5.098	32.107	105.982	29.524	-	172.713
Víkjandi lán	19.517	-	-	736	23.542	-	-	24.278
Aðrar fjárhagslegar skuldbindingar	45.034	31.571	4.910	7.620	933	-	-	45.034
Fjárskuldir samtals	837.808	412.817	145.765	77.573	194.106	50.502	-	880.763

Liðir utan efnahags	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Fjárhagslegar ábyrgðir	11.605	-	-	-	-	-	11.605
Óáðregnar lánalínur	42.685	-	-	-	-	-	42.685
Ónýttar yfirdráttarheimildir	33.131	-	-	-	-	-	33.131
Ónýttar greiðslukortarheimildir	32.115	-	-	-	-	-	32.115
Samtals	119.536	-	-	-	-	-	119.536

Samtals fjárskuldir aðrar en afleiður og

liðir utan efnahags	532.353	145.765	77.573	194.106	50.502	-	1.000.299
---------------------------	---------	---------	--------	---------	--------	---	-----------

Afleiður - skuldir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	19.749	18.135	55.090	3.284	-	96.258
Útstreymi	-	(19.994)	(18.675)	(55.481)	(3.815)	-	(97.965)
Samtals	-	(245)	(540)	(391)	(531)	-	(1.707)
Afleiður gerðar upp nettó	-	(601)	-	-	-	-	(601)
Samtals	-	(846)	(540)	(391)	(531)	-	(2.308)

Fjáreignir	Bókfært virði	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá SÍ	216.760	33.221	183.539	-	-	-	-	216.760
Skuldabréf og skuldagerningar	78.606	1.551	24.160	15.708	33.361	3.826	-	78.606
Hlutabréf og eiginfjárgæmingar	18.320	-	-	-	-	-	18.320	18.320
Útlán til lánastofnana	35.534	31.064	4.470	-	-	-	-	35.534
Útlán til viðskiptavina	665.711	4.723	73.386	52.827	194.904	342.338	-	668.178
Aðrar fjáreignir	6.675	2.046	926	807	54	6	2.835	6.675
Fjáreignir samtals	1.021.606	72.605	286.481	69.342	228.319	346.170	21.155	1.024.072

Afleiður - eignir	Laust til útgreiðslu	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Enginn gjalddagi	Samtals
Afleiður gerðar upp brúttó							
Innstreymi	-	10.589	9.902	25.286	77	-	45.854
Útstreymi	-	(10.488)	(9.289)	(24.257)	(57)	-	(44.091)
Samtals	-	101	613	1.029	20	-	1.763
Afleiður gerðar upp nettó	-	207	-	-	-	-	207
Samtals	-	308	613	1.029	20	-	1.970

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

68. (framhald)

Hluti af lausafjárstyringu samstæðunnar byggir á því að eiga á hverjum tíma safn auðseljanlegra eigna til að mæta óvæntu ústreymi fjármagns eða tímabundnum takmörkunum í aðgengi að nýrri fjármögnun. Þessar eignir lúta ströngum skilyrðum varðandi útlánaáættu, seljanleika og næmni fyrir verðsveiflum á markaði. Taflan hér að neðan sýnir heildarfjárhæð og samsetningu lausafjársefnsins við árslok 2016 og 2015.

Lausafjárstaða	31.12.2016	31.12.2015
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	240.921	216.760
Óveðsett verðbréf veðhæf í viðskiptum við Seðlabanka Íslands	5.722	21.218
Erlend ríkisskuldabréf	19.081	41.330
Útlán til lánastofnana	17.109	35.143
Varasjóður lausafjár	282.833	314.451

69. Innlán

Taflan hér að neðan sýnir niðurbrot innlána samstæðunnar eftir mótaðilum samkvæmt grunnfloknum lausafjárþekjuhlutfallsins (LCR). Innstæðurnar eru aðgreindar á milli stöðugra og minna stöðugra innlána sem byggist annars vegar á því hvernig viðskiptasambandi milli samstæðunnar og viðkomandi innlánseiganda er háttáð og hins vegar á heildarfjárhæð innlána hvers viðskiptavinar miðað við hámarks tryggingar Tryggingarsjóðs innstæðueiganda.

31 December 2016

	Innlán laus innan 30 daga					
	Minna stöðugt	Vægi (%)	Stöðugt	Vægi (%)	Bundin innlán	Samtals innlán
Einstaklingar	105.126	10%	55.809	5%	69.619	230.554
Lítil og meðalstór fyrirtæki	51.540	10%	13.597	5%	7.061	72.198
Fyrirtæki í rekstrarsambandi	2.679	25%	-	5%	-	2.679
Fyrirtæki	58.662	40%	254	20%	34.929	93.845
Ríki, sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	6.898	40%	221	20%	655	7.774
Fjármálafyrirtæki í slitameðferð	4.949	100%	-	-	3.000	7.949
Lífeyrissjóðir	22.863	100%	-	-	26.756	49.619
Innlend fjármálafyrirtæki	46.493	100%	-	-	34.429	80.922
Erlend fjármálafyrirtæki	1.946	100%	-	-	32.402	34.348
Aðrir erlendir aðilar	8.585	100%	2.000	25%	8.636	19.221
Samtals	309.741		71.881		217.487	599.109

Taflan hér að neðan sýnir samanburðartölur fyrir árslok 2015.

31 December 2015

	Innlán laus innan 30 daga					
	Minna stöðugt	Vægi (%)	Stöðugt	Vægi (%)	Bundin innlán	Samtals innlán
Einstaklingar	93.385	10%	56.443	5%	56.122	205.950
Lítil og meðalstór fyrirtæki	47.394	10%	13.340	5%	5.897	66.631
Fyrirtæki í rekstrarsambandi	2.050	25%	-	5%	-	2.050
Fyrirtæki	66.306	40%	235	20%	25.509	92.050
Ríki, sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	5.723	40%	257	20%	970	6.950
Fjármálafyrirtæki í slitameðferð	58.428	100%	-	-	39.783	98.211
Lífeyrissjóðir	23.775	100%	-	-	26.765	50.540
Innlend fjármálafyrirtæki	32.601	100%	-	-	20.919	53.520
Erlend fjármálafyrirtæki	19.033	100%	-	-	1.636	20.669
Aðrir erlendir aðilar	17.936	100%	1.956	25%	2.413	22.305
Samtals	366.631		72.231		180.014	618.876

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Markaðsáhætta

70. Markaðsáhætta er sú áhætta að verðbreytingar á mörkuðum, svo sem breytingar á vöxtum, hlutabréfaverði, hrávöruverði og gengi gjaldmiðla, hafi óhagstæð áhrif á fjármálagerninga samstæðunnar og þar með á afkomu hennar og eigið fé.

Stýring markaðsáhattu

Vilji samstæðunnar til að taka markaðsáhattu er ákvarðaður af stjórn bankans. Efnahagsnefnd ákveður mörk fyrir einstök eignasöfn og einstaka fjármálagerninga í samræmi við áhættuvilja og stefnu bankans um stýringu markaðsáhattu sem samþykkt er af stjórn. Áhættustýring ber ábyrgð á mælingum, eftirliti og skýrslugjöf sem varða markaðsáhattu. Markmið markaðsáhættustýringar er að stýra markaðsáhattu samstæðunnar þannig að hún sé innan þess áhættuvilja sem samþykktur er af stjórn.

Samstæðan gerir greinarmun á markaðsáhattu í veltubók annars vegar og fjárfestingarbók hins vegar. Markaðsáhætta í veltubók stafar aðallega af opnum stöðum í hlutabréfum, skuldabréfum og erlendum gjaldmiðlum. Eignir og skuldbindingar í veltubók eru bókfærðar á gangvirði og allar gangvirðisbreytingar endurspeglast strax í rekstrarreikningi. Markaðsáhætta í fjárfestingarbók stafar einkum af því að vaxtagrunnur og myntsamsetning eigna og skulda getur verið mismunandi. Skýr mörk eru sett varðandi slíkt misvægi og eru stjórnendur og stjórn reglulega upplýstir um þá áhættu sem í því felst.

Vaxtaáhætta

71. Vaxtaáhætta er skilgreind sem þau neikvæðu áhrif sem óhagstæðar hreyfingar á vöxtum geta haft á eigið fé eða afkomu samstæðunnar.

Samstæðan beitir næmismælingum eins og punktvirði (BPV) til þess að mæla og stýra vaxtaáhattu samstæðunnar. Punktvirði segir til um hvernig gangvirði undirliggjandi stöðu breytist ef vaxtaferlar hliðrast upp um 0,01 prósentustig (einn punkt).

72. Vaxtaáhætta í veltubók

Veltubók fjárfestir aðallega í ríkisskuldabréfum, skuldabréfum sveitarfélaga, sértryggðum skuldabréfum útgefnum af íslenskum bönkum og íbúðabréfum en þau eru með ríkisábyrgð. Þessar fjárfestingar geta falið í sér skortstöður. Ríkisskuldabréf eru annaðhvort verðtryggð eða óverðtryggð og með allt að 11 ára binditíma. Íbúðabréf eru verðtryggð og með allt að 12 ára binditíma. Allar skuldabréfastöður eru takmarkaðar með punktvirðismörkum sem gilda jafnt innan dags og í dagslok. Að auki setur bankinn fjárhæðarmörk á gnóttstöður og skortstöður í hverjum skuldabréfaflokki.

Hafa ber í huga að heildarvirði gnótt- og skortstaðna í töflunni hér að neðan þarf ekki nauðsynlega að vera það sama og í skýringu 7 þar sem hér er um að ræða samtölu gnótt- og skortstaðna áður en hrein staða í hverju bréfi er reiknuð. Að auki eru varnir afleiðusamninga undanskildar hér. Markaðsvirði gnóttstaða 31.12.2015 hefur verið leiðrétt og lækkað um 340 milljónir króna.

Skuldabréf og skuldagerningar veltubókar, gnóttstaða	31.12.2016			31.12.2015		
	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði
Verðtryggð	1.210	7,35	(0,89)	1.818	8,08	(1,47)
Óverðtryggð	23.499	0,37	(0,88)	43.363	0,32	(1,42)
Samtals	24.709	0,72	(1,77)	45.181	0,63	(2,89)

Skuldabréf og skuldagerningar veltubókar, skortstaða	31.12.2016			31.12.2015		
	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði	Markaðs- virði	Binditími	Punktvirði
Verðtryggð	371	11,37	0,42	1.754	7,04	1,24
Óverðtryggð	488	2,60	0,13	3.057	1,10	0,34
Samtals	859	6,39	0,55	4.811	3,27	1,58

Hrein staða veltubókar skuldabréfa	23.850	0,51	(1,22)	40.370	0,32	(1,31)
---	---------------	-------------	----------------	---------------	-------------	----------------

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

72. (framhald)

Lausafjársefn samstæðunnar er að stórum hluta í formi erlendra auðseljanlegra ríkisvixla og er stærsti hluti þeirra gefinn út af ríkjum með lánsþæfiseinkunnina AAA og AA+ en stefnan er að lágmarkslánsþæfiseinkunn útgefendanna sé ekki lægri en Aa3 samkvæmt langtímalánsþæfismati frá Moody's eða AA- samkvæmt S&P og Fitch. Binditími vixlanna er allt að 6 mánuðir.

Erlendir ríkisvixlar	31.12.2016		31.12.2015	
	MV	Punktvirði	MV	Punktvirði
Útgáfuríki				
Belgía	2.388	(0,07)	-	-
Frakkland	2.980	(0,02)	6.366	(0,14)
Þýskaland	5.965	(0,09)	13.439	(0,30)
Holland	5.969	(0,13)	12.025	(0,25)
Noregur	654	(0,03)	1.471	(0,07)
Bandaríkin	1.126	-	8.030	(0,09)
Samtals	19.082	(0,34)	41.331	(0,85)

73. Vaxtanæmi í veltubók

Til að greina vaxtanæmi í veltubók notar samstæðan til viðmiðunar daglegar vaxtabreytingar síðustu 5 ára fyrir innlenda vexti og síðustu 10 ára fyrir erlenda vexti og miðar við að byggt á sögulegum gögnum séu í mesta lagi 1% líkur á að vaxtabreytingar verði meiri en niðurstaðan gefur til kynna á hverju 20 daga tímabili. Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif þessar breytingar á vöxtum hafa á eigið fé samstæðunnar og rekstrarreikning að öllu öðru óbreyttu. Hliðranir hafa verið uppfærðar frá fyrra ári og hafa samanburðartölur einnig verið uppfærðar til samræmis.

Næmisgreining á skuldabréfum og öðrum skuldagerningum í veltubók	31.12.2016		31.12.2015		
	Samsíða hliðrun vaxtaferils (punktar)	Hagnaður eða (tap)			
		Hliðrun niður	Hliðrun upp	Hliðrun niður	Hliðrun upp
Mynt					
ISK, verðtryggð	85	71	(71)	125	(125)
ISK, óverðtryggð	90	36	(36)	38	(38)
EUR	25	8	(8)	17	(17)
USD	55	4	(4)	11	(11)
Aðrar myntir samtals	55	2	(2)	4	(4)
Samtals		121	(121)	195	(195)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

74. Vaxtaáhætta í fjárfestingarbók

Vaxtaáhætta í fjárfestingarbók er til komin vegna kjarnastarfsemi samstæðunnar. Þessi vaxtaáhætta felst einkum í hættu á tapi vegna sveiflna í framtíðargreiðslufæði eða gangvirði fjármálagerninga vegna vaxtabreytinga sem endurspeglar þá staðreynd að eignir og skuldir samstæðunnar hafa mismunandi gjalddaga og eru verðlagðar miðað við mismunandi vaxtagrunn.

Samstæðan notar hefðbundna mælikvarða til að meta vaxtanæmi fjáreigna, fjárskulda og tekna.

Í töflunni hér að neðan er fjárhæð útlána til viðskiptavina ekki sú sama og í ársreikningnum, þar sem hér er ekki tekið tillit til almennrar virðisrýrnunar lána. Þetta á einnig við um fjárhæð útlána til viðskiptavina sem sýnd er fyrir 31.12.2015. Lán með sértæka virðisrýrnun hafa verið sett í flokkinn „0-3 mánuðir“, þar sem mat á virði þeirra byggir á undirliggjandi tryggingum og tekur ekki mið af breytingum í vöxtum nema ef til vill eftir endurskipulagningu.

Vaxtaendurskoðunartímabil í fjárfestingarbók miðað við 31. desember 2016.

Eignir	0-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-2 ár	2-5 ár	5-10 ár	Yfir 10 ár	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	240.991	34.462	-	-	-	-	275.453
Skuldabréf og skuldageringar	2.317	351	117	23	-	-	2.808
Útlán til lánastofnana	17.645	-	-	-	-	-	17.645
Útlán til viðskiptavina	468.174	31.785	29.881	149.671	2.729	7.648	689.888
Eignir samtals	729.127	66.598	29.998	149.694	2.729	7.648	985.794
Liðir utan efnahags	65.652	9.201	39.609	6.192	-	-	120.654
Áhrif afleiðna í áhættuvarnarreikningsskilum	-	-	-	55.932	-	-	55.932
Skuldir							
Innlán SÍ og lánastofnana	4.922	-	-	-	-	-	4.922
Innlán viðskiptavina	573.260	12.108	-	8.819	-	-	594.187
Lántaka	25.748	10.207	50.916	81.974	43.623	-	212.468
Skuldir samtals	603.930	22.315	50.916	90.793	43.623	-	811.577
Liðir utan efnahags	74.727	3.509	5.961	32.888	2.996	-	120.081
Áhrif afleiðna í áhættuvarnarreikningsskilum	56.002	-	-	-	-	-	56.002
Hreinn vaxtajöfnuður	60.120	49.975	12.730	88.137	(43.890)	7.648	174.720

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

74. (framhald)

Vaxtaendurskoðunartímabil í fjárfestingarbók miðað við 31. desember 2015.

Eignir	0-3	3-12	1-2 ár	2-5 ár	5-10 ár	Yfir 10 ár	Samtals
	mánuðir	mánuðir					
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka	216.760	-	-	-	-	-	216.760
Skuldabréf og skuldagerningar	32.034	458	952	108	426	185	34.163
Útlán til lánastofnana	35.531	3	-	-	-	-	35.534
Útlán til viðskiptavina	463.177	22.748	38.187	130.927	2.431	8.241	665.711
Eignir samtals	747.502	23.209	39.139	131.035	2.857	8.426	952.167
Liðir utan efnahags	73.020	9.571	1.456	35.196	-	-	119.243
Skuldir							
Innlán Seðlabanka Íslands og lánastofnana	25.631	-	-	-	-	-	25.631
Innlán viðskiptavina	581.171	1.659	1.778	7.772	865	-	593.245
Lántaka	35.360	24.180	19.801	48.505	16.053	6.409	150.308
Vikjandi lán	19.517	-	-	-	-	-	19.517
Skuldir samtals	661.679	25.839	21.579	56.277	16.918	6.409	788.701
Liðir utan efnahags	87.095	6.446	5.968	28.872	2.976	-	131.357
Hreinn vaxtajöfnuður	71.748	495	13.048	81.082	(17.037)	2.017	151.352

75. Vaxtanæmi í fjárfestingarbók

Til að greina vaxtanæmi í fjárfestingarbók notar samstæðan til viðmiðunar daglegar vaxtabreytingar síðustu 5 ára fyrir innlenda vexti og síðustu 10 ára fyrir erlenda vexti og miðar við að byggt á sögulegum gögnum séu í mesta lagi 1% líkur á að vaxtabreytingar verði meiri en niðurstaðan gefur til kynna á hverju 6 mánaða tímabili. Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif þessar breytingar á vöxtum myndu hafa á gangvirði skuldabréfa og skuldagerninga samstæðunnar í fjárfestingarbók að öllu öðru óbreyttu. Hliðranir hafa verið uppfærðar frá fyrra ári og hafa samanburðartölur einnig verið uppfærðar til samræmis.

Næmisgreining á skuldabréfum og öðrum skuldagerningum í fjárfestingarbók	31.12.2016		31.12.2015		
	Samsíða hliðrun vaxtaferils (punktar)	Hagnaður eða (tap)			
		Hliðrun niður	Hliðrun upp	Hliðrun niður	Hliðrun upp
Mynt					
ISK, verðtryggð	210	4.583	(4.583)	5.474	(5.474)
ISK, óverðtryggð	230	(907)	907	(245)	245
CHF	50	3	(3)	(2)	2
EUR	60	(38)	38	(70)	70
GBP	85	0	(0)	2	(2)
JPY	35	2	(2)	1	(1)
USD	130	(39)	39	10	(10)
Aðrar myntir samtals	150	(35)	35	(39)	39
Samtals		3.569	(3.569)	5.131	(5.131)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Gjaldeyrishætta

76. Gjaldeyrishætta er áhættan af því að afkoma eða eigið fé verði fyrir neikvæðum áhrifum af völdum breytinga á gengi erlendra gjaldmiðla, vegna viðskipta í erlendum gjaldmiðlum eða vegna misræmis í myntsamsetningu eigna og skulda.

Greining á gjaldeyrishættu hér að neðan byggist á samningsbundnum gjaldmiðli sérhvers undirliggjandi efnahagsliðar. Að auki eru liðir utan efnahagsreiknings, sem bera gjaldeyrishættu, taldir með í heildargjaldeyrissjöfnuði samstæðunnar. Fjárhæðir liða utan efnahagsreiknings endurspeglar nafnverðsfjárhæðir afleiðna og stundarsamninga.

Töflurnar hér að neðan sýna gjaldeyrishættu samstæðunnar 31. desember 2016 og 31. desember 2015 eftir samningsmyntum og liðum utan efnahags. Þá eru fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi undanskilin.

Eignir og skuldir eftir myntum 31. desember 2016

Eignir	EUR	USD	GBP	CHF	JPY	SEK	NOK	DKK	Aðrar myntir	Samtals
Handbært fé og innst. hjá Sí	423	350	203	35	16	108	76	136	44	1.391
Skuldabréf og skuldagern.	17.302	2.764	23	-	-	-	654	-	-	20.743
Hlutabréf og eiginfjárgern.	42	1.072	0	-	-	-	0	-	-	1.114
Útlán til lánastofnana	6.742	8.050	397	207	173	43	1.220	293	465	17.590
Útlán til viðskiptavina	73.192	25.240	1.707	5.165	4.329	2	5.647	776	710	116.768
Aðrar eignir	687	1.981	301	1	22	607	2	20	185	3.806
Eignir samtals	98.388	39.457	2.631	5.408	4.540	760	7.599	1.225	1.404	161.412

Skuldir

Innlán lánastofnana	473	409	0	4	4	0	0	0	0	890
Innlán viðskiptavina	19.117	16.303	3.845	333	686	834	2.196	649	472	44.435
Lántaka	97.264	3.963	-	-	-	17.464	6.566	-	-	125.257
Aðrar skuldir	4.572	4.620	643	4	194	611	65	48	317	11.074
Skuldir samtals	121.426	25.295	4.488	341	884	18.909	8.827	697	789	181.656

Hrein staða

efnahagsreiknings	(23.038)	14.162	(1.857)	5.067	3.656	(18.149)	(1.228)	528	615	(20.244)
-------------------------	-----------	--------	----------	-------	-------	-----------	----------	-----	-----	-----------

Liðir utan efnahags

Eignir utan efnahags	161.505	19.946	2.223	2.619	2.028	19.216	2.063	1.282	2.182	213.064
Skuldir utan efnahags	138.891	33.967	434	7.733	5.736	1.159	825	1.906	2.554	193.205
Hrein staða utan efnahagsreikn.	22.614	(14.021)	1.789	(5.114)	(3.708)	18.057	1.238	(624)	(372)	19.859

Hrein staða	(424)	141	(68)	(47)	(52)	(92)	10	(96)	243	(385)
-------------------	--------	-----	-------	-------	-------	-------	----	-------	-----	--------

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

76. (framhald)

Eignir og skuldir eftir myntum 31. desember 2015

Eignir	EUR	USD	GBP	CHF	JPY	SEK	NOK	DKK	Aðrar myntir	Samtals
Handbært fé og innst. hjá Sí	387	250	131	37	11	66	74	90	33	1.079
Skuldabréf og skuldag.	31.829	9.867	-	-	-	-	1.471	-	-	43.167
Hlutabréf og eiginfjárgern.	5.515	276	0	-	-	-	1	-	-	5.792
Útlán til lánastofnana	18.584	11.474	988	1.027	523	1.420	297	209	511	35.033
Útlán til viðskiptavina	62.438	28.980	5.409	6.907	6.905	272	7.340	1.113	103	119.467
Aðrar eignir	432	1.859	246	0	23	35	12	27	47	2.681
Eignir samtals	119.185	52.706	6.774	7.971	7.462	1.793	9.195	1.439	694	207.219

Skuldir

Innlán lánastofnana	1.389	816	1	440	584	0	0	0	-	3.230
Innlán viðskiptavina	66.267	22.351	5.047	1.488	1.031	1.103	2.931	946	1.356	102.520
Lántaka	39.467	-	-	-	-	21.639	7.366	-	-	68.472
Víkjandi lán	19.517	-	-	-	-	-	-	-	-	19.517
Aðrar skuldir	4.084	5.066	834	1	118	98	64	163	94	10.522
Skuldir samtals	130.724	28.233	5.882	1.929	1.733	22.840	10.361	1.109	1.450	204.261

Hrein staða

efnahagsreiknings	(11.539)	24.473	892	6.042	5.729	(21.047)	(1.166)	330	(756)	2.958
-------------------------	-----------	--------	-----	-------	-------	-----------	----------	-----	--------	-------

Liðir utan efnahags

Eignir utan efnahags	71.768	12.667	2.037	833	19	20.833	2.042	424	1.544	112.167
Skuldir utan efnahags	54.802	36.353	2.694	6.894	5.722	-	2.956	777	603	110.801
Hrein staða utan efnahagsreikn.	16.966	(23.686)	(657)	(6.061)	(5.703)	20.833	(914)	(353)	941	1.366

Hrein staða	5.427	787	235	(19)	26	(214)	(2.080)	(23)	185	4.324
-------------------	-------	-----	-----	-------	----	--------	----------	-------	-----	-------

77. Næmisgreining á gjaldeyrisáhættu

Til að greina næmi fyrir gengisbreytingum notar samstæðan til viðmiðunar daglegar gengisbreytingar síðustu 5 árin og miðar við að út frá sögulegum gögnum séu í mesta lagi 1% líkur á að gengisbreytingar verði meiri á hverju 20 daga tímabili en niðurstaðan gefur til kynna. Í hverjum gjaldmiðli er miðað við að gengi þróist í óhagstæða átt fyrir samstæðuna til að meta áhrif á rekstur og eigið fé samstæðunnar. Hliðranir hafa verið uppfærðar frá fyrra ári og hafa samanburðartölur einnig verið uppfærðar til samræmis.

Næmisgreining á gjaldeyrisáhættu 31. desember 2016

Gjaldmiðill (breyting)	Áhrif breytingar
EUR (4%)	(17)
USD (5%)	(10)
GBP (5%)	(3)
CHF (4%)	(2)
JPY (8%)	(4)
SEK (6%)	(6)
NOK (7%)	(1)
DKK (4%)	(4)
Aðrar myntir (5%)	(15)
Samtals	(62)

Næmisgreining á gjaldeyrisáhættu 31. desember 2015

Gjaldmiðill (breyting)	Áhrif breytingar
EUR (3%)	(163)
USD (7%)	(47)
GBP (4%)	(9)
CHF (9%)	(2)
JPY (7%)	(2)
SEK (5%)	(11)
NOK (6%)	(104)
DKK (3%)	(1)
Aðrar myntir (7%)	(15)
Samtals	(354)

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Hlutfjáráhætta

78. Hlutfjáráhætta í veltubók samstæðunnar er til komin af flæðiviðskiptum og viðskiptavakt með skráð hlutabréf í Kauphöll Íslands. Mörk eru sett á heildarmarkaðsvirði bæði eignasafna og einstakra félaga í því augnamiði að draga úr hlutfjáráhættu og samþjöppunaráhættu í eignum samstæðunnar. Hlutabréf og eiginfjárgæmingar í fjárfestingarbók eru annaðhvort metin á gangvirði í rekstrarreikningi eða flokkuð sem fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi.
79. Næmisgreining á hlutfjáráhættu
Til að greina verðnæmi hlutabréfa notar samstæðan til viðmiðunar daglegar verðbreytingar síðustu 5 ára og miðar við að byggt á sögulegum gögnum séu í mesta lagi 1% líkur á að verðbreytingarnar verði meiri en niðurstaðan gefur til kynna á hverju 20 daga tímabili í veltubók en 6 mánaða tímabili í fjárfestingarbók. Taflan sýnir hvaða áhrif þessar breytingar á hlutabréfaverði hafa á eigið fé samstæðunnar og rekstrarreikning að öllu öðru óbreyttu. Hliðranir hafa verið uppfærðar frá fyrra ári og hafa samanburðartölur einnig verið uppfærðar til samræmis.

Næmisgreining á hlutfjáráhættu	Breyting á verðmæti	31.12.2016				31.12.2015	
		Hagnaður eða (tap)				Hliðrun niður	Hliðrun upp
Eignasafn							
Veltubók	11%	(213)	213	(368)	368		
Fjárfestingarbók	26%	(1.116)	1.116	(2.685)	2.685		
Samtals		(1.329)	1.329	(3.053)	3.053		

Afleiðusamningar

80. Samstæðan notar afleiðusamninga til að verja sig gegn gjaldeyrisáhættu, vaxtaáhættu og verðbólguáhættu. Samstæðan ber óbeina áhættu vegna tryggingaskyldra samninga viðskiptavina. Kröfur um tryggingar í slíkum viðskiptum eru strangar og er daglegt eftirlit með veðstöðu. Aðrir afleiðusamningar samstæðunnar vegna tilfallandi viðskipta nema óverulegum fjárhæðum.

Verðbólguáhætta

81. Samstæðan ber áhættu vegna óvæntra breytinga í vísitölu neysluverðs þar sem virði verðtryggðra eigna er hærra en virði verðtryggðra skulda. Virði þessara eigna og skulda breytist í samræmi við breytingar á vísitölu neysluverðs á hverjum tíma og allar breytingar á neysluverðsvísitölunni hafa áhrif á afkomu samstæðunnar. Hinn 31. desember 2016 var heildarvirði verðtryggðra eigna 60.874 milljónum króna meira en heildarvirði verðtryggðra skulda (2015: 46.776 milljónum króna meira). Þannig leiðir 1% hækkun á vísitölunni til 609 milljóna króna nettóhækkunar á efnahagsreikningi samstæðunnar og 1% lækkun leiðir til samsvarandi lækkunar þegar aðrir áhættuþættir eru óbreyttir. Eftirfarandi leiðréttingar voru gerðar á samanburðartölum 31.12.2015. Liðir utan efnahags, eignir og skuldir, voru leiðréttil auk þess sem liðnum fjárskuldum, sem áður var innfalin í liðum utan efnahags, var bætt við.

Verðtryggðar eignir	31.12.2016	31.12.2015
Skuldabréf og skuldagæmingar	3.204	2.329
Útlán til viðskiptavina	245.946	223.719
Liðir utan efnahags	2.201	5.275
Heildareignir	251.351	231.323
Verðtryggðar skuldir		
Innlán viðskiptavina	95.099	96.424
Lántaka	63.510	56.909
Liðir utan efnahags	31.771	29.641
Fjárskuldir	97	1.573
Heildarskuldir	190.477	184.547
Verðtryggingarjöfnuður	60.874	46.776

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Eiginfjárstýring

82. Áhættu- og eiginfjárgrunnur

Taflan hér að neðan sýnir eiginfjárgrunn samstæðunnar, áhættuvegnar eignir og eiginfjárlutföll þann 31. desember 2016 og 31. desember 2015.

Eiginfjárlutfall samstæðunnar 31. desember 2016, reiknað samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki, var 25,2% samanborið við 30,1% í árslok 2015.

Lækkunin á eiginfjárgrunninum skýrist einkum af tvennu. Annars vegar var greiddur út arður í desember 2016 vegna uppsafnaðs hagnaðar fyrri ára og hins vegar var víkjandi lán sem tilheyrði eiginfjárbætti 2 greitt upp í september 2016. Til viðbótar, í tengslum við aðlögun laga um fjármálafyrirtæki að CRD IV, þá telst nú til eiginfjárbáttar 2 almenn leiðrétting vegna útlánaáhættu.

Samstæðan hefur sett sér markmið um lágmarkseiginfjárlutfall sem miðar að því að tryggja að eiginfjárlutfallið fari ekki niður fyrir heildarkröfu Fjármálaeftirlitsins. Langtímaeiginfjármarkmið samstæðunnar tekur mið af niðurstöðum könnunar- og matsferlis (SREP) FME að viðbættu 0,5-1,5% eiginfjárviðbót. Miðað við niðurstöður síðasta árs þá jafngildir þetta lágmarkseiginfjármarkmiði upp á 20% af áhættuvegnum eignum, þar sem að minnsta kosti 15% eru á forni almenns eignfjárbáttar 1.

Til skemtri tíma, er áfram miðað við að halda eiginfjárlutfalli samstæðunnar að lágmarki í 23%. Hærra skammtímamarkmið er byggt á áframhaldandi óvissu varðandi afnám gjaldeyrishafta og vegna hugsanlegra áhrifa af IFRS 9. Undanfarin ár hefur samstæðan greitt út arð til eigenda. Samstæðan gerir ráð fyrir að halda áfram á þeirri braut og stýra eiginfjárlutföllum hans varfærnislega niður að langtímamarkmiði á næstu 2-3 árum.

Samstæðan notar staðalaðferð til að reikna eignfjárbætti vegna útlánaáhættu og markaðsáhættu. Eignfjárbætti vegna rekstraráhættu er reiknuð með grundvallaraðferð. Frekari umfjöllun um eignfjárstýringu og heildarkröfu samstæðunnar um eiginfjárgrunn má finna í óendurskoðaðri áhættuskýrslu bankans.

	2016	2015
Eiginfjárbáttur 1		
Hlutfé	10.000	10.000
Yfirverðsreikningur hlutfjár	55.000	55.000
Annað eigið fé	4.139	6.002
Óráðstafað eigið fé	105.563	127.288
Hlutdeild minnihluta	4.223	3.937
Skatteign	(4)	-
Óefnislegar eignir	(2.672)	(1.331)
Aðrir lögbundnir frádráttarliðir	(924)	(2.779)
Eiginfjárbáttur 1	175.325	198.117
Eiginfjárbáttur 2		
Víkjandi lán	-	19.517
Lækkun á gjaldgengu eiginfé	-	(3.903)
Aðrir lögbundnir frádráttarliðir	-	(2.779)
Almenn leiðrétting vegna útlánaáhættu	2.049	-
Eiginfjárgrunnur samtals	177.374	210.952
Áhættugrunnur		
- Vegna útlánaáhættu	615.465	606.591
- Vegna markaðsáhættu	7.243	16.607
Markaðsáhætta, veltubók	6.418	9.931
Gjaldeyrissáhætta	825	6.676
- Vegna rekstraráhættu	81.469	76.495
Áhættugrunnur samtals	704.177	699.693
Eiginfjárlutföll		
Eiginfjárlutfall þáttar 1	24,9%	28,3%
Eiginfjárlutfall	25,2%	30,1%

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

82. (framhald)

Í 86. grein laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 er kveðið á um aðgerðir vegna ónógs eiginfjár fjármálafyrirtækis. Hafi stjórn eða framkvæmdastjórn fjármálafyrirtækis ástæðu til að ætla að eiginfjárgrunnur þess sé undir lögbundnu lágmarki ber þeim þegar í stað að tilkynna það Fjármálaeftirlitinu. Fjármálaeftirlitinu er heimilt að veita hlutaðeigandi fjármálafyrirtæki frest í allt að sex mánuði til þess að hækka eiginfjárgrunn upp í lögbundið lágmark. Séu úrræði fjármálafyrirtækisins ekki fullnægjandi að mati Fjármálaeftirlitsins eða líði frestur án þess að til viðeigandi aðgerða sé gripið skal afturkalla starfsleyfi fjármálafyrirtækisins.

Rekstraráhætta

83. Samstæðan styðst við skilgreiningu á rekstraráhættu skv. CRD IV löggjöf Evrópusambandsins, þar sem rekstraráhætta er skilgreind sem „hættan á tapi sem er afleiðing af ófullnægjandi innri verkferlum, misbresti á að verkferlum sé fylgt, starfsmönnum og kerfum eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi, og inniheldur lagalega áhættu“. Samstæðan skilgreinir hlítingaráhættu og orðsporsáhættu sem hluta af rekstraráhættu.

Stjórn bankans hefur samþykkt rekstraráhættustefnu, sem gildir fyrir bankann í samræmi við 78. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. Í stefnunni er umgjörð rekstraráhættustýringar í bankanum skilgreind. Umgjörðinni er lýst nánar í nokkrum undirskjölum, svo sem gæðastefnu, vörusamþykktarstefnu, gagnastefnu, stefnu um samfelldan rekstur, öryggisstefnu, útivistunarstefnu og áætlun um samskiptamál í áfallastjórnun, sem öll hafa verið samþykkt af framkvæmdastjórn bankans.

Samkvæmt rekstraráhættustefnu bankans ber framkvæmdastjórn ábyrgð á umgjörð um rekstraráhættu og ber áhættustýring ábyrgð á innleiðingu og framkvæmd stefnunnar innan bankans.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

Reikningsskilareglur

84. Grundvöllur ársreiknings

Ársreikningur samstæðunnar er gerður á grundvelli kostnaðarverðs, að undanskildum eftirfarandi eignum og skuldum sem færðar eru á gangvirði: skuldabréf og skuldagerningar, hlutabréf og eiginfjárgerningar, skortstöður í skráðum skuldabréfum og afleiðusamningum.

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi eru færð á bókfærðu virði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist.

Fjárskuldir sem skilgreindar eru sem áhættuvarðir liðir í gangvirðisvarnarsambandi eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði að teknu tilliti til breytinga á gangvirði sem stafa af áhættunni sem verjast skal.

85. Breytingar á framsetningu

Samstæðan hefur breytt framsetningu í ársreikningnum sem hér segir:

Samstæðan hefur breytt framsetningu í skýringum með ársreikningi sem hér segir:

- Samanburðarfjárhæð fyrir liðinn Fjáreignir tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrareikning í skýringu 17 var í samstæðuársreikningi ársins 2015 meðal liðarins Aðrar eignir.
- Kostnaður vegna fullnustueigna er nú meðal liðarins Hagnaður af sölu fullnustueigna í skýringu 25 en í samstæðureikningi 2015 var kostnaður vegna fullnustueigna færður undir liðnum Annar rekstrarkostnaður í skýringu 22 að fjárhæð 264 milljónir króna. Samanburðarfjárhæðum í samstæðureikningi 2016 hefur ekki verið breytt.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86. Helstu reikningsskilaaðferðir

Neðangreindum reikningsskilaaðferðum hefur verið beitt með samræmdum hætti af öllum félögum samstæðunnar á öll tímabil sem þessi ársreikningur nær yfir.

Hér fyrir neðan er efnisyfirlit skýringa á helstu reikningsskilaaðferðum sem fjallað er um á næstu blaðsíðum.

Efnisyfirlit	Blaðsíða
1 Grundvöllur samstæðu	74
2 Erlendir gjaldmiðlar	75
3 Fjáreignir	75
4 Fjárskuldir	76
5 Mat á gangvirði	77
6 Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda	78
7 Jöfnun fjáreigna og fjárskulda	79
8 Afleiðusamningar	79
9 Gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum	79
10 Hlutdeildarfélög	79
11 Leigusamningar	80
12 Rekstrarfjármunir	80
13 Óefnislegar eignir	81
14 Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	81
15 Fjárhagslegar ábyrgðir	81
16 Lánsloforð	81
17 Skuldbindingar	81
18 Starfskjör	82
19 Eigið fé	82
20 Handbært fé og ígildi þess	82
21 Vaxtatekjur og vaxtagjöld	83
22 Hreinar þóknunatekjur (gjöld)	83
23 Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	83
24 Hreinn gengismunur	84
25 Rekstrarkostnaður	84
26 Virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna	84
27 Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	84
28 Hrein virðisbreyting útlána	85
29 Tekjuskattur	86
30 Aflögð starfsemi	86
31 Jöfnun tekna og gjalda	86
32 Hagnaður á hlut	86
33 Starfspættir	86
34 Upphafleg beiting nýrra alþjóðlegra reikningsskilastaðla og breytingar á reikningsskilastöðlum	87
35 Nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar og breytingar á reikningsskilastöðlum sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi	87

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.1. Grundvöllur samstæðu

Ársreikningur samstæðu bankans samanstendur af ársreikningi Íslandsbanka hf., sem móðurfélags, og dótturfélaga hans, sem einnar efnahagseiningar. Samstæðan myndar samstæðu með dótturfélögum sínum á grundvelli yferráða, en dótturfélögin eru einingar undir yferráðum bankans.

a) Yferráð

Samstæðan hefur yferráð yfir félagi þegar samstæðan hefur áhættu af eða rétt til breytilegrar arðsemi af aðkomu sinni að félaginu og getur haft áhrif á þá arðsemi með valdi sínu yfir félaginu.

Samstæðan hefur áhættu af eða rétt til breytilegrar arðsemi af aðkomu sinni að félagi þegar arðsemi samstæðunnar af aðkomu sinni getur verið breytileg eftir frammistöðu félagsins.

Samstæðan hefur vald yfir félagi þegar samstæðan hefur núverandi réttindi sem gera henni kleift að stýra viðkomandi starfsemi, þ.e. þeirri starfsemi sem hefur umtalsverð áhrif á arðsemi félagsins.

Alla jafna er gert ráð fyrir því að meirihluti atkvæðisréttar leiði til yferráða. Til að árétta þessa forsendu og þegar samstæðan fer með minna en meirihluta atkvæðisréttar eða samskonar réttinda innan félags, hefur samstæðan hliðsjón af öllum viðeigandi staðreyndum og kringumstæðum þegar hún metur hvort hún hafi vald yfir félagi, þar á meðal samningum við aðra sem hafa atkvæðisrétt innan félagsins, réttindum sem stafa af öðrum samningum, atkvæðisrétti samstæðunnar og mögulegum atkvæðisrétti.

Þegar samstæðan metur hvort hún hafi yferráð yfir félagi, ákvarðar hún einnig hvort hún sé umbjóðandi eða fulltrúi annarra aðila. Ef samstæðan hefur vald til að stjórna starfsemi félagsins til að skapa sér sjálfri arð, er hún umbjóðandi. Ef samstæðan gegnir fyrst og fremst því hlutverki að starfa fyrir hönd og til hagsbóta fyrir aðra aðila, er hún fulltrúi annarra aðila og hún stjórnar ekki félaginu þegar hún nýtir sér þann rétt til ákvarðanatöku, sem henni hefur verið veitt. Við mat á því hvort samstæðan sé umbjóðandi eða fulltrúi annarra aðila tekur hún mið af heildartengslunum milli sín, félagsins og annarra aðila með aðkomu að félaginu. Sérstaklega metur samstæðan umfang ákvörðunarvalds síns yfir félaginu, réttindi annarra aðila, þá þóknun sem hún á rétt á í samræmi við hvers konar samninga um þóknun og áhættu samstæðunnar af breytilegri arðsemi af öðru eignarhaldi sínu í félaginu. Hverjum þessara þátta er gefið mismunandi vægi á grundvelli tiltekinna staðreynda og kringumstæðna.

Samstæðan endurmetur hvort hún ráði yfir félagi eða ekki ef staðreyndir og kringumstæður benda til þess, að breytingar hafi orðið á einum eða fleiri þáttum yferráðanna.

b) Samstæðureikningsskil

Samstæðureikningsskil dótturfélags hefjast þegar samstæðan fær yferráð yfir dótturfélaginu og þeim lýkur þegar samstæðan missir yferráð yfir dótturfélaginu.

Við gerð ársreiknings samstæðunnar sameinar Íslandsbanki hf. reikningsskil sín reikningsskilum dótturfélaga sinna, lið fyrir lið, með því að leggja saman samskonar eignir, skuldir, eigið fé, tekjur, gjöld og sjóðstreymi. Þegar nauðsyn krefur eru gerðar lagfæringar á reikningsskilum dótturfélaga til að samræma reikningsskilaaðferðir þeirra reikningsskilaaðferðum samstæðunnar. Allar eignir og skuldir, eigið fé, gjöld og sjóðstreymi innan samstæðu, sem tengjast viðskiptafærslum innan samstæðu eru felldar út að fullu við reikningsskil. Bókfært verð fjárfestingar Íslandsbanka hf. í hverju dótturfélagi og hlutur Íslandsbanka í eigin fé hvers dótturfélags er eytt út og öll tengd viðskiptavild er færð sem eign.

Þegar samstæðan hefur skuldbundið sig við söluáætlun, sem felur í sér að yferráðum ljúki yfir dótturfélagi og skilyrðum fyrir flokkuninni til sölu er fullnægt (sjá skýringu 86.14), eru allar eignir og skuldir þess dótturfélags flokkaðar til sölu í ársreikningi samstæðunnar. Þetta er án tillits til þess hvort samstæðan muni áfram eiga hlutdeild í dótturfélaginu eftir sölu.

Þegar sala dótturfélaga samræmist skilgreiningunni á aflagðri starfsemi (sjá skýringu 86.30), setur samstæðan hagnaðinn eða tapið af sölnunni fram í rekstrarreikningi undir liðnum Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi, að frádrögnum tekjuskatti.

Missi samstæðan yferráð yfir dótturfélagi, færir hún eignir (þar á meðal viðskiptavild) og skuldir út úr samstæðureikningi, sem og eign minnihluta og aðrar stöður innan eigin fjár en allur hagnaður og tap, sem myndast við þessar færslur, færirst í rekstrarreikning. Sérhver áframhaldandi hlutur samstæðunnar í hinu fyrirverandi dótturfélagi er færður á gangvirði á þeim degi sem yferráðum lýkur.

Breyting á eignarhlutdeild samstæðunnar í dótturfélagi, án þess að yferráðum ljúki, er færð sem viðskipti með hlutfé.

c) Hlutdeild minnihluta

Hlutdeild minnihluta er eigið fé í dótturfélögum sem ekki tilheyrir samstæðunni, hvorki beint né óbeint.

Við hverja sameiningu félaga metur samstæðan hlutdeild minnihluta í hinu yfirtækna félagi á yfirtökudegi sem telst til núverandi eignarhalds og veitir handhöfunum hlutfallslegan skerf af hreinum eignum félagsins ef til slita kemur, annaðhvort á gangvirði eða hlutfallslegan eignarhlut núverandi eigenda í viðurkenndum fjárhæðum aðgreinanlegra hreinna eigna hins yfirtækna félags. Önnur hlutdeild minnihluta er metin á gangvirði á kaupdegi þeirra, nema kveðið sé á um annað mat samkvæmt IFRS.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.1. (framhald)

Samstæðan sýnir hlutdeild minnihluta meðal eigin fjár í efnahagsreikningi samstæðunnar, aðskilda frá því eigin fé, sem tilheyrir eigendum Íslandsbanka hf. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í yfirliti um heildarafkomu og telst til eigin fjár í efnahagsreikningi aðskilið frá eigin fé sem tilheyrir eigendum samstæðunnar. Það er óháð því hvort það verði til þess að hlutdeild minnihluta sýni tap.

Þegar hlutfall af eigin fé í eigu minnihluta breytist, leiðréttir samstæðan bókfært verð hlutdeildar meirihluta og minnihluta svo að það endurspeglir breytingarnar á hlutfallslegri hlutdeild þeirra í dótturfélaginu. Allur mismunur á þeirri fjárhæð sem hlutdeild minnihluta er leiðrétt með og gangvirði þess endurgjalds sem samstæðan hefur afhent eða móttengið er færður beint meðal eigin fjár og tilheyrir eigendum Íslandsbanka hf. Engar leiðréttingar eru gerðar á viðskiptavild og ekki er færður neinn hagnaður eða tap í rekstur.

d) Sameining félaga og viðskiptavild

Samstæðan færir hverja sameiningu félaga með því að beita kaupaðferð. Með kaupaðferðinni skilgreinir samstæðan sjálfa sig sem kaupanda, ákvarðar kaupdaginn, skráir og metur aðgreinanlegar eignir sem keyptar eru, yfirteknar skuldir og alla hlutdeild minnihluta í hinu keypta félagi og skráir og metur alla viðskiptavild eða hagnað af kaupnum.

86.2. Erlendir gjaldmiðlar

Gjaldeyrisviðskipti

Líðir sem meðtaldir eru í reikningsskilum hvers félags í eigu samstæðunnar eru metnir í starfrækslugjaldmiðli viðkomandi félags. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðla á gengi þess dags sem viðskiptin eiga sér stað. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum við dagsetningu efnahagsreiknings eru umreiknaðar yfir í starfrækslugjaldmiðla á gengi þess dags. Gengismunur af peningalegum eignum og skuldum er mismunurinn á afskrifuðu kostnaðarverði í starfrækslugjaldmiðlinum í ársbyrjun, að teknu tilliti til virkra vaxta og greiðslna á árinu og afskrifuðu kostnaðarverði í erlendum gjaldeyri sem er umreiknað á gengi í árslok.

Ófjárhagslegar eignir og skuldir sem eru metnar samkvæmt upphaflegu kostnaðarverði í erlendum gjaldmiðli eru umreiknaðar með því að nota gengi viðskiptadags. Ófjárhagslegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum sem metnar eru á gangvirði eru umreiknaðar í starfrækslugjaldmiðil á stundargengi þess dags sem gangvirðið var ákvarðað.

Gengismunur sem verður til vegna umreiknings er færður í rekstrarreikning (sjá skýringu 86.24).

86.3. Fjáreignir

Til að meta fjáreignir sínar aðgreinir samstæðan þær við upphaflega skráningu í eftirfarandi flokka (sjá einnig skýringu 7):

- útlán og kröfur; eða
- fjáreignir sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning; annaðhvort sem
 - fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning; eða
 - veltufjáreignir
- fjáreignir til sölu.

a) Útlán og kröfur

Útlán og kröfur eru fjáreignir, aðrar en afleiður, með föstum eða skilgreindum gjalddögum sem ekki eru skráðar á virkum markaði og samstæðan hefur ekki áform um að selja strax eða í náinni framtíð, aðrar en þær sem samstæðan færir í upphaflegri skráningu sem fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Útlán og kröfur eru lán sem samstæðan veitir viðskiptavinum, þátttaka í lánum frá öðrum lánveitendum og yfirtekin lán vegna eignaleigu.

Þegar samstæðan kaupir fjáreign og gerir um leið samning um að endurselja eignina (eða efnislega sams konar eign) á föstu verðlagi á tilteknum degi í framtíðinni (bakfærð endurhverf viðskipti), er ráðstöfunin færð sem lán eða krafa og hin undirliggjandi eign er ekki færð í reikningsskilum samstæðunnar.

Útlán eru skráð þegar fjármunir eru greiddir út til lántakenda. Útlán eru metin á gangvirði við upphaflega skráningu að viðbættum beinum viðskiptakostnaði. Þau eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Afskrifað kostnaðarverð er reiknað með því að taka tillit til þeirrar fjárhæðar, sem lánin eru metin á við upphaflega skráningu að frádregnum afborgunum af höfuðstól, að viðbættri eða frádreginni uppsafnaðri afskrift með aðferð virkra vaxta alls mismunar á upphaflegu fjárhæðinni og innlausnarvirðinu (svo sem vegna afsláttar eða álags við kaupin, bóknana og kostnaðar sem samofin eru virkum vöxtum) og að frádregnu framlagi vegna virðisrýrnunar (sjá skýringu 86.28). Bókfært verð útlána í efnahagsreikningi inniheldur áfallna vexti.

Tap sem hlýst af virðisrýrnun er fært í rekstrarreikning undir Hrein virðisbreyting útlána.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.3. (framhald)

b) *Fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning*

Samstæðan flokkar ákveðnar fjáreignir á gangverði í gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu þegar slíkt gefur nákvæmari upplýsingar vegna þess að:

- Það eyðir eða minnkar verulega ósamræmi í mati eða skráningu sem annars myndi eiga sér stað við mat fjáreigna eða við skráningu hagnaðar og taps af þeim með ólíkum hætti; eða
- Fjáreignir og afkoma þeirra er metin á gangvirðisgrundvelli, í samræmi við áhættustýringu samstæðunnar eða fjárfestingarstefnu, og upplýsingar eru veittar á þeim grundvelli til lykilstjórnenda samstæðunnar; eða
- Fjáreignir innihalda innbyggða afleiðu sem hefur veruleg áhrif á sjóðstreymi.

Fjáreignir sem samstæðan tilgreinir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru upphaflega skráðar og síðan metnar á gangvirði í efnahagsreikningi en viðskiptakostnaður færður beint í rekstrarreikning. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning undir Hreinar fjármunatekjur (gjöld), að undanskildum áföllnum vöxtum sem færðir eru undir Vaxtatekjur með aðferð virkra vaxta) og gengismunur sem færður er undir Hreinn gengismunur.

c) *Veltufjáreignir*

Veltufjáreignir eru fjáreignir sem eru keyptar til að selja eða til endurkaupa í náinni framtíð, eða til að eiga sem hluta af eignasafni sem stýrt er í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðbreytingum eða til stöðutöku. Veltufjáreignir samanstanda af skuldabréfum, hlutabréfum og afleiðusamningum með jákvætt gangvirði, sem ekki eru áhættuvarnargerningar.

Veltufjáreignir eru upphaflega skráðar og síðan metnar á gangvirði í efnahagsreikningi en viðskiptakostnaður færður beint í rekstrarreikning. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning undir Hreinar fjármunatekjur (gjöld), að undanskildum áföllnum vöxtum, sem færðir eru undir Vaxtatekjur með aðferð virkra vaxta og gengismunur sem færður er undir Hreinn gengismunur.

d) *Fjáreignir til sölu*

Fjáreignir til sölu eru fjáreignir sem samstæðan tilgreinir sem slíkar og eru ekki afleiður, flokkaðar sem lán eða kröfur, veltufjáreignir eða fjáreignir færðar á gangvirði í rekstur. Fjáreignir til sölu eru eiginfjárgerningar sem samstæðan á sem langtímafjárfestingu.

Fjáreignir til sölu eru upphaflega færðar á gangvirði auk viðskiptakostnaðar en síðan færðar á gangvirði. Breytingar á gangvirði eru upphaflega færðar beint í yfirlit yfir heildarafkomu, að frádregnum tekjuskatti. Uppsafnaðar breytingar á gangvirði færðar í yfirlit yfir heildarafkomu eru færðar í rekstrarreikningi undir Hreinar fjármunatekjur (gjöld) þegar fjáreignir eru afskráðar eða virðisrýrðar. Hagnaður og tap af afskráningu er ákvarðaður með meðalkostnaðaraðferð.

86.4. Fjárskuldir

Að undanskildum fjárhagslegum ábyrgðum (sjá skýringu 86.15) og lánsloforðum (sjá skýringu 86.16), flokkar samstæðan fjárskuldir sínar í eftirfarandi flokka til að meta þær (sjá einnig skýringu 7):

- Veltufjárskuldir; eða
- Veltufjárskuldir í áhættuvörn; eða
- Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Samstæðan færir ekki fjárskuldir sem skráðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

a) *Veltufjárskuldir*

Veltufjárskuldir eru fjárskuldir sem aðallega er stofnað til í þeim tilgangi að hagnast á skammtímaverðbreytingum eða þóknunum vegna miðlunar. Veltufjárskuldir eru skortstöður í eiginfjár- og skuldabréfagerningum og afleiðusamningum á neikvæðu gangvirði sem ekki eru flokkaðar sem fjárhagslegar ábyrgðir og eru ekki áhættuvarnargerningar.

Veltufjárskuldir eru upphaflega skráðar á gangvirði í efnahagsreikningi og viðskiptakostnaður færður beint í rekstrarreikning. Veltufjárskuldir eru síðan metnar á gangvirði og eru gangvirðisbreytingar færðar í rekstrarreikning undir liðnum Hreinar fjármunatekjur (gjöld) að undanskildum áföllnum vöxtum sem færðir eru undir liðnum Vaxtagjöld og gengismunur sem færður er undir Hreinn gengismunur.

b) *Veltufjárskuldir í áhættuvörn*

Veltufjárskuldir í áhættuvörn samanstanda af afleiðusamningum með neikvætt gangvirði sem eru áhættuvarnargerningar (sjá skýringu 86.9).

c) *Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.*

Fjárskuldir sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru fjárskuldir sem ekki eru afleiður og samstæðan flokkar ekki sem veltufjárskuldir. Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði samanstanda af innstæðum, lántökum og víkjandi lánnum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.4 (framhald)

Fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði eru upphaflega skráðar á gangvirði að frádregnum áföllnum viðskiptakostnaði og síðan á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Afskrifað kostnaðarverð er reiknað með því að taka tillit til fjárhæðarinnar sem fjárskuldinar eru metnar á við upphaflega skráningu að frádregnum afborgunum af höfuðstól, að viðbætti eða frádreginni uppsafnaðri afskrift með aðferð virkra vaxta á öllum mismun milli upphaflegrar fjárhæðar og innlausnarfjárhæðarinnar (svo sem vegna afsláttar eða álags við útgáfu, þóknana og kostnaðar sem samofin eru aðferð virkra vaxta). Áfallnir vextir eru hluti af bókfærðu virði fjárskuldanna í efnahagsreikningi.

Afskrifaður kostnaður ákveðinna skuldabréfa, sem samstæðan hefur gefið út og eru tilgreindar sem áhættuvarðir liðir þegar áhættuvarnarsambönd vegna gangvirðisáhættu eru skilgreind, er aðlagður eftir breytingum á gangvirði bréfanna sem rekja má til vaxtaáhættu (sjá skýringu 86.9).

86.5. Mat á gangvirði

Nokkrar af reikningsskilaaðferðum og skýringum samstæðunnar krefjast gangvirðismats vegna mats og/eða skýringa. Gangvirði er það verð sem fengist fyrir að selja eign eða greitt væri fyrir að flytja skuldbindingu í skipulegum viðskiptum á milli þátttakenda á markaði á reikningsskiladegi (þ.e. söluverð).

Samstæðan metur gangvirði fjáreigna og fjárskuldbindinga út frá tilboðsverði á virkum markaði þegar það er aðgengilegt. Markaður er talinn virkur ef tilboðsverð er aðgengilegt og tiltækt reglulega og ef þetta verð endurspeglar raunveruleg og regluleg viðskipti. Gangvirði byggist á nýjasta tiltæka markaðsvirði á uppgjörsdegi. Samstæðan ákvarðar gangvirði allra annarra fjármálagerna með verðmatsaðferðum.

Áreiðanlegustu gögnin um gangvirði fjármálagerna við upphaflegt mat er kaupverðið, nema gangvirði gerningsins sé stutt samanburði við önnur þekkt og nýleg markaðsviðskipti með sama gerning (þ.e. án breytinga eða leiðréttinga) eða byggt á verðmatsaðferðum þar sem breyturnar innihalda einungis gögn frá þekktum mörkuðum. Þegar slík gögn eru fyrirliggjandi skráir samstæðan mismuninn á viðskiptaverði og gangvirði í rekstrarreikning undir liðnum Hreinar fjármunatekjur (gjöld) við upphaflega skráningu fjármálagerningsins. Í þeim tilfellum þar sem stuðst er við gögn sem ekki eru frá greinanlegum mörkuðum er mismunurinn á viðskiptaverðinu og virðinu samkvæmt verðmatsaðferðinni, ef einhver er, skráður í rekstrarreikning undir liðnum Hreinar fjármunatekjur (gjöld), eftir því hvaða staðreyndir og aðstæður eiga við um viðskiptin hverju sinni og eigi síðar en þegar gögnin verða þekkt eða þegar fjármálagerningurinn er innlestur, fluttur eða seldur.

a) Virðislíkön

Samstæðan mælir gangvirði með því að nota þrepaskiptingu gangvirðis sem endurspeglar þær forsendur sem notaðar eru við mælingarnar. Nánar er fjallað um þrepaskiptingu gangvirðis í skýringu 8.

Ef ekki er til virkur markaður fyrir fjármálagerning ákvarðar samstæðan gangvirði með verðmatsaðferð. Markmið með notkun verðmatsaðferðar er að leiða fram gangvirði sem endurspeglar best söluverð eignar eða greiðslu við yfirfærslu skuldar í venjulegum viðskiptum á milli tveggja markaðsaðila á verðmatsdegi. Verðmatsaðferðir taka til allra þátta sem þátttakendur á markaði myndu líta til við ákvörðun verðs og eru í samræmi við viðteknar aðferðir við verðlagningu fjármálagerna. Meðal verðmatsaðferða eru núvirðis- og fjárstreymislíkön, samanburður við svipaða fjármálagerninga þar sem þekkt verð á markaði er fyrir hendi, Black-Scholes-verðlagningarlíkön og önnur virðislíkön. Forsendur sem eru meðal annars notaðar í verðmatsaðferðum eru áhættulausir vextir og viðmiðunarvextir, áhættuálag og aðrir þættir sem eru notaðir til að meta afvöxtunarstuðla, verð skuldabréfa og gengi hlutabréfa, gengi erlendra gjaldmiðla, ásamt flökti á verði og fylgni þess. Gangvirði endurspeglar útlánaáhættu fjármálagerningsins og felur í sér leiðréttingar sem taka tillit til útlánaáhættu samstæðunnar og mótaðilans þegar við á. Samstæðan finstillir og prófar reglubundið verðmatsaðferðina með því að styðjast við verð í nýlegum, þekktum markaðsviðskiptum með sama fjármálagerning, án breytinga eða leiðréttinga, eða á grundvelli annarra tiltækra og þekktra markaðsgagna.

Samstæðan notar almennt viðurkennd virðislíkön til að ákvarða gangvirði algengra og einfaldari fjármálagerna, svo sem vaxtaskipta- og gjaldmiðlaskiptasamninga þar sem aðeins eru notuð þekkt markaðsgögn og lítil þörf er á úrskurði og mati af hálfu stjórnenda. Þekkt verð eða forsendur líkana eru yfirleitt tiltæk á markaðnum fyrir skráð skulda- og hlutabréf, afleiður sem verslað er með á verðbréfamarkaði og einfaldar afleiður utan verðbréfamarkaðar svo sem vaxtaskiptasamninga. Ef þekkt verð eða forsendur líkana eru tiltæk dregur úr þörfinni á mati stjórnenda og það dregur einnig úr óvissunni sem tengist ákvörðun gangvirðis. Mismunandi er eftir afurðum og mörkuðum hvort þekkt verð eða forsendur líkana séu tiltæk og það er háð breytingum sem stafa af sérstökum atvikum og almennum aðstæðum á fjármálamörkuðum.

Fyrir flóknari fjármálagerninga notar samstæðan eigin líkön sem venjulega eru þróuð út frá viðurkenndum virðislíkönnum. Það kann að vera að sumar eða allar forsendur þessara líkana séu ekki þekkt markaðsgögn, en í þeim tilfellum eru forsendur fengnar út frá markaðsverði eða gengi, eða áætluð á grundvelli forsendna. Virðið sem fæst úr líkani eða með öðrum verðmatsaðferðum er leiðrétt svo að þar sé tekið tillit til fjölmargra þátta, eftir því sem við á, með þeim hætti að með þeim sé gert ráð fyrir áhættu í líkaninu, mun á kaup- og sölutilboðum, lausafjárahættu sem og öðrum þáttum, að því marki sem samstæðan telur að þriðji aðili á markaðnum myndi taka tillit til þeirra við verðmat í viðskiptunum.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.5. (framhald)

Yfirleitt er þörf á mati stjórnenda við val á viðeigandi virðislíkönum, ákvörðun um áætlað sjóðstreymi þess fjármálagernings sem metin er, ákvörðun um líkur á greiðslufalli gagnaðila og fyrirframgreiðslum og val á viðeigandi afvöxtunarstuðlum.

Gangvirði endurspeglar útlánaáhættu fjármálagerningsins og felur í sér leiðréttingar til að taka tillit til útlánaáhættu samstæðunnar og gagnaðilans þar sem við á. Við mat á afleiðum sem kynnu að breyta flokkun frá því að vera eign til þess að vera fjárskuldbinding eða öfugt svo sem vaxtaskiptasamningum, er í gangvirðinu tekið tillit til bæði leiðréttingar á útlánvirði (e. credit valuation adjustment (CVA)) og leiðréttingar á innlánvirði (e. debit valuation adjustment (DVA)) þegar þátttakendur á markaði hafa hliðsjón af þessu við verðlagningu afleiðnanna.

Forsendur og tölugildi líkana eru fínstillt með hliðsjón af sögulegum gögnum og útgefnum spám og þar sem hægt er, núverandi eða nýlegum þekktum viðskiptum með mismunandi fjármálagerninga og með hliðsjón af tilboðum miðlara. Þetta fínstillingarferli er í eðli sínu huglægt og leiðir af sér margvíslegar hugsanlegar forsendur og mismunandi áætlanir á gangvirði. Stjórnendur þurfa því að skera úr um hvað helst eigi við.

b) Umgjörð um framkvæmd verðmats

Samstæðan hefur skipulagt umgjörð eftirlits með tilliti til mælinga á gangvirði. Viðskiptaæiningar sem eiga viðkomandi eignir eru ábyrgar fyrir mati á virði þeirra og að leggja verðmatið fyrir fjárfestingaráð til samþykktar. Áhættustýring rýnir niðurstöðurnar, verðmatsaðferðir og forsendur verðmatsins. Endanlegt mat er staðfest af fjárfestingarráði bankans.

86.6. Skráning og afskráning fjáreigna og fjárskulda

Kaup og sala fjáreigna er skráð á viðskiptadegi, þ.e. skráning fer fram á þeim degi sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign, að undanskildum lánum, sem eru skráð þann dag sem handbært fé er greitt út til lántakenda. Við sölu fjáreigna afskráir samstæðan eignina á viðskiptadegi, skráir allan hagnað og tap af sölu og skráir viðskiptakröfu kaupandans.

Samstæðan skráir veltufjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning á viðskiptadegi, þ.e. á þeim degi þegar samstæðan verður samningsaðili fjármálagernings. Samstæðan skráir fjárskuldir sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði á þeim degi sem til þeirra var stofnað. Samstæðan afskráir fjárskuld þegar samningsbundnar skuldbindingar hennar eru uppfylltar, þær felldar niður eða þeim lýkur.

Samstæðan afskráir fjáreignir við eftirfarandi aðstæður:

- Þegar samningsbundnu sjóðstreymi af fjáreignunum lýkur, eða
- Þegar samstæðan flytur réttindin til að taka við samningsbundnu sjóðstreymi af fjáreignunum í viðskiptum þar sem:
 - Samstæðan flytur alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi á fjáreignunum, eða
 - Samstæðan flytur hvorki né á áfram efnislega alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi á fjáreignunum og hún heldur ekki yfirráðum yfir fjáreignunum.

Sérhver hluti í fluttum fjáreignum sem uppfyllir skilyrði fyrir afskráningu og samstæðan býr til eða heldur eftir er skráður sem aðgreind eign eða skuld. Við afskráningu fjáreignar er mismunurinn milli bókfærðs verðs eignarinnar (eða þess bókfærða verðs sem er ráðstafað til þess hluta hinnar fluttu eignar), og samtölu (i) móttekis endurgjalds (þar á meðal sérhver ný eign sem fengist hefur að frádreginni sérhverri nýrri skuld sem stofnað er til) og (ii) alls uppsafnaðs hagnaðar eða taps sem hafði verið skráð í aðra heildarafkomu, skráður í rekstrarreikning.

Samstæðan á viðskipti þar sem hún yfirfærir eignir sem skráðar eru í efnahagsreikningi, en heldur eftir annaðhvort allri áhættu og ávinningi eignanna sem yfirfærðar eru, eða hluta þeirra. Ef öllum eða verulegum hluta áhættu og ávinnings er haldið eftir, er yfirfærð eign ekki afskráð í efnahagsreikningi. Flutningur eigna þar sem haldið er eftir öllum eða verulegum hluta allrar áhættu og ávinnings felur meðal annars í sér endurhverf viðskipti og verðbréfalán.

Samstæðan afskráir ekki af efnahagsreikningi verðbréf sem samstæðan selur samkvæmt endurkaupasamningi á tilgreindum degi í framtíðinni (endurhverf viðskipti) á föstu verði eða á söluverði auk ágóða lánveitanda. Samstæðan skráir móttekið fé sem skuldbindingu í efnahagsreikningi. Mismunurinn á sölu- og kaupverði er færður sem vaxtakostnaður á líftíma samnings með aðferð virkra vaxta.

Verðbréfalán og lánaviðskipti eru venjulega tryggð með verðbréfum eða handbæru fé. Flutningur verðbréfa til mótaðila er eingöngu tilgreindur í efnahagsreikningi ef áhætta og ágóði vegna eignar eru líka flutt. Útgreitt lausafé eða lausafé móttekið sem veð er skráð sem eign eða skuld.

Í viðskiptum þar sem samstæðan heldur yfirráðum yfir eigninni en hvorki heldur eftir né flytur efnislega alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi, heldur samstæðan áfram að færa eignina í samræmi við áframhaldandi þátttöku sína, að teknu tilliti til þess að hve miklu leyti hún er óvarin fyrir breytingum á verðmæti fluttu eignarinnar.

Verulegar breytingar á skilmálum fyrirbyggjandi fjáreigna eða skipti á þeim fyrir nýjar með verulega breyttum skilmálum leiða til þess að samstæðan afskráir upphaflegu fjáreignirnar og skráir nýjar fjáreignir á gangvirði. Sjá einnig skýringu 86.28 með tilliti til skuldbreyttra lána.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.7. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettófjárhæðin sýnd í efnahagsreikningi ef, og aðeins ef, samstæðan hefur lagalegan rétt til jöfnunar fjárhæðanna og hún áformar annaðhvort að gera upp á nettógrunni eða innleysa eignina og gera skuldbindinguna upp samtímis.

86.8. Afleiðusamningar

Afleiður sem samstæðan notar í viðskiptum geta verið í formi sjálfstæðra samninga eða innbyggðar í aðra samninga. Í þeim tilfellum metur samstæðan hvort nauðsynlegt sé að aðgreina innbyggðu afleiðurnar og færa þær eins og þær væru sjálfstæðir samningar. Sú væri raunin ef fjárhagslegir eiginleikar og áhætta innbyggðu afleiðnanna eru ekki nátengd fjárhagslegum eiginleikum og áhættu samninganna sem afleiðurnar eru hluti af; sjálfstæðir samningar með sömu skilmála og innbyggðu afleiðurnar myndu falla undir skilgreininguna á afleiðu í reikningshaldi og samstæðan flokkar hvorki sameinuðu samningana sem veltufjáreignir eða veltufjárskuldir né skráir þá á gangvirði í rekstrarreikning.

Afleiður, sem ekki eru flokkaðar sem eiginfjárgerningar samstæðunnar, eru flokkaðar sem fjáreignir eða fjárskuldir, metnar á gangvirði og skráðar í efnahagsreikning sem eignir eða skuldir, eftir því hvort gangvirði þeirra á uppgjörstegi er jákvætt (eignir) eða neikvætt (skuldir). Þegar samstæðan þarf að aðgreina innbyggðar afleiður og færa þær eins og sjálfstæða samninga, færir samstæðan gangvirði innbyggðu afleiðnanna í sama lið í efnahagsreikningi og þá samninga sem þeir eru hluti af.

Samstæðan hóf beitingu áhættuvarnarreikningsskila í fyrsta skipti á fjórða ársfjórðungi 2016. Í samræmi við það færði samstæðan ákveðnar afleiðuskuldir sem veltufjárskuldir en aðrar sem afleiðuskuldir í áhættuvörn (sjá skýringu 86.4(b)).

86.9. Gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum

Á fjórða ársfjórðungi 2016 hóf samstæðan að beita gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum þar sem áhættuvarnarsambandið samanstendur af ákveðnum skuldabréfum í evrum á föstum vöxtum sem samstæðan gaf út árið 2016 sem hinir áhættuvörðu liðir og vissum vaxtaskiptasamningum í evrum sem áhættuvarnargerningum, þar sem samstæðan greiðir breytilega vexti og fær fasta vexti. Áhættuvarnarsamböndin eru skilgreind og færð sem gangvirðisvarnir þar sem vaxtaskiptasamningarnir verja samstæðuna fyrir áhættu vegna breytinga á gangvirði skuldabréfanna sem stafa af vaxtabreytingum. Samstæðan færir breytingarnar á gangvirði vaxtaskiptasamninganna strax í rekstrarreikning ásamt breytingunum á gangvirði skuldabréfanna sem rekja má til vaxtaáhættunnar. Breytingar á hreinu gangvirði vaxtaskiptasamninganna og skuldabréfanna eru færðar undir liðnum „Hreinar fjármunatekjur“, áfallnir vextir á bæði skuldabréfin og vaxtaskiptasamningana eru færðir undir liðnum „Vaxtagjöld“ og gengishagnaður og gengistap af bæði skuldabréfunum og vaxtaskiptasamningunum er færð undir liðnum „Hreinn gengismunur“.

Við upphaflega skráningu áhættuvarnanna, skráði samstæðan sambandið milli áhættuvarnargerninganna og hinna áhættuvörðu liða með formlegum hætti, þar á meðal markmið og stefnu áhættustýringar við beitingu áhættuvarnarinnar, ásamt aðferðinni sem notuð verður til að meta skilvirkni áhættuvarnarsambandanna. Samstæðan framkvæmir mat, bæði við upphaf áhættuvarnarsambandanna og á áframhaldandi grundvelli, á því hvort búist sé við því að áhættuvarnargerningarnir komi að miklu gagni við að vega á móti breytingum á gangvirði hinna áhættuvörðu liða á því tímabili sem áhættuvörnin nær yfir og hvort raunveruleg áhrif af hverri áhættuvörn sé á bilinu 80–125%.

Ef afleiðusamningur sem notaður er í áhættuvörn rennur út, er seldur, honum er slitið eða samningur er nýttur, eða áhættuvörn uppfyllir ekki lengur skilyrði fyrir gangvirðisvörn í áhættuvarnarreikningsskilum eða skilgreiningu áhættuvarnar er afturkölluð, þá eru áhættuvarnarreikningsskil fyrir viðkomandi áhættuvarnarsamband felld niður til frambúðar. Sérhver breyting á áhættuvörðum lið sem núvirðisáðferðinni er beitt á, upp að því marki að hann er felldur niður, er afskrifuð í rekstrarreikningi sem hluti af endurútreiknuðu núvirði liðsins það sem eftir er af líftíma hans.

86.10. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru félög sem samstæðan hefur veruleg áhrif á.

Veruleg áhrif eru vald til að hafa veruleg áhrif á fjármála- og rekstrarlegar ákvarðanir félaganna, án þess að hafa yfirráð eða sameiginleg yfirráð yfir ákvörðunum þeirra. Ef samstæðan hefur yfir að ráða 20% atkvæðisréttar í félagi eða meira, er gert ráð fyrir að samstæðan hafi veruleg áhrif, nema hægt sé að sýna fram á það með skýrum hætti að svo sé ekki. Ef samstæðan hefur á hinn bóginn yfir að ráða minna en 20% atkvæðisréttar í félagi, er gert ráð fyrir að samstæðan hafi ekki veruleg áhrif, nema hægt sé að sýna fram á slík áhrif með skýrum hætti. Samstæðan hefur hliðsjón af mögulegum atkvæðisrétti og áhrifum hans ef hann er til staðar, að meðtöldum mögulegum atkvæðisrétti sem önnur félög hafa yfir að ráða, þegar metið er hvort hann hafi veruleg áhrif.

Samstæðan bókfærir fjárfestingu í hlutdeildarfélögum með hlutdeildaraðferð. Með hlutdeildaraðferðinni er fjárfesting í hlutdeildarfélögum í upphafi færð á kostnaðarverði. Bókfært virði hveirrar fjárfestingar er leiðrétt fyrir breytingum sem verða á eignarhlut samstæðunnar í hreinum eignum hlutdeildarfélagsins frá kaupdegi. Viðskiptavild sem tengist fjárfestingu í hlutdeildarfélögum er tekin með í bókfært virði fjárfestinganna og er ekki sérstaklega prófuð með tilliti til virðisrýrnunar.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.10 (framhald)

Hlutur samstæðunnar í hagnaði eða tapi og annarri heildarafkomu hlutdeildarfélaganna, frá þeim degi sem veruleg áhrif hefjast fram að þeim degi sem verulegum áhrifum lýkur, er hluti af samstæðureikningi bankans. Óinnleystur hagnaður og tap sem stafar af viðskiptum milli samstæðunnar og hlutdeildarfélaganna er felldur út að því marki sem nemur eignarhlutdeildinni í hlutdeildarfélaginu.

Verði hlutdeild samstæðunnar í tapi hlutdeildarfélags hærri en eignarhlutur hennar, er bókfært virði þess hlutdeildarfélags lækkað niður í núll og frekara tap er ekki skráð, nema að því marki að lagalegar eða afleiddar skuldbindingar hafi fallið á samstæðuna, eða greiðslur hafi verið inntar af hendi fyrir hönd hlutdeildarfélagsins. Skili hlutdeildarfélagið í kjölfarið hagnaði færir samstæðan hlutdeild sína í hagnaði þegar hlutdeild hans í hagnaði er orðin jöfn hlutdeild hans í óuppgerðu tapi.

Eftir að hlutdeildaraðferðinni hefur verið beitt, ákvarðar samstæðan hvort nauðsynlegt sé að færa virðisrýmun af fjárfestingu sinni í hlutdeildarfélagum. Á hverjum reikningsskiladegi ákvarðar samstæðan hvort fyrir liggja hlutlægar vísbendingar um að einstakar fjárfestingar í hlutdeildarfélagum hafi rýnað. Ef slíkar vísbendingar eru til staðar, reiknar samstæðan út fjárhæð virðisrýmunar sem mismuninn milli endurheimtanlegs virðis hlutdeildarfélagsins og bókfærðs virðis þess og færir virðisrýmunina í rekstrarreikning.

Þegar verulegum áhrifum samstæðunnar á hlutdeildarfélag lýkur, metur hún og færir hverja áframhaldandi eignarhlutdeild á gangvirði. Allur mismunur milli bókfærðs virðis hlutdeildarfélagsins þegar verulegum áhrifum lýkur og gangvirðis hinnar áframhaldandi fjárfestingar og söluhagnaðar er færður í rekstrarreikning.

86.11. Leigusamningar

Samstæðan flokkar leigusamninga eftir efni þeirra og því að hve miklu leyti áhætta og ávinningur sem tengist eignarhaldi eignanna færast yfir til leigutakans. Leigusamningar eru skilgreindir sem rekstrarleiga þegar áhætta og ávinningur sem fylgja eignarhaldinu færast ekki efnislega frá leigusala til leigutaka. Leigusamningar eru skilgreindir sem fjármögnunarleiga þegar áhætta og ávinningur sem fylgja eignarhaldinu færast efnislega frá leigusala til leigutaka.

a) Samstæðan sem leigutaki

Leigugreiðslur samkvæmt eignaleigusamningum þar sem samstæðan er leigutaki eru gjaldfærðar línulega á samningstímanum.

b) Samstæðan sem leigusali

Þar sem samstæðan er leigusali í eignaleigu, færir samstæðan eignaleigukröfu sem jafngildir hreinni fjárfestingu í leigunni undir liðinn Lán til viðskiptavina í efnahagsreikningi. Samstæðan beitir reikningsskilaaðferðum sínum um afskráningu og virðisrýmun lána einnig á eignaleigukröfur sínar. Samstæðan færir fjármagnstekjur af eignaleigu í rekstrarreikningi undir liðinn Vaxtatekjur á leigutímanum til að fá fram samfellda arðsemi hinnar hreinu fjárfestingar í leigunni á tímabilinu.

Þegar samstæðan er leigusali í samningum sem teljast vera lögformlegir eignaleigusamningar en eru efnislega lánasamningar flokkar samstæðan þá meðal útlána og krafna.

86.12. Rekstrarfjármunir

a) Skráning og mat

Varanlegir rekstrarfjármunir eru metnir á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýmun (sjá skýringu 86.26).

Þegar hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi nýtingartíma eru þeir færðir hver í sínu lagi eins og um aðgreinda rekstrarfjármuni væri að ræða.

b) Kostnaður sem fellur til síðar

Kostnaður sem fellur til vegna endurnýjunar rekstrarfjármuna er eignfærður ef líklegt er að efnahagslegur ávinningur muni renna til samstæðunnar og hægt er að meta kostnaðinn með áreiðanlegum hætti. Ákvörðun um að leggja við bókfært virði eignar kostnað sem síðar fellur til er byggð á því hvort viðkomandi rekstrarfjármunur, allur eða að hluta, hefur verið endurnýjaður eða ekki, eða hvort eðli kostnaðarins þýðir að hann sé nýr rekstrarfjármunur. Allur annar kostnaður er færður í rekstur sem gjöld eftir því sem til hans stofnast.

c) Afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru afskrifaðir frá þeim degi sem þeir eru tiltækir til notkunar, að undanskildu landi sem er ekki afskrifað. Hver hluti hins afskrifaða þáttar varanlegra rekstrarfjármuna ásamt kostnaði sem er umtalsverður í hlutfalli við heildarkostnað þáttarins er afskrifaður sérstaklega. Afskriftarfjárhæð hvers aðgreinanlegs varanlegs rekstrarfjármunar er ákvörðuð eftir að niðurlagsverð hans hefur verið dregið frá. Afskriftir eru gjaldfærðar línulega í rekstur miðað við áætlaðan nýtingartíma hvers einstaks rekstrarfjármunar. Áætlaður nýtingartími er eftirfarandi:

Fasteignir	50 ár
Innréttingar	6-12 ár
Áhöld	4 ár
Bifreiðar	3 ár

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.13. Óefnislegar eignir

Hugbúnaður sem samstæðan kaupir er metinn á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri afskrift og virðisrýmun.

Kostnaður vegna hugbúnaðar sem er þróaður innan samstæðunnar er færður sem eign þegar samstæðan getur sýnt fram á ætlun sína og getu til að fullkomna þróun og notkun hugbúnaðarins með þeim hætti að hún muni skapa efnahagslegan ávinning í framtíðinni og getur með áreiðanlegum hætti metið kostnaðinn við að ljúka þróunarvinnunni. Eignfærður kostnaður af hugbúnaði sem er þróaður innan samstæðunnar felur í sér allan kostnað sem beinlínis tilheyrir þróun hugbúnaðarins og eignfærðan fjármagnskostnað og er afskrifaður á nýtingartímanum. Hugbúnaður sem er þróaður innan samstæðunnar er eignfærður á kostnaðarverði að frádreginni afskrift og virðisrýmun.

Síðari kostnaður vegna hugbúnaðar er aðeins eignfærður þegar hann eykur þann efnahagslega framtíðarávinning sem felst í þeirri tilteknu eign sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður þegar til hans er stofnað.

Hugbúnaður er afskrifaður línulega í rekstrarreikningi á áætluðum nýtingartíma hans, frá þeim degi sem hann er tilbúinn til notkunar. Áætlaður nýtingartími hugbúnaðar fyrir yfirstandandi tímabil og samanburðartímabilið er fjögur til tíu ár.

86.14. Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi

Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi er flokkuð til sölu og sýnd í sérstökum liðum eigna og skuldamegin í efnahagsreikningi ef samstæðan væntir þess að hún muni endurheimta bókfært virði þeirra við sölu frekar en með áframhaldandi notkun. Til að þetta eigi við þarf eignin að vera tilbúin til sölu í núverandi ástandi, með fyrirvara um eðlileg viðskiptakjör og líklega sölu.

Áður en eignin er flokkuð til sölu, eru eignir og skuldir metnar í samræmi við viðeigandi reikningsskilaaðferðir samkvæmt IFRS. Þar á eftir eru fastafjármunir til sölu metnar á kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist, að undanskildum frestuðum tekjuskattseignum, fjáreignum og fjárfestingareignum sem eru metnar í samræmi við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar sem eiga við þær eignir. Eftir að hafa verið flokkaðar til sölu eru óefnislegar eignir og varanlegir rekstrarfjármunir ekki lengur afskrifaðir og fjárfestingar í hlutdeildarfélögum ekki lengur færðar samkvæmt hlutdeildaraðferð. Skuldir sem tengjast eignum sem flokkaðar eru til sölu eru metnar í samræmi við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar sem eiga við þær skuldir.

Tekjur og gjöld sem stofnað hefur verið til vegna fastafjármuna til sölu og aflagðrar starfsemi eru færð í rekstrarreikning undir liðinn Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi að frádregnum tekjuskatti (sjá skýringu 86.30).

86.15. Fjárhagslegar ábyrgðir

Ábyrgðir eru samningar sem skuldbinda samstæðuna til að bæta réttþafa tap sem hann verður fyrir vegna vanefnda skuldara á greiðslum á gjalddaga, í samræmi við skilmála skuldagerings. Fjárhagslegar ábyrgðir eru gefnar út af samstæðunni til lánastofnana eða annarra samningsaðila viðskiptavinarins svo hún geti sett þær fram sem veð gegn lánveitingu, yfirdrætti eða annarri lánafyrirgreiðslu. Skuldir vegna ábyrgða sem samstæðan gefur út eru upphaflega metnar sem gangvirði álagsþóknunar á útgáfudegi og upphaflegt gangvirði er afskrifað línulega á líftíma ábyrgðarinnar. Skuldinar eru síðan færðar sem óafskrifuð álagsþóknun eða vænt mat á reikningsskiladegi á þeim kostnaði sem fellur á samstæðuna við að gera upp skuldbindingu sem til fellur vegna ábyrgðarinnar, hvort sem hærra reynist. Matið er byggt á sögulegri reynslu og áliti stjórnenda.

Hækkun eða lækkun skuldbindinga vegna ábyrgða er færð í rekstrarreikning. Álagsþóknunin er bókfærð sem tekjur í rekstrarreikningi undir liðnum Hreinar þóknatekjur.

86.16. Lánsloforð

Lánsloforð eru skuldbindingar samstæðunnar til að útvega lánsfé samkvæmt fyrirfram tilgreindum skilmálum og skilyrðum. Samstæðan færir aðeins lánsloforð sem slík í efnahagsreikning undir liðnum Aðrar skuldir ef samstæðan hefur skuldbundið sig til að veita lán sem væri álitnið virðisrýrt eða ef skuldbindingin verður íþyngjandi. Tengd gjöld eru síðan færð í rekstrarreikning. Þóknarir vegna lánsloforða sem samstæðan veitir viðtöku eru færðar í samræmi við þá reikningsskilaaðferð sem greint er frá í skýringu 86.22.

86.17. Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar þegar lagaleg eða líkleg greiðsluskýlda hvílir á samstæðunni vegna liðinna atburða og hægt er að meta fjárhæðina með áreiðanlegum hætti.

Fjárhæðin sem færð er sem skuldbinding er besta matið á því endurgjaldi sem þarf til að gera upp núverandi skuldbindingar á uppgjörstegi, að teknu tilliti til áhættu og óvissu sem tengist skuldbindingunni. Þar sem skuldbinding er metin út frá því framtíðargreiðsluflæði sem þarf til að gera upp núverandi skuldbindingu, er bókfært virði hennar núvirði greiðsluflæðisins. Þegar þess er vænst að hluti eða allur efnahagslegur ávinningur sem þarf til að gera upp skuldbindingu verði endurheimtur frá þriðja aðila og nær öruggt er að endurgreiðslan verði innheimt og hægt er að meta fjárhæð viðskiptakröfunnar á áreiðanlegan hátt er viðskiptakrafan skráð sem eign.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.17. (framhald)

Samstæðan færir skuldbindingar fyrir óvissum skuldum sem myndast við samruna ef til staðar er líkleg greiðsluskylda vegna liðinna atburða og hægt er að meta fjárhæðina með áreiðanlegum hætti, jafnvel þótt ekki séu líkur á að uppgjör hennar hafi áhrif á efnahagslegan ávinning.

86.18. Starfskjör

Allar einingar samstæðunnar eru skuldbundnar til að greiða föst framlög til opinberra eða einkarekinna líffeyrissjóða á lög- og samningsbundnum grunni. Samstæðan hefur engar frekari greiðsluskyldur þegar hún hefur greitt þessi framlög. Samstæðan færir þessi framlög sem launatengd gjöld þegar þau koma til greiðslu. Samstæðan hefur ekki skilgreint eftirlaunakerfi.

Starfskjör til skamms tíma fela í sér laun, kaupauka í peningum til skamms tíma, framlög til almannatrygginga, launaðar fjarvistir og ópeningalegar bætur til núverandi starfsfólks. Starfskjör til skamms tíma eru gjaldfærð af samstæðunni eftir því sem hin tengda þjónusta er veitt. Skuld er færð fyrir fjárhæðina sem gert er ráð fyrir að greidd verði samkvæmt áætlunum um kaupauka í peningum ef samstæðan hefur núgildandi lagalega eða ætlaða skuldbindingu til að greiða þessa fjárhæð vegna fyrri þjónustu sem starfsmaðurinn hefur veitt og hægt er að meta skuldbindinguna með áreiðanlegum hætti.

86.19. Eigið fé

a) Hlutafé

Hlutaféð sem sýnt er í ársreikningi samstæðunnar táknar heildarnafnvirði almennra hluta útgefna af móðurfélaginu og útistandandi á uppgjörsgæði. Viðbótarkostnaður sem rekja má beint til útgáfu almennra hluta er færður sem frádráttur frá eigin fé, að frádregnum öllum skattaáhrifum.

b) Arður af hlutabréfum

Gjaldfallinn arður til hluthafa í móðurfélaginu er færður sem skuld og dreginn frá eigin fé á því reikningstímabili sem hann er samþykktur af hluthöfum á aðalfundi móðurfélagsins. Arður til hluthafa í minnihluta í dótturfélögum er færður sem skuld og dreginn frá eigin fé á því reikningstímabili sem hann er samþykktur af hluthafafundi dótturfélaganna. Arður sem ákveðinn er eftir uppgjörsgæði er ekki færður sem skuld á uppgjörsgæði.

c) Aðrir varasjóðir

Aðrir varasjóðir samanstanda af lögbundnum varasjóði, þýðingarmun og bundnum eiginfjárreikningum.

i. Þýðingarmunur

Þýðingarmunur er gengismunur vegna þýðingar reikningsskila erlendra starfsemi í íslenskar krónur.

ii. Bundnir eiginfjárreikningar

Í júní 2016 samþykkti Alþingi breytingar á lögum um ársreikninga. Breytingarnar gilda frá og með 1. janúar 2016. Samkvæmt nýjum ákvæðum laganna skal félag, eftir því sem við á, færa tilteknar fjárhæðir af óráðstöfuðu eigin fé á bundna reikninga. Fjárhæðir á bundnum reikningum eru ekki tækar til arðgreiðslna. Bundnir reikningar greinast þannig:

Bundinn reikningur vegna eignfærðs þróunarkostnaðar

Við eignfærslu þróunarkostnaðar færir samstæðan sömu fjárhæð af óráðstöfuðu eigin fé á bundinn reikning. Fjárhæðir sem færðar eru á bundinn reikning eru færðar til baka á óráðstafað eigið fé í samræmi við afskrift eignfærðs þróunarkostnaðar sem færð er í rekstrarreikning.

Bundinn reikningur vegna gangvirðisbreytinga fjáreigna sem tilgreindar eru á gangvirði gegnum rekstrarreikning

Samstæðan færir gangvirðisbreytingar, vegna fjáreigna tilgreindra á gangvirði gegnum rekstrarreikning, af óráðstöfuðu eigin fé á bundinn reikning meðal eigin fjár, að teknu tilliti til skattáhrifa ef við á. Fjárhæðir sem færðar hafa verið á bundna reikninginn eru færðar til baka á óráðstafað eigið fé við sölu fjáreignarinnar.

Bundinn reikningur vegna óinnleysts hagnaðar vegna dóttur- og hlutdeildarfélaga

Sé hlutdeild í afkomu dóttur- og/eða hlutdeildarfélaga umfram móttekinn arð eða þann arð sem ákveðið hefur verið að úthluta, færir samstæðan mismuninn á bundinn reikning. Bundni reikningurinn skal, eftir því sem við á, leystur upp með færslu á óráðstafað eigið fé ef eignarhluturinn er seldur eða hann afskrifaður.

86.20. Handbært fé og ígildi þess

Til handbærs fjár og ígildis þess í sjóðstreymisyfirliti telst reiðufé, ríkisvixlar, óbundnar innstæður og innstæðubríf hjá Seðlabanka Íslands, og óbundnar innstæður hjá lánastofnunum, skammtímalán til lánastofnana og önnur auðseljanleg skuldabréf á breytilegum vöxtum. Handbært fé og ígildi þess nær yfir eftirstöðvar með minna en þriggja mánaða gjalddaga frá kaupdægi sem fela í sér óverulega áhættu á gangvirðisbreytingu og sem samstæðan notar við stýringu lausafjárskuldbindinga til skamms tíma.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.21. Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna allra fjáreigna og fjárskulda sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eru færð í rekstrarreikning með aðferð virkra vaxta. Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna allra veltufjáreigna og veltufjárskulda og allra fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstur, eru skráð í rekstrarreikning á grundvelli reikningsskila á rekstrargrunni.

Áfallnir vextir vaxtaskiptasamninga, sem eru skilgreindir og færðir sem áhættuvarnargerningar í gangvirðisvörnum gegn vaxtaáhættu (sjá skýringu 86.9), eru færðir í rekstrarreikningi sem breyting á vaxtakostnaði sem færður er fyrir skuldabréfin.

Aðferð virkra vaxta er aðferð til að reikna afskrifað kostnaðarverð fjáreigna og fjárskulda (eða safns fjáreigna og fjárskulda) og skipta vaxtatekjum eða vaxtagjöldum yfir viðkomandi tímabil. Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem afvaxtar vænt framtíðargreiðsluflæði fjáreignar eða fjárskuldar yfir áætlaðan líftíma fjármálagerningsins eða styttra tímabil, eftir því sem við á, til bókfærðs virðis fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar hlutfall virkra vaxta er reiknað áætlað samstæðan greiðsluflæði með tilliti til allra samningsskilmála fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til vænts útlánataps. Við útreikninginn er tekið tillit til allra þóknana og greiðslna á milli samningsaðila sem heyra undir hlutfall virkra vaxta, sem og viðskiptakostnaðar, yfirverðs og affalla.

Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem samstæðan gefur sér við upphaflega skráningu fjáreignar og fjárskuldar og bókfært virði þeirra er síðan aðlagað ef áætlanir um greiðslur og innborganir eru endurmetnar. Bókfært virði er endurreiknað með sömu ávöxtunarkröfu og notuð var við upphaflega skráningu. Breytingar á bókfærðu virði eru færðar sem vaxtatekjur eða vaxtagjöld. Vaxtatekjur og vaxtagjöld vegna fjármálagerninga á breytilegum vöxtum, eru venjulega skráð á gildandi markaðsvöxtum að viðbættum afskriftum eða að frádregnu álagi eða afföllum, sem byggjast á upprunalegri ávöxtunarkröfu. Vextir á virðisrýrðar fjáreignir eru reiknaðir á bókfært virði með upphaflegri ávöxtunarkröfu.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld innifela hagnað og tap af afskráðum lánnum og kröfum og fjárskuldum sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði.

86.22. Hreinar þóknatekjur (gjöld)

Hreinar þóknatekjur ná yfir tekjur og gjöld vegna þóknana. Þóknatekjur og þóknagjöld eru yfirleitt skráð á rekstrargrunni þegar viðkomandi þjónusta er veitt. Tekjur og gjöld vegna þóknana sem eru óaðskiljanleg frá virkum vöxtum á fjáreign eða fjárskuld eru tekin með við mat á virkum vöxtum.

Þóknunum vegna lánsloforða þar sem líklegt er að dregið verði á útlánið er frestað og þær færðar sem hluti af virkum vöxtum útlánsins. Þegar ekki er gert ráð fyrir að dregið verði á útlánið eru þóknar færðar línulega yfir lánstímabilið.

Þóknarir vegna sambankalána eru færðar sem tekjur þegar ferlinu er lokið og samstæðan hefur ekki haldið eftir neinum hluta lánapakksins fyrir sjálfan sig eða hefur haldið hluta af sömu virku vöxtunum og aðrir þátttakendur.

Þóknatekjur og þóknagjöld sem stofnað er til vegna samningaviðræðna, þátttöku í samningaviðræðum, viðskipta fyrir þriðja aðila eins og til dæmis umsýslu á yfirtöku hlutabréfa eða annarra verðbréfa eða kaupa eða sölu fyrirtækja, eru skráð þegar undirliggjandi viðskiptum er lokið.

Þóknatekjur fyrir umsjón með verðbréfasöfnum, aðra ráðgjöf og þjónustu eru færðar samkvæmt viðkomandi þjónustusamningi, eftir því sem þjónustan er veitt.

Þóknatekjur fyrir eignastýringu sem tengist fjárfestingasjóðum eru skráðar hlutfallslega á það tímabil sem þjónustan er veitt. Sama á við um einkabankaþjónustu, fjármálaskipulagningu og vörsluþjónustu sem er veitt samfellt yfir lengri tíma. Árangurstengdar þóknarir, eða hluti af þóknunum, eru færðar þegar tilsettum árangri hefur verið náð.

86.23. Hreinar fjármunatekjur (gjöld)

Hreinar fjármunatekjur (gjöld) fela í sér hreinan hagnað af veltufjáreignum og veltufjárskuldum, hreinan hagnað af fjáreignum sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, hreinan hagnað af gangvirðisvörnum og hreinan hagnað af fjáreignum til sölu.

a) Hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum

Hreinn hagnaður (tap) af veltufjáreignum og veltufjárskuldum felur í sér allar skráðar og óskráðar breytingar á gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem samstæðan flokkar til sölu, nema vaxtatekjur og vaxtagjöld (sem færð eru undir liðunum Vaxtatekjur og Vaxtagjöld, sjá skýringu 86.21) og gengishagnað og tap (sem færð eru undir liðnum Hreinn gengismunur, sjá skýringu 86.24). Tekjur vegna arðgreiðslna veltufjáreigna eru skráðar í rekstrarreikning þegar réttur samstæðunnar til þess að móttaka greiðslu er staðfestur.

Breytingar á gangvirði afleiðna sem flokkaðar eru til veltuviðskipta en teljast til efnahagslegra áhættuvarna fjáreigna sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, eru sýndar í skýringum með ársreikningi samstæðu sem jöfnun á móti hreinum hagnaði af fjáreignum færðum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.23 (framhald)

b) Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning felur í sér allar skráðar og óskráðar breytingar á gangvirði fjáreigna sem samstæðan færir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, nema á vöxtum og vaxtakostnaði (sem færðar eru undir liðnum Vaxtatekjur og Vaxtagjöld, sjá skýringu 86.21), og á gengishagnaði og tapi (sem færðar eru undir liðnum Hreinn gengismunur, sjá skýringu 86.24). Tekjur vegna arðgreiðslna fjáreigna sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru færðar í rekstrarreikning þegar réttur samstæðunnar til þess að móttaka greiðsluna hefur verið staðfestur.

Hagnaður af fjáreignum sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning felur einnig í sér breytingar á gangvirði afleiðna sem samstæðan flokkar til veltuviðskipta en teljast til efnahagslegra áhættuvarna fjáreigna sem samstæðan færir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

c) Hreinn hagnaður (tap) af gangvirðisvörum

Hreinn hagnaður eða tap af gangvirðisvörum felur í sér breytingar á hreinu gangvirði vaxtaskiptasamninga sem eru skilgreindir og færðir sem áhættuvarnargerningar og breytingar á gangvirði ákveðinna skuldabréfa sem skilgreind eru sem áhættuvarðir liðir. (sjá skýringu 86.9).

d) Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum til sölu

Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum til sölu felur í sér uppsafnaðar breytingar á gangvirði sem færðar eru í rekstrarreikning þegar fjáreignir eru afskráðar eða virðisrýrðar. Arður af fjáreignum til sölu er færður í rekstrarreikning undir Hreinar fjármunatekjur þegar samstæðan hefur öðlast rétt til að fá greiðslu.

86.24. Hreinn gengismunur

Hreinn gengismunur í rekstrarreikningi, felur í sér allan gengismun vegna uppgjors á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum og þýðingarmun peningalegra eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum sem myndast vegna fráviks frá upphaflega skráðu gengi á tímabilinu eða í fyrri reikningsskilum.

Hreinn gengismunur felur einnig í sér gengismun vegna þýðingarmunar ófjárhagslegra eigna og skulda sem samstæðan færir á gangvirði í erlendum gjaldmiðlum, en hagnaður og tap af þeim er einnig skráð í rekstrarreikningi.

86.25. Rekstrarkostnaður

Rekstrarkostnaður samanstendur af launum og launatengdum gjöldum, afskriftum af varanlegum rekstrarfjármunum, afskriftum óefnislegra eigna og öðrum rekstrarkostnaði eins og húsnæðiskostnaði, auglýsingakostnaði og tölvutengdum kostnaði.

86.26. Virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna

Samstæðan metur árlega hvort einhver vísbending sé um virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna annarra en tekjuskattsinneignar. Ef slík vísbending er til staðar metur samstæðan endurheimtanlegt virði eignarinnar.

Virðisrýrnun ófjárhagslegra eigna er bakfærð ef breyting hefur orðið á því mati sem notað er til að ákvarða endurheimtanlegt virði. Virðisrýrnun er aðeins færð til baka að því marki sem nemur bókfærðu virði eignarinnar án virðisrýrnunar.

86.27. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki

Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki er ófrádráttarbær skattur sem lagður var á fjármálafyrirtæki í þeim yfirlýsta tilgangi að skapa tekjur fyrir ríkissjóð til þess að mæta auknum kostnaði vegna gjaldþrota íslensku bankanna í október 2008. Ennfremur er skattinum ætlað að þjóna því hlutverki að draga úr áhættusækni banka. Í kjölfar skuldaleiðréttingaraðgerða ríkisstjórnarinnar sem kynntar voru 2013, var sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki hækkadur í 0,376% af heildarskuldum umfram 50.000 milljónir króna frá og með 1. janúar 2013. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki er sýndur í sérstökum lið í rekstrarreikningi.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.28. Hrein virðisbreyting útlána

Hrein virðisbreyting útlána er sú nettó fjárhæð sem færð er í rekstrarreikning eftir endurmat á áætluðum tekjum af útlánnum. Virðisbreytingin er samsett úr tekjum vegna endurmats á væntu framtíðargreiðsluflæði útlána og gjöldum vegna sértækrar virðisrýmnunar lána og almennrar virðisrýmnunar.

Á hverjum uppgjörstími metur samstæðan stöðu útlána og fyrirframgreiðslna og hvort einhverjar hlutlægar vísbendingar séu um breytingar á væntu greiðsluflæði, til dæmis vegna mismunar á væntum greiðslum og raunverulegum greiðslum, breytinga á verðmæti trygginga og bættrar fjárhagsstöðu lánpaga. Ef fjárhæð virðisrýmnunar lækkar á síðara tímabili og hægt er að tengja lækkunina hlutlægt við atburð sem varð eftir að virðisrýmnunin var skráð eða yfirtekin, er áður skráð virðisrýmun bakfærð. Fjárhæð hvernar bakfærslu er færð í rekstrarreikning undir liðinn Hrein virðisbreyting útlána.

a) Virðisrýmun

Fjáreign eða safn fjáreigna telst hafa rýrnað og virðisrýmun hefur myndast ef, og aðeins ef, fyrir liggja hlutlæg merki um virðisrýmun vegna eins eða fleiri atburða sem orðið hafa eftir upphaflega skráningu eignarinnar (tapsatburður) og sá tapsatburður (eða atburðir) hefur áhrif á framtíðargreiðsluflæði fjáreignarinnar eða safns fjáreigna sem hægt er að áætla með áreiðanlegum hætti. Mögulega er ekki hægt að greina einn sérstakan atburð sem veldur virðisrýmuninni, heldur er um að ræða samanlögð áhrif nokkurra atburða. Mögulegt tap vegna atburða sem gætu átt sér stað í framtíðinni er ekki tekið með í reikninginn.

Virðisrýmun útlána

Ef fyrir liggja hlutlæg merki um að virðisrýmun hafi orðið á útlánnum eða kröfum er bókfært virði þeirra lækkað til núvirðis áætlaðs framtíðargreiðsluflæðis á upprunalegum virkum vöxtum með framlagi á virðisrýmunarreikning.

Viðmið sem samstæðan notar til að ákvarða hvort fyrir hendi séu hlutlæg merki um virðisrýmun eru meðal annars:

- Vanskil á samningsbundnum greiðslum á höfuðstól eða vöxtum;
- Greiðsluflæðiserfiðleikar lántakandans;
- Brot á lánaskuldbindingum eða samningum;
- Upphaf gjaldþrotameðferðar;
- Versnandi samkeppnisstaða lántakandans;
- Lækkandi virði veðs;
- Eignir lækkaðar um áhættuflokk;
- Endurskipulagning og greiðsluúrræði.

Stjórnendur bankans meta hvort hlutlæg merki um virðisrýmun séu til staðar vegna fjáreigna sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði. Útlán sem ekki eru virðisrýrð sértækt eru metin vegna virðisrýmnunar sem hluti af lánasafni og niðurstaðan er færð sem almenn virðisrýmun.

Vaxtatekjur af virðisrýrðum lánnum eru færðar á þeim vöxtum sem notaðir eru við útreikning á núvirði framtíðargreiðsluflæðis við mat á virðisrýmun.

Útreikningur á endurheimtanlegu virði

Endurheimtanlegt virði útlána samstæðunnar er reiknað sem núvirði vænts framtíðargreiðsluflæðis. Afvöxtun útlána á föstum vöxtum er gerð með upphaflegri ávöxtunarkröfu. Útlán á breytilegum vöxtum eru afvöxtuð á markaðsvöxtum.

Endanlegar afskriftir útlána

Þegar lán er óinnheimtanlegt er það afskrifað á móti virðisrýmunarframlagi útlána. Slík lán eru afskrifuð eftir að öllum nauðsynlegum ferlum hefur verið lokið og fjárhæð tapsins hefur verið ákvörðuð.

Bakfærsla virðisrýmnunar

Virðisrýmun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er bakfærð ef hægt er að tengja síðari hækkun endurheimtanlegs virðis á hlutlægan hátt við atburð sem átti sér stað eftir að virðisrýmnunin var bókfærð.

Ef samstæðan endurmetur greiðslur eða tekjur, leiðréttir hún bókfært virði lána og krafna svo að það endurspegli raunverulegt og endurmetið greiðsluflæði. Ef einhver breyting er á væntu framtíðargreiðsluflæði, endurreiknar samstæðan bókfært virði útlána og krafna sem núvirði endurmetins framtíðargreiðsluflæðis með aðferð virkra vaxta. Mismunurinn á endurmetnu bókfærðu virði þessara lána og bókfærðu virði þeirra, sem felur í sér áfallna vexti, verðtryggingu, gengismun og raungreiðslur sem samstæðan tekur við, er færður í rekstrarreikning undir liðinn Hrein virðisbreyting útlána. Hækkanir á metnu framtíðargreiðsluflæði eru fyrst færðar sem bakfærsla á áður færðri virðisrýmun.

Skuldbreyting lána

Ef hægt er reynir samstæðan að endurskipuleggja útlán frekar en að ganga að veði. Slíkt kann að fela í sér breytingar á lánstíma og lánaskilmálum. Þegar búið er að semja aftur um skilmála er útlánið ekki lengur talið í vanskilum. Virðisrýmun útlánanna er áfram metin sértækt eða sem hluti af lánasafni.

Almenn virðisrýmun

Almenn virðisrýmun endurspeglar mat á virðisrýmun sem hefur orðið en ekki greinst á uppgjörstímabilinu fyrir safn útlána með svipaða lánsáhættu.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.29. Tekjuskattur

Tekjuskattur í rekstrarreikningi, felur í sér tekjuskatt til greiðslu og frestaðan tekjuskatt af áframhaldandi starfsemi, að undanskildum hlut samstæðunnar í tekjuskatti af hlutdeildarfélögum samstæðunnar sem er færður með hlutdeildaraðferð. Tekjuskattur af aflagðri starfsemi er tekinn með undir liðinn Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi að frádregnum tekjuskatti í rekstrarreikningi (sjá skýringu 86.30).

Tekjuskattur er skráður í rekstrarreikningi nema að því marki sem hann tengist liðum sem færðir eru í yfirlit yfir aðra heildarafkomu eða beint í eigin fé í samræmi við skráningu þess undirliggjandi liðar sem hann tengist.

Tekjuskattur til greiðslu er sá skattur sem gert er ráð fyrir að greiða þurfi af tekjuskattsskyldri afkomu ársins, miðað við þá skattprósentu sem í gildi er eða búið er að tilkynna að verði í gildi á reikningsskiladegi og allar breytingar sem gerðar hafa verið á skatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Frestaður tekjuskattur er reiknaður á grundvelli tímabundins mismunar á gangvirði eigna og skulda eins og það er sýnt í skattskilum annars vegar og reikningsskilum hins vegar, að teknu tilliti til yfirfæranlegs skattalegs taps. Þessi mismunur stafar af því að skattskil eru gerð eftir öðrum reglum en reikningsskil, einkum vegna þess að tekjur, sérstaklega af fjáreignum, eru bókaðar fyrr í reikningsskilum en í skattalegu uppgjöri.

Skatteign er aðeins færð að því marki sem líklegt er að skattskyldur framtíðarhagnaður verði nægjanlegur til að nýta yfirfæranlegt skattalegt tap. Skatteign er lækkuð að því marki sem dregur úr líkum á að yfirfæranlegt tap muni nýfast.

Frestaður tekjuskattur er metinn miðað við þá skattprósentu sem vænst er til að verði beitt á tímabundinn mismun þegar hann er bakfærður, með því að nota þá skattprósentu sem í gildi er eða búið er að tilkynna að verði í gildi á reikningsskiladegi.

Skatteign er undir liðnum Aðrar eignir og tekjuskattsskuldbinding er undir liðnum Skattskuldir í efnahagsreikningi. Skatteign og tekjuskattsskuldbindingar sem tilheyra fastafjármunum til sölu (sjá skýringu 86.14) eru þó færðar undir liðinn Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi í efnahagsreikningi.

Skatteign er jafnað á móti tekjuskattsskuld í efnahagsreikningi ef samstæðan hefur lagalegan aðfararhæfan rétt til að jafna út hinum færðu fjárhæðum og hefur í hyggju annaðhvort að gera upp nettó eða að innleysa eignina og gera upp skuldina samtímis. Skatteign og tekjuskattsskuldbinding eru jafnaðar út í efnahagsreikningi ef samstæðan hefur lagalegan aðfararhæfan rétt til að jafna skatteign á móti tekjuskattsskuldbindingu og skatteignin og tekjuskattsskuldbindingin tengjast sköttum sem lagðir eru á af sama skattyfirvaldi á sömu skattskyldu eininguna eða á aðrar skatteiningar, en þær áforma að gera upp tekjuskattsskuldbindingu og skatteign nettó eða skatteign og tekjuskattsskuldbinding þeirra verða innleystar samtímis.

86.30. Aflögð starfsemi

Samstæðan sýnir í sérstakri línu í rekstrarreikningi hagnað eða tap af aflagðri starfsemi, að frádregnum tekjuskatti. Til aflagðrar starfsemi teljast dótturfélög sem samstæðan hefur yfirtekið eingöngu í því augnamiði að selja þau aftur og sem uppfylla þau skilyrði að vera flokkuð til sölu (sjá skýringu 86.14) frá kaupdegi.

Hagnaður eða tap af aflagðri starfsemi felst í (i) hagnaði eða tapi eftir skatta af dótturfélögum sem samstæðan hefur yfirtekið eingöngu í því augnamiði að selja þau aftur, (ii) bókfærðum hagnaði eða tapi eftir skatta af mati á gangvirði að frádregnum sölukostnaði og af sölu dótturfélaga sem samstæðan hefur yfirtekið eingöngu í því augnamiði að selja þau aftur og (iii) hagnaði og tapi eftir skatta af sölu á fullnustueignum.

86.31. Jöfnun tekna og gjalda

Samstæðan jafnar aðeins tekjum og gjöldum í rekstrarreikningi þegar þess er krafist eða það er leyft samkvæmt IFRS.

86.32. Hagnaður á hlut

Samstæðan sýnir grunnhagnað og þynntan hagnað á hlut fyrir almenna hluti sína. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður með því að deila í hagnað eða tap sem tilheyrir almennum hluthöfum bankans með vögu meðaltali fjölda útistandandi almennra hluta á tímabilinu. Þynntur hagnaður er ákvarðaður með því að leiðrétta hagnað eða tap sem tilheyrir almennum hluthöfum bankans og vegið meðaltal fjölda útistandandi almennra hluta með tilliti til áhrifanna af öllum þynntum mögulegum almennum hlutum, ef einhverjir eru.

86.33. Starfspættir

Starfspáttur er aðgreinanlegur hluti samstæðunnar sem býður fram vörur og þjónustu sem bera tekjur og tilfallandi gjöld, þar með taldar tekjur og gjöld sem tengjast viðskiptum við aðra starfspætti samstæðunnar. Vörur og þjónusta hvers starfspáttar felur í sér áhættu og umbun sem getur verið frábrugðin áhættu annarra starfspátta. Tilgreindur hagnaður starfspáttarins er sá hagnaður sem kynntur er stjórnendum samstæðunnar og bankastjórn í þeim tilgangi að ráðstafa auðlindum og árangursmeta starfspætti.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.34. Upphafleg beiting nýrra alþjóðlegra reikningsskilastaðla og breytingar á reikningsskilastöðlum

Nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar og breytingar á reikningsskilastöðlum sem tóku gildi frá og með 1. janúar 2016 höfðu ekki veruleg áhrif á samstæðureikning bankans.

86.35. Nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar og breytingar á reikningsskilastöðlum sem hafa verið gefnir út en ekki tekið gildi

Nokkrir nýir alþjóðlegir reikningsskilastaðlar, og breytingar á reikningsskilastöðlum, hafa verið gefnir út en hafa ekki enn tekið gildi. Samstæðan hefur ekki innleitt neinn þeirra fyrir gildistíma og hyggst ekki gera það fyrir en þeir taka gildi. Af þeim nýju alþjóðlegu reikningsskilastöðlum, og breytingum á reikningsskilastöðlum, sem hafa verið gefnir út en ekki öðlast gildi væntir samstæðan að einungis eftirfarandi staðlar muni hafa áhrif á samstæðureikning sinn á því tímabili þegar þeim verður beitt í fyrsta sinn:

a) IFRS 9 Fjármálagerningar

IFRS 9 Fjármálagerningar, kemur í stað núverandi reglna í IAS 39 Fjármálagerningar: Færsla og mat og leiðir til breytinga á öðrum stöðlum, eins og IAS 1 Framsetning reikningsskila og IFRS 7 Fjármálagerningar: Upplýsingagjöf.

Eftirfarandi eru meginatriði IFRS 9:

- Flokka ber fjáreignir í einn af þremur matsflokkum, þ.e. fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði, fjáreignir metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu eða fjáreignir metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Matið á því hvernig flokka ætti eign ber að framkvæma þegar eignin er upphaflega færð í bókhaldi. Skytt er að endurflokka fjáreignir milli matsflokka ef markmið viðskiptalíkans sem eigninnar tilheyrir breytist eftir upphaflega færslu þeirra í bókhaldi og ef breytingin er veruleg fyrir starfsemi félagsins.

- Flokka ber fjáreign sem fjáreign sem verður metin á afskrifuðu kostnaðarverði ef samningsbundnir skilmálar fjáreignarinnar leiða til sjóðstreymis sem er eingöngu greiðsla höfuðstóls og vaxta og eignin tilheyrir viðskiptalíkani sem hefur það að markmiði að innheimta samningsbundið sjóðstreymi.

- Flokka ber fjáreign sem fjáreign sem verður metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef samningsbundnir skilmálar fjáreignarinnar leiða til sjóðstreymis sem er eingöngu greiðsla höfuðstóls og vaxta og eignin tilheyrir viðskiptalíkani þar sem markmið þess næst bæði með því að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og með því að selja fjáreignir.

- Flokka ber allar aðrar fjáreignir sem fjáreignir sem verða metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Þar að auki er heimilt við upphaflega skráningu í bókhaldi að tilgreina fjáreign óafturkallanlega sem fjáreign sem verður metin síðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef tilgreiningin leiðir til þess að eytt sé eða verulega dregið úr reikningsskilalegu misræmi sem annars myndi koma fram.

- Allar fjárfestingar í eiginfjárgerningum verða metnar á gangvirði eftir upphaflega færslu í bókhaldi. Eiginfjárgerningar sem haldið er til veltuviðskipta verða metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Fyrir allar aðrar fjárfestingar í eiginfjárgerningum verður hægt að taka óafturkallanlega ákvörðun við upphaflega færslu í bókhaldi um það hvort innleystur og óinnleystur hagnaður eða tap af gangvirðisbreytingum, þar með talinn gengismun, verða færð í aðra heildarafkomu frekar en í rekstrarreikning. Fyrir slíkar fjárfestingar verður hagnaður eða tap af gangvirðisbreytingum ekki millifært síðar í rekstrarreikning. Hægt verður að taka þessa ákvörðun fyrir hvern og einn gerning fyrir sig. Arður verður færður í rekstrarreikning svo lengi sem hann felur í sér arðsemi af fjárfestingu.

- IFRS 9 hefur að geyma núverandi reglur IAS 39 um innbyggðar afleiður þar sem grunnsamningurinn er ekki fjáreign sem fellur undir gildissvið IFRS 9, t.d. fjárskuld eða leigukröfur. Hins vegar verður óheimilt að aðskilja afleiður sem eru innbyggðar í fjáreignum sem falla undir gildissvið IFRS 9. Þess í stað verður skytt að meta samsetta fjármálagerninginn með tilliti til flokkunar í heild sinni.

- IFRS 9 hefur að geyma núverandi reglur IAS 39 um flokkun fjárskulda. Í tilvikum fjárskulda sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, ber almennt að færa fjárhæð gangvirðisbreytinga vegna breytinga á útlánaáhættu þeirra í aðra heildarafkomu, og færa eingöngu þá fjárhæð heildarhagnaðar eða taps sem eftir stendur í rekstrarreikning. Óheimilt verður að millifæra fjárhæðir sem hafa verið færðar í aðra heildarafkomu yfir í rekstrarreikning síðar en heimilt verður að millifæra þær innan eigin fjár. Ef færsla hagnaðar eða taps í aðra heildarafkomu leiðir hins vegar til, eða eykur, reikningshaldslegt misræmi í rekstrarreikningi þá ber að færa alla gangvirðisbreytinguna í rekstrarreikning. Þar að auki verður allur hagnaður eða tap af gangvirðisbreytingum áfram fært í rekstrarreikning vegna lánsloforða og fjárhagslegra ábyrgðarsamninga sem eru tilgreindir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

- IFRS 9 skiptir líkaninu um áfallið tap í IAS 39 út fyrir líkan um vænt útlánatap við útreikning á virðisrýrnun fjáreigna. Líkanið um vænt útlánatap í IFRS 9 mun ekki gilda um fjárfestingar í eiginfjárgerningum og fjáreignir sem eru flokkaðar sem fjáreignir metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Líkanið um vænt útlánatap í IFRS 9 notar tvískipta nálgun, þar sem afskriftareikningur vegna væntra útlánatapa er metinn á hverjum reikningsskiladegi annað hvort sem 12 mánaða vænt útlánatöp eða sem vænt útlánatöp yfir líftíma fjáreignar, eftir því hvort veruleg aukning hefur átt sér stað í útlánaáhættu fjármálagerningsins frá því hann var færður upp haflega í bókhaldi. Sérstakar reður munu oilda um fjáreignir sem eru virðisrýrðar þegar þær eru færðar upp haflega í bókhaldi.

Skýringar með ársreikningi samstæðunnar

86.35. (framhald)

• IFRS 9 inniheldur nýjar reglur um almenn áhættuvarnareikningsskil sem færa áhættuvarnareikningsskilin nær áhættustýringu. Í grunninn breyta nýju reglurnar ekki þeim tegundum áhættuvarnarsambanda eða reglum um mat og færslu óvirkni sem gilda samkvæmt IAS 39. Samkvæmt nýju reglunum geta hins vegar fleiri áhættuvarnaraðferðir sem eru notaðar við áhættustýringu verið tækar í áhættuvarnareikningsskilum. Þessu til viðbótar hefur virkniprófinu verið skipt út fyrir meginregluna um efnahagslegt samband. Þá verður afturvirkis mats á virkni áhættuvarna ekki lengur krafist. IFRS 9 geymir áfram leiðbeiningar IAS 39 um gangvirðisvarnir vegna vaxtaáhættu í söfnum og leyfir félögum einnig að halda áfram að beita öllum reglum um áhættuvarnareikningsskil úr IAS 39 frekar en að beita nýju reglunum. Samstæðan hefur ekki tekið ákvörðun um hvort hún muni áfram beita reglum IAS 39 eða nýjum reglum IFRS 9 við áhættuvarnareikningsskil.

• IFRS 9 bætir við nýjum kröfum um framsetningu og ítarlegum nýjum og breyttum kröfum um upplýsingagjöf, þar með talið kröfum um upplýsingagjöf vegna yfirfærslu úr IAS 39 í IFRS 9.

IFRS 9 reikningsskilastaðallinn gildir fyrir samstæðuna frá og með samstæðureikningi fyrir árið 2018, almennt með afturvirkri beitingu sem er þó háð sérstökum undantekningum. Samstæðan hefur hafið formlegt innleiðingarverkefni til að tryggja að hún verði búin undir samhliða beitingu staðalsins á fjórða ársfjórðungi ársins 2017 og beitingu hans frá 1. janúar 2018. Árið 2015 stofnaði samstæðan þverfaglegan innleiðingarhóp sem skipaður var fulltrúum úr áhættustýringu, fjármálasviði og af rekstrarsviði til að undirbúa innleiðingu IFRS 9. Framkvæmdastjóri fjármálasviðs, framkvæmdastjóri áhættustýringar og framkvæmdastjóri rekstrarsviðs eru ábyrgir fyrir verkefninu og gefa endurskoðunarnefnd samstæðunnar reglulega skýrslu. Verkefnið skiptist í einstaka verkþætti, viðskiptalíkan og flokkun fjáreigna, virðisrýmnunar- og matslíkön, innri og ytri reikningsskil og tengsl við fjárfesta. Hinu upphaflega mats- og greiningarstigi var lokið árið 2016 í öllum verkþáttum. Bæði undirhóparnir í flokkun og mati og virðisrýmnun hafa nú lokið greiningar- og hönnunarvinnu og hafa metið viðkomandi skýringarkröfur.

Samstæðan skipuleggur nú og innleiðir nauðsynlegar breytingar á skilgreiningum, kerfum og ferlum til að taka upp þrískipt líkan af væntu útlánatapi. Samstæðan endurskoðar nú einnig virðisrýmnunarferlið sem lið í innleiðingu IFRS 9. Kostnaðarsamara verður fyrir samstæðuna að vera með lán með verulega aukna útlánaáhættu á stigi 2 í samanburði við almennu virðisrýmnunina í IAS 39, en á stigi 3 gæti virðisrýmnunin hins vegar minnkað þegar skipt verður yfir í líkindavegið meðaltal af væntum útlánatöpum. Vegna þess hve staðallinn er flókinn og vegna fjölmargra óleystra viðfangsefna, hefur samstæðan ekki enn fulla yfirsýn yfir heildaráhrifin á gjaldfærða virðisrýmun. Gert er ráð fyrir að haldið verði áfram að þróa hið nýja virðisrýmnunarferli fram að innleiðingunni árið 2018.

b) IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavinum

Alþjóðareikningsskilaráðið (IASB) gaf út nýjan staðal, IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavinum árið 2014. Nánari leiðbeiningar með staðlinum voru birtar í apríl 2016. Í nýja staðlinum er að finna heildstæða fyrirmynd að tekjuskráningu fyrir samninga við viðskiptavinum og leysir hann af hólmi núverandi tekjuskráningarstaðla og túlkningar innan IFRS, eins og IAS 18 Tekjur. Nýi staðallinn tekur gildi fyrir reikningsár sem hefjast 1. janúar og síðar, og heimilt er að innleiða hann fyrr. Staðallinn var samþykktur af framkvæmdastjórn Evrópusambandsins árið 2016 og gert er ráð fyrir að framkvæmdastjórnin samþykki leiðbeiningarnar með honum árið 2017. Samstæðan gerir ekki ráð fyrir að innleiða staðalinn fyrr. Staðallinn gildir ekki um fjármálagreininga eða leigusamninga. Samstæðan hefur ekki lokið mati á áhrifunum á samstæðureikningsskilin en núna er það mat samstæðunnar að nýi staðallinn muni ekki hafa marktæk áhrif á samstæðureikningsskilin, eiginfjárförf eða stórar áhættuskuldbindingar við innleiðingu.

c) IFRS 16 Leigusamningar

Alþjóðareikningsskilaráðið (IASB) hefur gefið út nýjan staðal, IFRS 16 Leigusamningar. Innleiðing staðalsins felur í sér óverulegar breytingar fyrir reikningsskil leigusala. Nýi staðallinn breytir reikningsskilum fyrir leigutaka. Allir leigusamningar (fyrir utan leigusamninga til skamms tíma og leigusamninga fyrir eignir með lágt virði) skulu færðir í efnahagsreikningi leigutaka sem réttur til að nota eignina og skuldbinding á móti, og leigugreiðslurnar skulu færðar sem afskriftir og vaxtagjöld. Nýi staðallinn tekur gildi fyrir reikningsár sem hefjast 1. janúar 2019 og síðar og heimilt er að innleiða staðalinn fyrr. Gert er ráð fyrir að framkvæmdastjórn Evrópusambandsins samþykki staðalinn á árinu 2017. Samstæðan gerir ekki ráð fyrir að innleiða IFRS 16 áður en staðallinn tekur gildi og vinnur nú að því að meta áhrif staðalsins á reikningsskil samstæðunnar.

d) IAS 7 Sjóðstreymi

Alþjóðareikningsskilaráðið (IASB) hefur gefið út breytingar á staðli IAS 7 um sjóðstreymi, sem er ætlað að bæta skýringar vegna fjármögnunarhreyfinga og til að gera lesanda reikningsskilanna auðveldara um vik hvað varðar skilning á lausafjárstöðu viðkomandi félags. Með tilkomu breytinganna þurfa félög að greina frá breytingum á fjárskuldum vegna fjármögnunarhreyfinga, svo sem vegna breytinga frá sjóðstreymi og fjármögnunarhreyfinga sem ekki hreyfa handbært fé (t.d. hagnaður eða tap vegna gengisbreytinga). Breytingarnar taka gildi 1. janúar 2017. Samstæðan er að leggja mat á áhrif breytinganna á reikningsskilin.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2016

Stjórn Íslandsbanka hefur einsett sér að vera framúrskarandi í góðum stjórnarháttum og að stjórnarhættir bankans samræmist því regluverki sem um starfsemiina gildir, alþjóðlega viðurkenndum viðmiðum og bestu framkvæmd á sviði stjórnarháttá.

Stjórnarhættir Íslandsbanka eru í samræmi við viðurkenndar leiðbeiningar um stjórnarhætti eftirlitsskyldra aðila. Íslandsbanki starfar samkvæmt gildandi löggjöf um aðila sem eru undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins (FME), ásamt viðeigandi reglum og tilmælum FME og reglum Nasdaq Iceland sem aðgengilegar eru á vefsíðum þeirra (www.fme.is og www.nasdaqomxnordic.com). Meðal þeirra laga sem um starfsemi bankans gilda eru lög um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, lög um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007, samkeppnislög nr. 44/2005 og lög um hlutafélög nr. 2/1995 sem ásamt samþykktum bankans mynda grunninn að starfsemi hans. Viðeigandi löggjöf er að finna á vefsíðu Alþingis (www.althingi.is).

Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum

Bankinn er staðráðinn í að viðhalda góðum stjórnarháttum sem samræmast bestu framkvæmd á sviði stjórnarháttá. Íslandsbanki hlaut fyrst viðurkenningu sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum í mars 2014 frá Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti við Víðskiptafræðistofnun Háskóla Íslands. Viðurkenningin var veitt í kjölfar ítarlegrar skoðunar á starfsháttum stjórnar, undirnefndum stjórnar og stjórnenda bankans. Viðurkenningin var endurnýjuð í mars 2015 og 2016 og aftur í febrúar 2017.

Íslandsbanki hefur sett sér stefnu um góða stjórnarhætti, Ákvarðanatökulykil bankans, þar sem allar meiriháttar ákvarðanir sem hugsanlegt væri að bankinn vilji grípa til við tiltekna aðstæður eru kortlagðar. Lykilinn er liður í að bæta ákvarðanatöku og auka þar með traust hagsmunaaðila til bankans. Ákvarðanatökulykillinn setur ákveðin skilyrði fyrir töku allra meiriháttar ákvarðana. Lykillinn setur það skilyrði að allar meiriháttar ákvarðanir skuli teknar á grundvelli bestu fánlegu upplýsinga á hverjum tíma og að fengnu álit viðeigandi aðila innan bankans.

Fylgni við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja

Samkvæmt 7. mgr. 54. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 ber bankanum að fylgja viðurkenndum leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Stjórn bankans fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja (5. útg.) sem gefnar eru út af Víðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins (hér eftir leiðbeiningarnar). Leiðbeiningarnar eru aðgengilegar á www.leidbeiningar.is. Stjórnarhættir bankans samræmast ákvæðum leiðbeininganna í öllum meginatriðum, að frátöldum tilteknum efnisatriðum sem fram koma í greinum 1.5 og 2.9.

Í grein 1.5 í leiðbeiningunum er gert ráð fyrir að hluthafafundur skuli skipa tilnefningarnefnd eða ákveða hvernig hún skuli skipuð. Hluthafar bankans, sem og stjórn hans, telja ekki ástæðu til að skipa slíka nefnd á þessum tíma vegna þess hvernig eignarhaldi bankans er hagað. Fulltrúar til stjórnarsetu eru tilnefndir af eiganda bankans, íslenska ríkinu, og skipar Bankasýsla Ríkisins sérstaka valnefnd til verksins í samræmi við 7. gr. laga um bankasýslu ríkisins nr. 88/2009.

Í grein 2.9 í leiðbeiningunum er gert ráð fyrir að stjórn bankans setji siðferðisleg viðmið fyrir stjórn, stjórnendur og starfsmenn bankans. Framkvæmdastjórn bankans samþykkti siðareglur fyrir bankann í janúar 2011 sem allir starfsmenn tóku þátt í að móta. Stefnt er að því að stjórn samþykki nýjar siðareglur fyrir bankann á árinu 2017.

Helstu þættir áhættustýringar og innra eftirlits

Innra eftirlit

Umgjörð bankans um áhættustýringu og innra eftirlit byggir á eftirlitakerfi þriggja varnarlína, eins og það kemur fram í leiðbeiningum Evrópsku Bankaeftirlitssstofnunarinnar um innri stjórnarhætti, og hefur að markmiði upplýsta ákvarðanatöku og sterka áhættuvitund gegnum allan bankann. Umgjörðinni er ætlað að tryggja skilvirki í starfseminni, viðunandi áhættustýringu, góða víðskiptahætti, áreiðanleika fjárhags- og annarra upplýsinga innan og utan bankans, ásamt fylgni við viðeigandi lög, reglur, tilmæli og innri reglur bankans.

Fyrsta varnarlínan samanstendur af víðskipta- og stoðbeiningum bankans; önnur varnarlínan af innri eftirlitseiningum bankans, áhættustýringu og regluvörslu; og þriðja varnarlínan er innri endurskoðun sem heldur stjórn og stjórnendum upplýstum um gæði stjórnarháttá, áhættustýringar og innra eftirlits, m.a. með framkvæmd sjálfstæðrar og óháðrar endurskoðunar.

Áhættustýring

Stjórn bankans hefur eftirlit með framkvæmd stefnu bankans, virkni eftirlits með bókhaldi og fjárreiðum og tryggir stöðuga virkni innri endurskoðunar, regluvörslu og áhættustýringar.

Lykilnefndir framkvæmdastjórnar: framkvæmdastjórn; áhættunefnd; efnahagsnefnd; og fjárfestingaráð bera ábyrgð á framkvæmd áhættustýringar og innra eftirlits í umboði stjórnar. Í krafti þess umboðs gefa nefndirnar út ítarlegar leiðbeiningar um áhættumat og einstök áhættumörk í samræmi við skilgreindan áhættuvilja bankans.

Frekari upplýsingar um áhættustýringu og innra eftirlit má finna í áhættuskýrslu bankans fyrir árið 2016 (Pillar 3 Report) sem birt er á vefsíðu bankans.

Reikningsskil og endurskoðun

Bankastjóri sér til þess að stjórn fái reglulega nákvæmar upplýsingar um fjármál, uppbyggingu og rekstur félagsins og endurskoðunarnefnd stjórnar aðstoðar stjórn bankans við að uppfylla eftirlitsskyldur sínar í tengslum við birtingu fjárhagsupplýsinga og innra eftirlit.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2016

Fjármálasvið bankans gerir reikningsskil fyrir bankann í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS). Áður en árs- og árs hlutareikningar bankans eru lagðir fyrir stjórn til samþykktar gefur endurskoðunarnefnd stjórnar álit sitt á þeim. Stjórnendauppgjör eru lögð fyrir stjórn 10 sinnum á ári, að jafnaði. Ytri endurskoðendur kanna hálfársuppgjör og endurskoða ársuppgjör bankans. Mat ytri endurskoðenda á veikleikum í innra eftirliti í vinnuferli við gerð reikningsskila er hluti af endurskoðunarskýrslu sem fer til endurskoðunarnefndar stjórnar.

Árshluta- og ársuppgjör bankans eru birt opinberlega. Óaðskiljanlegur þáttur í reikningsskilum bankans eru skýringar áhættustýringar í ársreikningi bankans, sjá nánar skýringar 58-83 í ársreikningi samstæðunnar.

Í samræmi við samþykktir bankans og lög um fjármálafyrirtæki skal kjósa endurskoðunarfélag á aðalfundi bankans til fimm ára í senn. Á aðalfundi bankans árið 2016 var Ríkisendurskoðun kosið endurskoðunarfélag bankans til næstu fimm ára í samræmi við 2. mgr. 6. gr. laga nr. 86/1997 um Ríkisendurskoðun. Ríkisendurskoðun hefur síðan falið Ernst & Young endurskoðun bankans í umboði sínu til næstu fimm ára.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðunardeild starfar sjálfstætt frá öðrum deildum bankans í samræmi við 16. gr. laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. Innri endurskoðun veitir bankanum sjálfstæða, hlutlæga staðfestingu á því hvort ferli bankans varðandi áhættustýringu, innra eftirlit og stjórnarhætti séu fullnægjandi. Innri endurskoðandi er ráðinn af stjórn og er ábyrgur fyrir innri endurskoðun innan samstæðu bankans.

Regluvörður

Bankanum ber, sem fjármálafyrirtæki með heimild til verðbréfiðskipta, og sem útgefandi skráðra fjármálagerna, að starfrækja regluvörslu. Regluvörður er ráðinn af bankastjóra og er ráðning hans staðfest af stjórn. Regluvörður starfar samkvæmt erindisbréfi sem samþykkt er af stjórn bankans. Hlutverk regluvarðar er að fylgjast með og meta, með reglubundnum hætti, ráðstafanir bankans í tengslum við verðbréfiðskipti og að þær séu ávallt í samræmi við viðeigandi lög. Regluvörður er jafnframt ábyrgur fyrir því að meta og fylgjast með hvort bankinn starfi í samræmi við lög um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka nr. 64/2006 auk þess sem hann er ábyrgur aðili samkvæmt bandarísku FATCA skattalöggjöfinni og staðli OECD ríkjanna um upplýsingaskipti á fjárhagsupplýsingum. Loks hefur regluvörður jafnframt yfirsýn með hlífingaráhættu bankans.

Gildi Íslandsbanka, siðferðisviðmið og stefna um samfélagslega ábyrgð

Gildi bankans eru kjarni fyrirtækjamenningarinnar sem mótar hegðun, hugarfarar og viðmót starfsmanna bankans. Gildi Íslandsbanka krefjast þess að starfsmenn séu faglegir, stundi öguð vinnubrögð, fari eftir ferlum og fylgi málum eftir til enda – fagleg, jákvæð og framsýn.

Til að viðhalda og styrkja trúverðugleika og orðspor bankans tóku allir starfsmenn þátt í að móta siðareglur bankans sem finna má á vefsíðu hans. Þeim er ætlað að stuðla að góðum starfs- og viðskiptaháttum, auka traust og leiðbeina starfsfólki við dagleg störf.

Bankinn leggur sitt af mörkum til að efla nærumhverfi sitt með því að styðja við fjölbreytt starf á sviði menningar, íþróttar og félagsmála, auk þess að styrkja nýsköpunar- og frumkvöðlaverkefni. Verkefni bankans á sviði samfélagslegrar ábyrgðar eru byggð á stefnu stjórnar sem nær til fimm lykilþátta; viðskipta, menntunar, umhverfis, mannauðs og samfélags. Árlega er gefin út skýrslan Íslandsbanki í samfélaginu – Global Compact og er hún aðgengileg á vef bankans. Undanfarið átta ár hefur bankinn verið aðili að alþjóðlegu samkomulagi Sameinuðu þjóðanna um samfélagslega ábyrgð, UN Global Compact. Sáttmálinn er leiðarvísir að því hvernig fyrirtæki geta sýnt samfélagslega ábyrgð í verki og er hvatning til góðra verka.

Stjórn Íslandsbanka

Í stjórn bankans sitja sjö einstaklingar, og tveir varamenn, sem kosnir eru á hverjum aðalfundi til eins árs í senn. Stjórnarformaður er kosinn af hluthafafundi. Engin takmörk eru fyrir því hve lengi stjórnarmenn mega sitja í stjórn bankans.

Stjórn bankans fer með málefni bankans á milli hluthafafunda nema þegar lög eða samþykktir bankans kveða á um annað. Stjórn ber ábyrgð á því að setja stefnu bankans og felur bankastjóra nánari útfærslu og framkvæmd hennar. Stjórn hefur eftirlit með starfsemi bankans og að hún sé ávallt í samræmi við lög, reglur og góða viðskiptahætti. Stjórn ræður bankastjóra og innri endurskoðanda.

Starfsreglur stjórnar eru settar á grundvelli 70. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög og 54. gr. laga nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Gildandi reglur frá 12. janúar 2017 má finna á vefsíðu bankans. Samkvæmt starfsreglum stjórnar eru fundir stjórnar lögmætir ef fimm stjórnarmenn hið minnsta sækja fund. Stjórnarfundir á árinu 2016 voru 19 talsins og var stjórn ákvörðunarber á öllum fundum.

Hlutfé Íslandsbanka er í eigu íslenska ríkisins og fer Bankasýsla ríkisins með eignarhlut ríkisins í bankanum í samræmi við lög um Bankasýslu ríkisins nr. 88/2009. Sérstök valnefnd er tilnefnd skv. 7. gr. laganna sem tilefnir fulltrúa til kjörs í stjórn bankans. Þá kveða samþykktir bankans á um að hlutfall hvors kyns í stjórn bankans skuli ekki vera lægra en 40% og samanstendur núverandi stjórn bankans af fjórum konum og þremur körlum. Umfram það sem að framan greinir hefur stjórn ekki sett sérstaka stefnu um fjölbreytileika í stjórn.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2016

Undirnefndir stjórnar eru þrjár og þær starfa samkvæmt erindisbréfi frá stjórn og starfsreglum stjórnar. Erindisbréf undirnefnda stjórnar má finna á vefsíðu bankans. Nefndirnar eru allar skipaðar stjórnarmönnum:

Endurskoðunarnefnd stjórnar sem skipuð er þremur stjórnarmönnum aðstoðar stjórn við að uppfylla eftirlitsskyldur sínar vegna fjárhagsupplýsinga, innra eftirlits, endurskoðunar og eftirlits með fylgni við lög og reglur ásamt siðareglum bankans. Á árinu 2016 voru haldnir 10 fundir alls í endurskoðunarnefnd stjórnar og var nefndin ákvörðunarþær á þeim öllum.

Áhættunefnd stjórnar sem skipuð er fjórum stjórnarmönnum ber ábyrgð á að aðstoða stjórnina með því að veita yfirsýn yfir ákvarðanir æðstu stjórnenda sem tengjast áhættu í starfsemi bankans. Þetta tengist meðal annars útlánaáhættu, markaðsáhættu, rekstraráhættu, lausafjárahættu, lagalegri áhættu og orðsporsáhættu. Á árinu 2016 voru haldnir 10 fundir í áhættunefndar stjórnar og var nefndin ákvörðunarþær á þeim öllum.

Nefnd stjórnar um stjórnarhætti, starfskjör og starfsmannamál sem skipuð er þremur stjórnarmönnum aðstoðar stjórn bankans við að fylgjast með þróun og meta reglulega nálgun bankans í góðum stjórnarháttum og árangur stjórnarmanna. Haldnir voru sjö fundir í undirnefnd stjórnar um stjórnarhætti, starfskjör og starfsmannamál á árinu 2016 og var nefndin ákvörðunarþær á þeim öllum.

Skipan undirnefnda stjórnar má sjá í töflu hér að neðan:

	Nefnd um stjórnarhætti, starfskjör og starfsmannamál	Endurskoðunarnefnd	Áhættunefnd stjórnar
Friðrik Sophusson			
Anna Þórðardóttir			
Auður Finnbogadóttir			
Árni Stefánsson			
Hallgrímur Snorrason			
Heiðrún Jónsdóttir			
Helga Valfells			

 Nefndarmaður Formaður nefndar

Stjórnarmenn

Friðrik Sophusson, stjórnarformaður, er fæddur árið 1943 og hefur verið stjórnarformaður frá janúar 2010. Friðrik hefur víðtæka reynslu og þekkingu á sviði stefnumörkunar í efnahagsmálum, stjórnun og opinberri þjónustu á Íslandi. Hann hefur gegnt fjölmörgum trúnaðarstörfum fyrir fyrirtæki, stofnanir og félagasamtök sem og sinnt stjórnarsetu. Friðrik var framkvæmdastjóri Stjórnunarfélags Íslands 1972-1978 þegar hann tók sæti á Alþingi. Friðrik átti sæti í ríkisstjórn 1987-1988, þá sem iðnaðar- og orkumálaráðherra og síðar sem fjármálaráðherra 1991-1998. Árið 1999 tók Friðrik við starfi forstjóra Landsvirkjunar sem hann gegndi í tæp 11 ár. Hann er jafnframt stjórnarformaður Hlíðarenda ses. og varamaður í stjórn Fondement ehf. Friðrik er með embættispróf frá lagadeild Háskóla Íslands.

Undirnefndir: Formaður stjórnarháttar-, starfskjara- og mannauðsnefndar.

Anna Þórðardóttir er fædd árið 1960 og hefur verið stjórnarmaður frá apríl 2016. Hún hefur mikla reynslu af stjórnarsetu. Hún hefur setið í stjórn KPMG ehf. og í félagi löggilta endurskoðenda. Hún situr í stjórn Framtíðarseturs Íslands ehf. og er formaður endurskoðunarnefndar Haga hf. Anna starfaði hjá KPMG á árinum 1988-2015, þar af sem eigandi frá 2009 og bar m.a. ábyrgð á endurskoðun hjá eftirfarandi félögum: Reitum, Högum, 365, Baugi Group, Vodafone, Landfestum, Landey, 10-11 og Félagsbústöðum. Anna er löggiltur endurskoðandi og er með Cand.oecon. gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands. Hún stundaði Cand.merc. nám í fjármálafræðum við Handelshøjskolen í Árhús.

Undirnefndir: Formaður endurskoðunarnefndar og nefndarmaður í áhættunefnd stjórnar

Auður Finnbogadóttir er fædd árið 1967 og hefur verið stjórnarmaður frá apríl 2016. Hún hefur víðtæka reynslu af störfum á fjármáلامarkaði. Hún hefur meðal annars starfað sem framkvæmdastjóri Lífsverks lífeyrissjóðs, Lífeyrissjóðs starfsmanna Kópavogsbæjar og MP banka hf. Auður hefur verið stjórnarformaður Samkeppniseftirlitsins og meðal annars setið í stjórn Framtakssjóðs Íslands, Icelandair Group hf., Landsnets, Norðlenska og Nýja Kaupþings banka hf. Auður situr nú í stjórn Rotaryklúbbs Rvík-Austurbæjar. Auður er með B.Sc. í viðskiptafræði með áherslu á alþjóðleg viðskipti frá University of Colorado, MBA gráðu frá Háskólanum í Reykjavík og hefur lokið prófi í verðbréfavíðskiptum.

Undirnefndir: Nefndarmaður í áhættunefnd stjórnar

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2016

Árni Stefánsson er fæddur árið 1966 og hefur verið stjórnarmaður frá apríl 2016. Hann hefur víðtæka stjórnunarreynslu tengdri stóriðju á Íslandi. Hann starfar sem framkvæmdastjóri, og situr í framkvæmdastjórn, hjá Rio Tinto Alcan - ISAL. Árni hefur áður starfað sem framkvæmdastjóri hjá Norðuráli Grundartanga, deildarstjóri hjá Landsneti og yfirmaður netrekstrar hjá Landsvirkjun. Árni er með M.Sc. gráðu í rafmagns- og rekstrarverkfræði og B.sc. gráðu í rafmagnsverkfræði frá Álaborgarháskóla í Danmörku.

Undirnefndir: Nefndarmaður í áhættunefnd stjórnar.

Hallgrímur Snorrason er fæddur árið 1947 og hefur verið stjórnarmaður frá apríl 2016. Hann starfar sjálfstætt sem ráðgjafi í opinberri hagskýrslugerð. Hann hefur meðal annars starfað sem Hagstofustjóri og aðstoðarforstjóri Þjóðhagsstofnunar. Hann hefur setið í fjölda stjórnna, m.a. bankaráði Útvegsbanka Íslands, Skýrr hf., og Auðar Capital. Hann hefur jafnframt verið formaður ýmissa stjórnskipaðra nefnda, bæði innlendra sem og nefnda tengdum norrænu samstarfi, EFTA, ESB og OECD. Hallgrímur er með M.Sc. gráðu í hagfræði frá Háskólanum í Lundi og B.Sc. gráðu í hagfræði frá Háskólanum í Edinborg.

Undirnefndir: Nefndarmaður í stjórnarháttá-, starfskjara- og mannauðsnefnd og endurskoðunarnefnd.

Heiðrún Jónsdóttir er fædd árið 1969 og hefur verið stjórnarmaður frá apríl 2016. Hún starfar sem héraðsdómslögmaður hjá Fjeldsted og Blöndal lögmannsstofu. Hún starfaði áður sem framkvæmdastjóri hjá Eimskipafélagi Íslands, Lex Lögmannsstofu og framkvæmdastjóri lögfræði- og mannauðs sviðs KEA. Hún hefur víðtæka reynslu af stjórnarsetu frá árinu 1998. Hún hefur meðal annars verið formaður stjórnar Norðlenska, Íslenskra verðbréfa og Gildis lífeyrissjóðs og stjórnarmaður í Öliuverslun Íslands hf., Síminn hf., Reiknistofu bankanna, Landssambandi lífeyrissjóða, Silicor Materials Iceland ehf. og Gildi lífeyrissjóðs. Heiðrún er með embættispróf í lögfræði frá lagadeild Háskóla Íslands og hefur lokið prófi í verðbréfavíðskiptum. Hún stundar stjórnendanám, Advanced Management Program (AMP) við IESE Business School í Barcelona á Spáni 2016-2017.

Undirnefndir: Nefndarmaður í stjórnarháttá-, starfskjara- og mannauðsnefnd og endurskoðunarnefnd.

Helga Valfells er fædd árið 1964 og hefur verið stjórnarmaður frá september 2013. Hún var framkvæmdastjóri Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins frá árinu 2010 til 2016 en áður stýrði hún fjárfestingum sjóðsins. Helga hefur m.a. sinnt störfum fyrir Estée Lauder UK, Merrill Lynch International Europe og Útflutningsráð Íslands þar sem hún starfaði með fjölmörgum ólíkum útflutningsfyrirtækjum. Hún er frumkvöðull og hefur tekið þátt í stofnun nýsköpunarfyrirtækja og einnig starfað sem aðstoðarmaður viðskiptaráðherra. Hún hefur jafnframt starfað sem ráðgjafi fyrir fjölmörg útflutningsfyrirtæki frá Íslandi, Bretlandi og Kanada. Helga er stjórnarformaður Frumtak GP ehf. og situr í stjórn Alþjóðaskólans á Íslandi ehf., Klak Innovit ehf., Mentor ehf., Transmit ehf., Dohop ehf. og Vesturgarðs ehf. Hún er jafnframt varamaður í stjórn Akthelia ehf., Azazo hf., FSÍ (Framtakssjóður Ísl.) slhf., Greencloud ehf., InfoMentor ehf., Íslenskrar Nýsköpunar ehf. og Norrænna Mynda ehf. Helga Valfells er með B.A. gráðu í hagfræði og enskum bókmenntum frá Harvard University og MBA gráðu frá London Business School.

Undirnefndir: Formaður áhættunefndar stjórnar.

Varamenn stjórnar eru tveir; **Herdís Gunnarsdóttir** og **Pálmi Kristinsson**, bæði frá apríl 2016.

Aðal- og varamenn stjórnar eiga ekki hlut í bankanum, hvorki beint né í gegnum tengda aðila. Aðal- og varamenn eru jafnframt óháðir bankanum og eiganda hans. Þeir hafa engin hagsmunatengsl við helstu viðskipta- og samkeppnisaðila félagsins og eiganda bankans.

Árangursmat stjórnar

Starfsreglur stjórnar kveða á um skyldu til að stjórn meti störf sín og einstakra stjórnarmanna, verklag og starfshætti eigi sjaldnar en árlega. Þessu mati er ætlað að bæta starfshætti og skilvirkni stjórnarinnar. Við árangursmat er lagt mat á styrkleika og veikleika í störfum stjórnar. Árangursmatið byggir m.a. á sjálfsmati hvers stjórnarmanns, mati á hvort starfreglum hafi verið fylgt til hlítar, stöðumati á sérstökum áherslum varðandi áhættustýringu og innra eftirlit ásamt stikkprufum á eftirfylgni mála sem stjórnin hefur afgreitt.

Framkvæmdastjórn

Bankastjóri er ábyrgur fyrir að annast rekstur bankans í samræmi við samþykktu stefnu og fyrirmæli stjórnar. Það er einnig hlutverk bankastjóra að tryggja að starfsemi bankans sé á hverjum tíma í samræmi við samþykktir og viðeigandi lög. Bankastjóri ræður framkvæmdastjóra yfir starfssvið bankans, regluvörð bankans og skipar nefndarmenn í lykilnefndir framkvæmdastjórnar.

Birna Einarsdóttir, bankastjóri, er fædd 1961. Hún er með Cand. Oecon gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands og MBA gráðu frá Háskólanum í Edinborg. Birna hefur starfað hjá Íslandsbanka og forverum hans í 22 ár en var ráðinn bankastjóri Íslandsbanka hf. 15. október 2008. Hún hefur jafnframt starfað sem vörustjóri hjá Royal Bank of Scotland, markaðsstjóri Íslenska útvarpsfélagsins og Íslenskrar getspar. Birna er stjórnarformaður Samtaka fjármálafyrirtækja og situr í stjórn Samtaka atvinnulífsins. Birna er óháð bankanum og eiganda hans og hefur engin hagsmunatengsl við helstu viðskipta- og samkeppnisaðila félagsins og eiganda bankans.

Óendurskoðaður viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing 2016

Framkvæmdastjórn, ásamt bankastjóra, stýrir daglegum rekstri bankans í samræmi við stefnu stjórnar. Framkvæmdastjórn bankans samanstendur af níu einstaklingum, að bankastjóra meðtöldum: Birna Einarsdóttir, bankastjóri frá október 2008, Björgvin Ingi Ólafsson, framkvæmdastjóri viðskipta og þróunar frá október 2014, Elín Jónsdóttir, framkvæmdastjóri eignastýringar frá júlí 2014, Jón Guðni Ómarsson, framkvæmdastjóri fjármálasviðs frá október 2011, Sigríður Olgeirsdóttir, framkvæmdastjóri rekstrar- og upplýsingatæknisviðs frá september 2010, Sverrir Örn Þorvaldsson, framkvæmdastjóri áhættustýringar frá nóvember 2010, Tryggvi Björn Davíðsson, framkvæmdastjóri markaða frá september 2011, Una Steinsdóttir, framkvæmdastjóri viðskiptabanka frá október 2008, og Vilhelm Már Þorsteinsson, framkvæmdastjóri fyrirtækjasviðs frá október 2008.

Bankastjóri og lykilnefndir framkvæmdastjórnar bera ábyrgð á framkvæmd áhættustýringar og innra eftirlits í umboði stjórnar. Skipan lykilnefnda framkvæmdastjórnar, er ákveðin af bankastjóra en erindisbréf nefndanna og vinnureglur eru samþykktar af stjórn.

Framkvæmdastjórn er ábyrg fyrir umgjörð bankans um stýringu rekstraráhættu og hefur eftirlit með lagalegri áhættu, orðsporsáhættu, viðskiptaáhættu, stefnumótunaráhættu ásamt umsjón með formlegu vörusamþykktarferli bankans.

Áhættunefnd fer með stjórn og eftirlit útlánamála og annarrar mótaðilaáhættu í samræmi við lánastefnu og útlánareglur bankans.

Efnahagsnefnd hefur umsjón og eftirlit með öðrum fjárhagslegum áhættum eins og markaðsáhættu, lausafjárahættu og vaxtaáhættu í fjárfestingarbók.

Fjárfestingaráð tekur ákvarðanir um kaup eða sölu hluta í fyrirtækjum sem og aðrar tegundir fjárfestinga, t.d. í fjárfestingarsjóðum og fasteignum.

Auk þessa heyrta lögfræðideild, mannauðssvið og regluvarsla beint undir bankastjóra.

Tilhögun samskipta milli hluthafa og stjórnar

Stjórn á samskipti við hluthafa í samræmi við ákvæði viðeigandi laga, samþykktu bankans og starfsreglna stjórnarinnar. Stjórnarmenn skulu í störfum sínum og ákvarðanatöku standa vörð um hagsmuni bankans í samræmi við ákvæði laga um hlutafélög nr. 2/1995, laga um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002 og aðrar gildandi reglur um starfsemi fjármálafyrirtækja.

Í lok árs 2016 var bankinn alfarið í eigu íslenska ríkisins, beint og í gegnum ISB Holding ehf. sem er jafnframt alfarið í eigu íslenska ríkisins. Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlut ríkisins í samræmi við lög um bankasýslu ríkisins nr. 88/2009. Hluthafafundir eru meginvettvangur fyrir upplýsingagjöf til hluthafa sem fara með æðsta vald í málefnum bankans. Á milli löglega boðaðra hlutahafafunda sér stjórnarformaður um samskipti við hluthafa fyrir hönd stjórnar.

Hluthafar geta á hverjum tíma tjáð sig um málefni bankans við stjórn og lagt fyrirspurnir til stjórnar til umræðu.

Upplýsingar um brot á lögum og reglum sem viðeigandi eftirlits- og eða úrskurðaraðili hefur ákvarðað

Hinn 27. október 2016 gerðu Fjármálaeftirlitið og Íslandsbanki með sér samkomulag um að ljúka með sátt máli vegna brots á 1. mgr. 18. gr. laga nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti.

Þessi stjórnarháttayfirlýsing var samþykkt af stjórn Íslandsbanka þann 15. febrúar 2017.